Ronny + Noud van den Eerenbeemt

De kristallen bloem

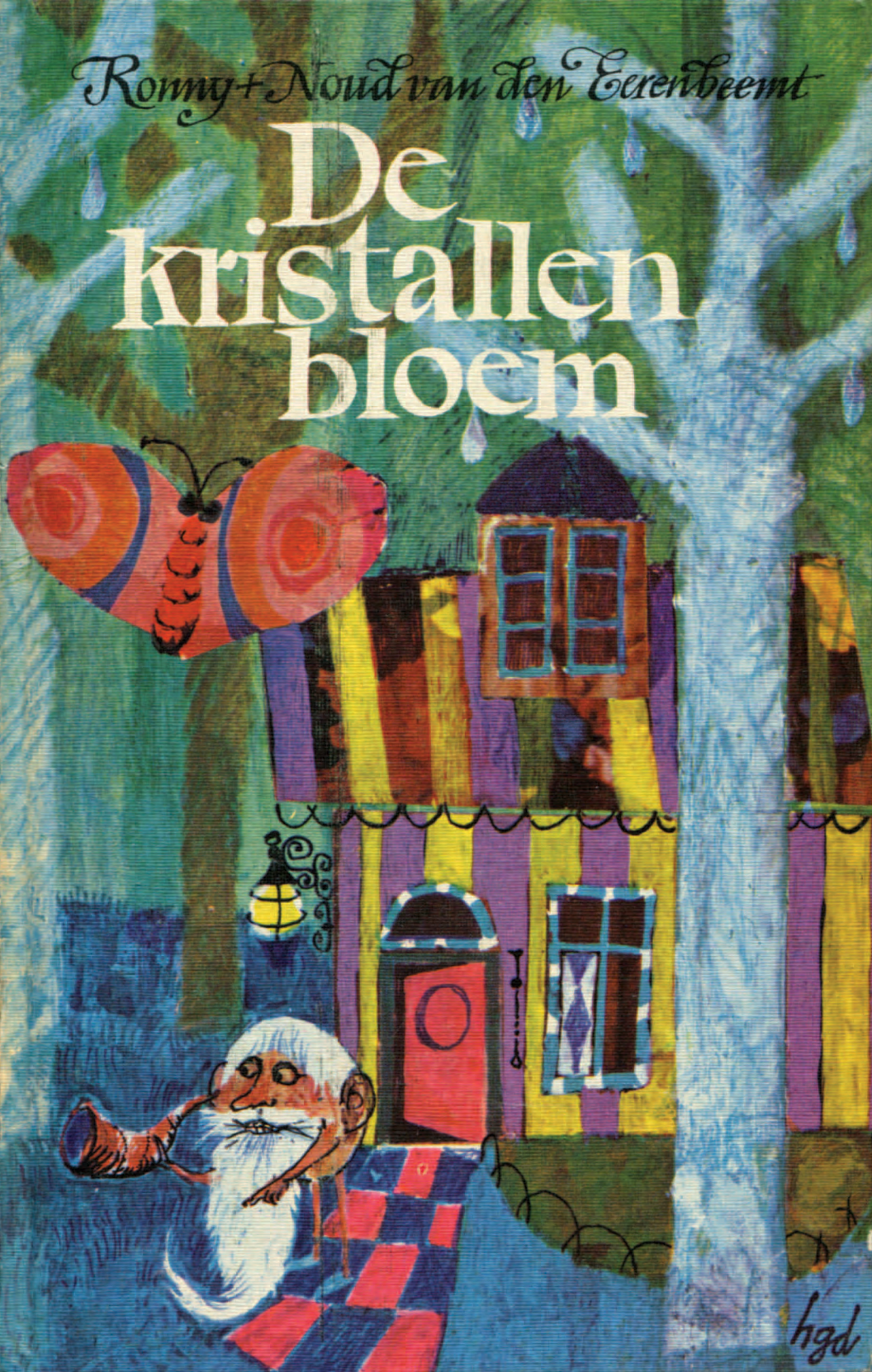

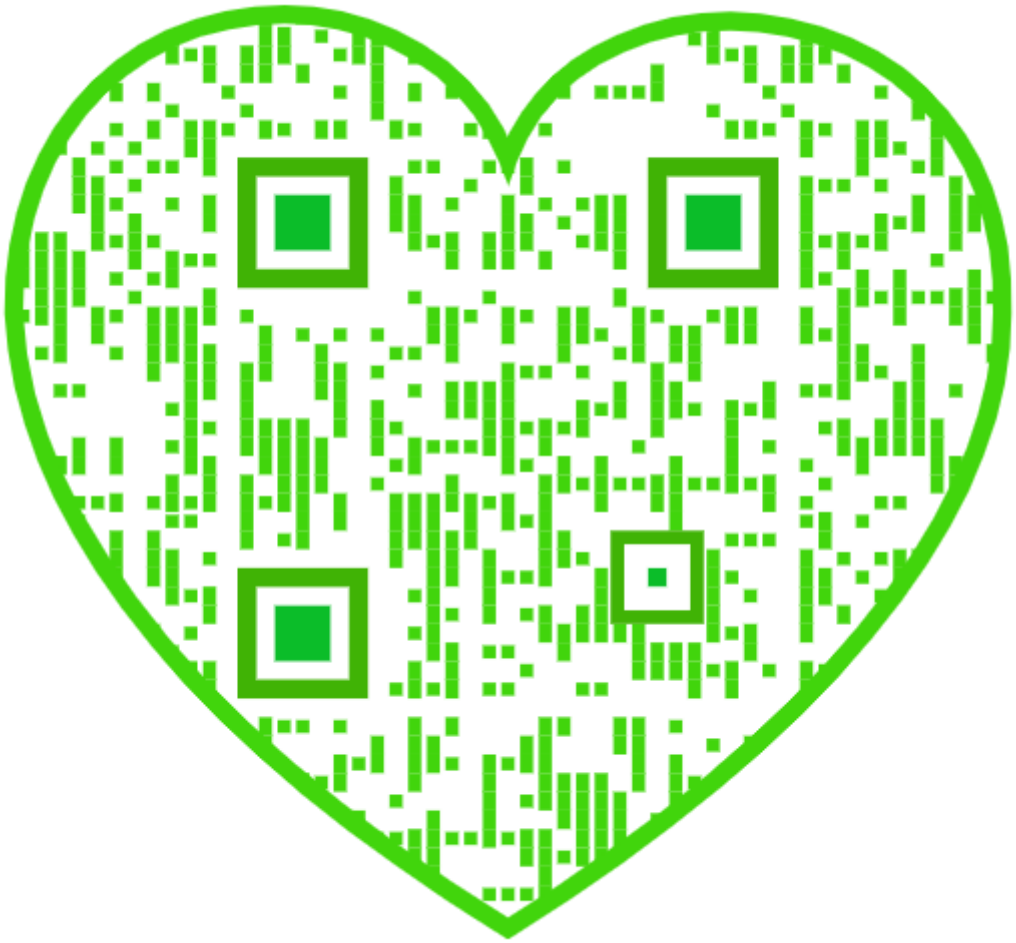

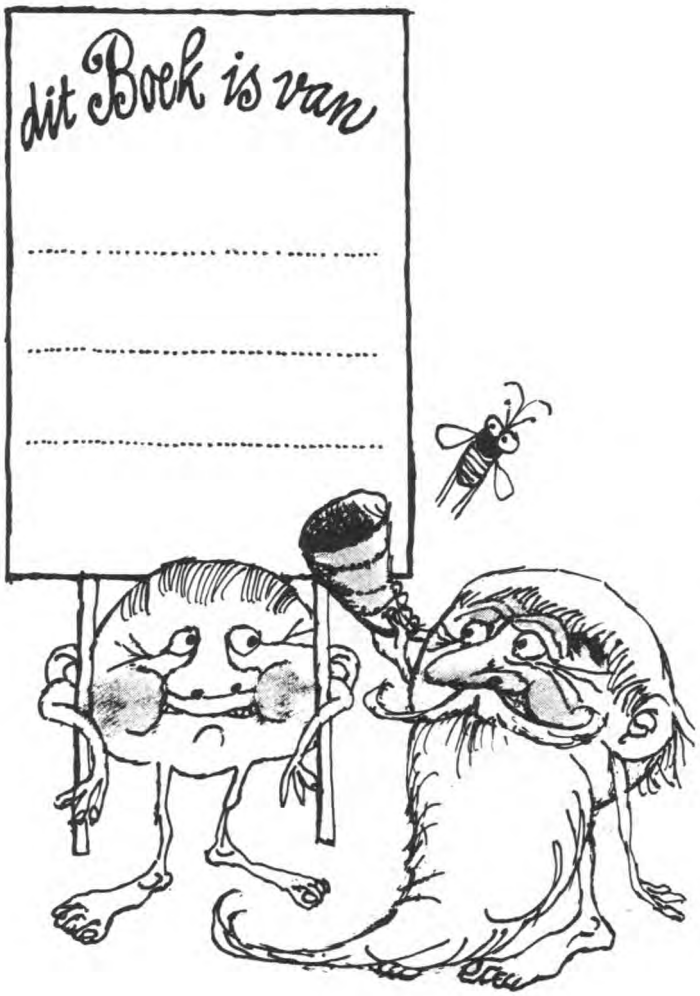
dit Boek is van

De Kristallen bloem

AP-Jeugdserie Amsterdam

Ronny en Noud van den Eerenbeemt

DE KRISTALLEN BLOEM

Band en tekeningen van Ton Hogendoorn

Opgedragen aan onze kinderen

WENDELMOET – ARJEN – ARNOUD – SHARON

en bovendien aan hen, die het schrijven van dit boek mogelijk maakten: Petra; Ferd Grapperhaus; J. Smits; Mr. G. en mevrouw Dahmen; Jos Muris; de heer P. Renon (een bijzonder aardige man); René; de heer Schreuder van het belastingkantoor in Maastricht; Almar en Bette Tjepkema; Yorgos; Olivia Mélusine; Tiaen; de heren Landwehr en Ros van de Arbeiderspers; Jerry en Wim; Gerard Wentholt; Toke en Jos Custers; Robbie de Dealer; Tom en Joke Balkestein; Simon en Reineke; Greetje en Herman Cohen; Willem van Oldenborgh; Jeanne en Jacques Teheux; Corrie Mets en Suze Vreenegoor; Peter de Dealer; Arie Zuurbier en zijn vrouw; Annelies en Gerard; Sjef de Vries; Bart Huges; Mr. E. en mevrouw Minderop (voor het haastwerk); Richard; Josée; Victor Spons; de jongens van de HIP-comics; Ria van Dijk; Uitgeverij N.V. de Spaarnestad te Haarlem; The Beatles; de heer F. Smol; Tina en Bert Fransen; Margaret Bruce; Ann 'Rush' Russell én Arndt von Hohenheim; de heren F. Damiaans en P. Reckmann (sr. en jr.), allen te Haarlem; de heren P. Kluitman en W. Gerla, beiden te Alkmaar; Charles Cardell; Mario; Gonnie, Harrie en de heksen; de heer De Ru van de Lettergieterij v/h Tetterode te Amsterdam; oma, Paracelsus en Merlijn de Tovenaar én onze wederzijdse familieleden, vrienden en bekenden, en alle anderen.

Eerste hoofdstuk

Onder de kast in de hoek van de huiskamer lag het niet en ook niet achter het olietonnetje naast de schoorsteen. Zijn schooltas had hij al drie keer helemaal uitgepakt, maar het zat niet tussen zijn andere boeken. Met een stang van de stofzuiger had hij de donkere ruimte onder de piano afgezocht – niks te vinden! Bij Pep, die zelf altijd alles kwijt was, had hij in de kast gekeken en zijn blauw-groene balpen, het tendertje van zijn elektrische spoortrein en de gesp van zijn padvindersriem teruggevonden – maar géén rekenboek!

'Jij weet ook nooit waar je je spullen laat,' zei mamma en hielp nog even mee met zoeken. 'Nu moet de meester je maar eens een flink standje geven. Misschien helpt dat beter dan die standjes van mij.'

'Pep kan ook nooit wat vinden!' Robbie Ribbel voelde zich beledigd. 'Pep is ook altijd wat kwijt. Bijna net zo vaak als ik.'

'Daarover hebben we het nu niet.' Mamma rommelde in de dekenkist op de gang. Ze haalde een oude trui te voorschijn en bekeek hem aan alle kanten. 'Hee, ik wist niet, dat die hier nog lag. Wat zou ik daarvan kunnen maken?' Ze was het rekenboek zeker vergeten.

'Mamma, ik moet echt naar school! Het is al tien voor negen! Mamma, waar kan mijn rekenboek nou zijn?' Robbie wist

niet meer, wanneer hij zich voor het laatst zo ongelukkig had gevoeld.

Mamma vouwde de trui netjes op. 'Nu ja, kind, dan moet je maar zonder rekenboek naar school. Weet je echt niet, wanneer je het de laatste keer hebt gebruikt? En waar?'

Robbie dacht diep na. Was het vrijdag na school geweest? Of zaterdag? Of zondag? Hij wist het niet meer. Nu, op maandagmorgen om tien voor negen, was hij het kwijt – dát wist hij wel! En meneer zou vreselijk boos zijn, stel je voor: een rekenboek van de school! Dat mocht niet zo maar zoek raken. Daarop moest je goed passen, nog veel beter dan op spullen van je zelf.

'O, mamma, kun je geen briefje schrijven? Een klein briefje maar, dat ik het niet kan helpen?'

'Kun je het niet helpen, Robbie? Heeft Pep je rekenboek stiekem afgepakt en verstopt? Of heeft pappa dat gedaan? Of ik?'

Nee, nee, natuurlijk niet, Robbie Ribbel wist wel beter.

'Maar hoe kan ik dan een briefje schrijven, dat je het niet kunt helpen? Je bent *altijd* iets kwijt. Je loopt *altijd* op het laatste ogenblik naar iets te zoeken, dat je nodig hebt! Pappa en ik hebben het zo vaak gezegd: Robbie, berg je spullen meteen op, dan hoef je er straks niet naar te zoeken. En tegen Pep ook – maar jullie willen gewoon niet luisteren.' Mamma legde de deksel op de dekenkist. 'Nee, Robbie, ik schrijf geen briefje. Ga jij maar vlug naar school en vertel aan de meester, dat je je rekenboek kwijt bent. En dat je vanmiddag nog eens extra goed zult zoeken. Misschien vind je het dan, maar als dat niet gebeurt... ja, dan moeten we verder zien.'

Mamma had gelijk. Robbie wist niets terug te zeggen; hij stond daar bij die dekenkist in de gang en dacht: 'had ik maar eens één keertje meteen alles in mijn tas gestopt, toen ik mijn huiswerk af had!' Moest hij nu naar school gaan? Zonder rekenboek? De vorige keer was het zijn taalboek geweest – dat

lag onder de kast in de hoek van de huiskamer. En de keer dáárvoor zijn aardrijkskundeboek: het was achter het olietonnetje naast de schoorsteen gegleden. En de keer daarvoor? Zijn geschiedenisboek: onder de piano! Zijn viltstiften in het kastje onder het aanrecht, zijn lineaal in de schoenpoetsdoos (hoe een lineaal in een schoenpoetsdoos terecht kon komen, was hem nog steeds een raadsel!) en zijn kerstrapport tussen de oude lappen in de dekenkist. Op de een of andere manier raakte hij altijd iets kwijt. Mamma waarschuwde hem zó vaak: 'Robbie, dat gaat nog eens een keer mis! Op een kwaaie dag vind je iets niet meer terug en dan gaan de poppen aan het dansen!' Ja, ja, nu waren de poppen aan het dansen: meneer zou wel wat te vertellen hebben aan een jongen, die zó slordig met de boeken van de school omsprong, dat hij ze niet eens kon terugvinden! En steeds opnieuw was het Robbie Ribbel, die naar iets moest zoeken – soms ook wel zijn broertje Pep, maar vaker toch nog Robbie. Een onverbeterlijke sloddervos, die zich vaak voornam om nu toch echt wat netter te worden, maar die zijn goede voornemens altijd weer vergat. Dat moest ook wel misgaan! Zó slordig kon je toch niet blijven!

'Ga nu maar, Robbie.' Mamma had toch wel medelijden. 'Ik zal vanmorgen extra goed opletten bij het zwabberen en het stofzuigen. Heb je onder je matras gekeken?'

Ja, Robbie had onder zijn matras gekeken, maar daar lagen alleen maar snoeppapiertjes van de toffees, die hij toe kreeg als hij boodschappen deed. Geen rekenboek.

'Nou, treur nu maar niet, misschien vind ik het wel!' Mamma liep met hem mee naar de voordeur. 'Je moet wel rennen, want anders kom je te laat. Pep is al lang weg.'

Er waren helemaal geen kinderen op straat. Zelfs Thijs, die iedere dag op het nippertje kwam, was nergens te bekennen. Zou het al negen uur zijn? Robbie rende langs de slager op de hoek, de winkel van huishoudelijke artikelen op het pleintje, de leesbibliotheek achter in de straat, en door het hek van de

school, dat gelukkig nog niet op slot zat. De jassen hingen al aan de haken. De klassen waren al naar binnen. De meesters en juffrouwen stonden al voor het bord. Toch te laat?

'Je had geen minuutje later moeten zijn, Robbie Ribbel,' zei de meester. 'Geen minuutje later! Dit keer zal ik het door de vingers zien, want we waren nog niet begonnen. Ga maar vlug naar je plaats.'

Alle kinderen keken naar Robbie, de meisjes en de jongens. Ze zaten keurig in hun bank, armen over elkaar, haren netjes gekamd, voeten op het plankje. En ze hadden allemaal vast en

zeker hun rekenboek bij zich! Robbie schoof in zijn eigen bank, naast Thijs, die er heel tevreden uitzag, omdat hij nu eens niet de laatste was. Wat kregen ze eerst? Rekenen? Nee – op maandagmorgen begonnen ze met taal. Allemaal d's en dt's en daar achteraan een dictee. Meneer liep tussen de rijen op en neer: zus wordt... morgen... negen jaar... punt. Moeder heeft... cadeautjes... gekocht... punt. Jan houdt... veel van... zus... punt. Houdt met d of met dt? Robbie Ribbel beet op de steel van zijn pen. Hij wilde aan de d of dt denken, maar in plaats daarvan dacht hij aan het rekenboek. Waar kon het toch zijn? Het hele huis had hij afgezocht! Alle plekjes, waar hij wel eens wat had gevonden, overhoop gehaald! En nergens een spoor van het rekenboek – het rekenboek van de school! Zat het eigenlijk wel in zijn tas? Had hij het eigenlijk wel mee naar huis genomen? Of had hij het per ongeluk op school gelaten... misschien in zijn kastje? Hij vergat de d's en dt's en de meester en het dictee en deed de klep van zijn kastje omhoog. Daar lagen zijn boek voor vrij lezen en zijn aardrijkskundeboek en zijn klapper en zijn nieuwe Kijkdoor, maar...

'ROBBIE RIBBEL! Wat ben jij daar aan het doen? Waarom schrijf je geen dictee? Wat is je laatste zin?'

'Eh... eh...' zei Robbie. Hij werd vuurrood. Vlug keek hij in zijn dicteeschrift. 'Jan houdt...' Verder kwam hij niet, want meer stond er niet.

'Jan houdt – van wie?' Meneer was boos. 'Nu, zeg eens: van wie houdt Jan?'

'Dat weet ik niet, meneer,' fluisterde Robbie. De meisjes en jongens begonnen te giechelen, maar dat wilde meneer ook niet hebben.

'Allemaal stil! Robbie, waarom schrijf je je dictee niet op? Waarom zit je in je kastje te rommelen? Ben je wat kwijt?'

Nu was er niets meer aan te doen! Nu moest hij het wel vertellen – nu moest hij wel zeggen, dat hij zijn rekenboek nergens had kunnen vinden. Het rekenboek van de school!

'Ik ben mijn rekenboek kwijt, meneer!'

'Wat zeg je? Praat eens wat flinker, jongen! Wát ben je kwijt?'

'Mijn rekenboek, meneer.'

'Je rekenboek? Maar dat hebben jullie vrijdag toch mee naar huis moeten nemen? Ligt het thuis nergens?' O, wat was meneer boos! Over rekenboeken praten – en dat nog wel midden onder een dictee!

'Ik heb overal gezocht, meneer,' zei Robbie, 'maar ik kon het niet vinden. En toen dacht ik, misschien ligt het nog wel in mijn kastje...'

'En ligt het in je kastje?'

'Nee, meneer...'

Nu lachten de meisjes en jongens niet meer. Robbie Ribbel was een rekenboek kwijt, een rekenboek van de school! Wat waren ze allemaal blij, dat ze hun eigen rekenboek bij zich hadden! Netjes in hun tas, waar het hoorde te zitten.

'Wel verdraaid, Robbie,' zei meneer. 'Altijd ben je wat kwijt! Toen je broertje bij mij in de klas zat, was hij ook altijd wat kwijt. Pep en jij zijn grote sloddervossen!'

'Ja, meneer,' zei Robbie. Hij keek naar de potloodstreepjes op zijn bank.

'Je hebt nu wel eens een ernstig standje verdiend, Robbie,' zei meneer. 'Een ernstig standje! Wat moet ik met je beginnen? Ik kan je een nieuw rekenboek geven, maar daarmee zijn we niet geholpen. Dat maak je toch maar weer kwijt!'

'Nee, meneer, écht niet,' zei Robbie. Hij hoopte zo, dat meneer een nieuw rekenboek zou geven. Wat zou hij er goed op passen! Wat zou hij er voorzichtig mee zijn! Altijd netjes in zijn tas en keurig in zijn kastje, precies zoals het hoorde. 'Echt niet,' zei hij nog eens.

'Ja, maar zo gemakkelijk gaat dat toch niet,' zei meneer. 'Ik kan niet zo maar rekenboeken gaan uitdelen. Stel je voor! Iedereen wil wel een nieuw rekenboek, als hij zijn oude kwijt is! Wat moet ik met je beginnen, Robbie Ribbel?'

Robbie wist het ook niet en daarom zei hij maar niets. Hij hoopte, dat meneer een oplossing zou vinden.

Meneer dacht een poosje na en toen zei hij: 'Het lijkt me het beste, dat je een nieuw rekenboek gaat halen. Je moet maar naar het hoofd gaan en vertellen, wat er is gebeurd. Dat je je rekenboek kwijt bent. En dan krijg je wel een nieuw rekenboek.'

Dat was niet mis! Moest hij zélf naar meneer Vogelbad, het hoofd van de school, gaan? Om te vertellen, dat hij zijn rekenboek (het rekenboek van de school!) kwijt was? Robbie vond het nog veel erger dan het ernstigste standje.

'Ga maar meteen,' zei meneer. 'Het is nu toch te laat geworden om het dictee af te maken.' Hij klapte zijn boek dicht en liep naar de lessenaar. 'Taalschriften weg en rekenboeken pakken,' zei hij. Alle kinderen vloeiden het stukje dictee af, deden hun taalschrift dicht, stopten het in hun kastje en haalden hun rekenboek te voorschijn.

Robbie Ribbel keek strak naar de potloodstreepjes.

'Vooruit, Robbie,' zei meneer. 'Schiet jij eens op. Of wil je soms ook nog de helft van de rekenles missen?'

Dat wilde Robbie best wel, want aan rekenen had hij toch een afschuwelijke hekel, maar hij snapte, dat meneer het niet goed zou vinden. Daarom kwam hij uit zijn bank en liep langzaam naar de deur van de klas. Hij dacht aan meneer Vogelbad, die in de zesde klas les aan het geven was – meneer Vogelbad zou wel erg boos zijn, als hij met een jongetje uit een andere klas naar het leermiddelenkamertje moest gaan om een nieuw rekenboek te pakken. 'Vooruit, vooruit, Robbie,' zei de meester. 'Niet zo jan-trap-zoetjes!'

Deur open, deur dicht – Robbie stond in de lange, lange gang van de school, waar de jassen en jekken en vesten aan de haken hingen. Aan de éne kant van de gang waren de klassen; aan de andere kant was de buitenmuur, met heel hoog, bijna tegen het plafond, smalle raampjes. Je kon niet eens op straat kijken. Hier boven waren de tweede, de derde, de vierde en de

vijfde klas en helemaal aan het eind van de gang het leermiddelenkamertje, waar het zo lekker rook naar potloden en stuf en nieuw papier en waar wel vijfhonderd schriften keurig op stapeltjes lagen, allemaal zonder één klad! Robbie vond het altijd fijn als hij voor de meester iets nieuws moest gaan halen, want terwijl meneer Vogelbad het pakte (dertig kroontjespennen of vier witte krijtjes), kon hij op zijn gemak in het kamertje rondkijken en bedenken, wat hij met al die schriften zou doen, als ze van hém waren. Of met de tekenboeken – van die vierkante tekenboeken met velletjes vloeipapier tussen de bladzijden – dáárvan zou hij er graag een stuk of wat willen hebben, want thuis zat hij het liefst te tekenen!

Robbie keek een hele tijd naar de dichte deur van het leermiddelenkamertje. Toen zuchtte hij lang en diep. Langzaam liep hij naar de stenen trap en ging naar beneden. Toen hij onder aan de trap kwam, zag hij de voordeur van de school, die stijf op slot zat, en daarachter de stille speelplaats. Aan de ene kant van de trap waren de eerste en de zesde klas, aan de andere de gymnastiekzaal. En aan het eind van de gang, in het hoekje naast de gymnastiekzaal, was de deur van het kolenhok. Midden in de gang bleef Robbie staan en luisterde. In de zesde klas was het heel stil. Misschien zaten ze daar een opstel te maken. In de eerste klas zei de juffrouw: 'Netjes óp, netjes néér!' Daar waren ze aan het schrijven.

Weer zuchtte Robbie. Hij had een raar gevoel in zijn buik. Hij *durfde* niet naar meester Vogelbad! In plaats van links af naar de zesde klas te gaan, ging hij rechtsaf, naar de gymnastiekzaal. Voor de deuren van de gymnastiekzaal bleef hij staan en keek door de ruitjes. De ringen hingen netjes tegen het plafond; de touwen waren hoog tegen de muur opgetrokken. De bok stond op zijn plaats, met de dikke mat ervoor. En de evenwichtsbalken stonden voor het wandrek, precies waar ze thuishoorden. Alles, alles was op zijn plaats, niets was er kwijt; zelfs de ballenmand zat vol ballen. In de hele school was Robbie

Ribbels rekenboek het enige zoekgeraakte ding! O nee, hij *durfde* niet naar meneer Vogelbad te gaan!

Maar wat moest hij dan doen? Hij wist het niet. Hij keek om zich heen en zag de deur van het kolenhok. Zou die open zijn? Misschien kon hij wel door het stortgat van de kolen naar buiten klimmen en gauw naar huis rennen en aan mamma vragen, of ze bij het zwabberen en het stofzuigen het rekenboek had teruggevonden! Denk je eens in, dat dat zo was! Dan hoefde hij helemaal niet naar het leermiddelenkamertje, samen met een boze meneer Vogelbad!

De deur van het kolenhok was open! Robbie ging voorzichtig het stenen trapje af en liep naar de hoek, waar de kolen lagen. Hij kon bijna niets zien, er viel maar een beetje licht in het kolenhok, omdat er een luik voor het stortgat zat. En het luik was met een stevig hangslot afgesloten! Daar was geen doorkomen aan! Robbie kon wel huilen; hij had zó gehoopt, dat hij zijn rekenboek thuis zou kunnen halen en nu was hij nog even ver. Moest hij tóch naar meneer Vogelbad? Nee, nee, niet op maandagmorgen, wanneer de kinderen van de zesde druk bezig waren aan een opstel en allemaal tegelijk zouden opkijken om te zien, wie daar de klas binnenkwam! Maar wat dan?

Robbie leunde tegen de vieze muur om daar over na te denken. Met de wijsvinger van zijn ene hand wreef hij over het puntje van zijn neus; met de wijsvinger van zijn andere hand streek hij over de stenen van de muur. Hij dacht en hij dacht – en opeens schoot hij overeind. Niet, omdat hij iets geweldigs had bedacht, maar omdat hij iets geks had gevoeld. Een knopje! Een knopje onder in de muur van het kolenhok! Een klein, rond knopje, zoals er wel eens op de kastjes onder het aanrecht zitten! Hij draaide zich meteen om en zakte op zijn hurken. Waar was dat knopje nou? Het moest er zijn – hij had het zelf gevoeld! Met zijn vingertoppen streek hij over de muur en ja! daar had hij het weer: een knopje, dat blonk als goud! Verbaasd keek Robbie ernaar: waarom had meneer Vogelbad een

kastje met een gouden knopje in het kolenhok laten maken? Misschien om de rapportenboekjes goed op te bergen? Maar... ook de rapportenboekjes lagen in het leermiddelenkamertje, in het derde vak links, tweede plank van boven. Robbie had ze zelf gezien. O... maar wacht eens! Dát waren de *lege* rapporten! De rapporten zonder cijfers! En hier, in dit allerdonkerste hoekje van de school, lagen natuurlijk de rapporten mét cijfers – en omdat die het aller-, allerbelangrijkste zijn, wat je in een school kunt hebben, zat er een gouden knopje op het kastje!

Zo moest het zijn en niet anders. Nu Robbie daar eenmaal achter was gekomen, wilde hij het kastje verschrikkelijk graag eens openmaken om zijn kerstrapport nog een keer te kunnen bekijken. En Peps kerstrapport! Hij was al bijna vergeten, wat voor punten hij had gehaald! Maar natuurlijk zou het wel op slot zitten – een kastje met een gouden knopje bleef niet zo maar open staan! Robbie pakte het knopje tussen duim en wijsvinger en trok voorzichtig. Het deurtje piepte een beetje... en zwaaide langzaam open! Robbie keek recht in een pikzwart gat. Het was helemaal geen kast! De rapporten-met-cijfers werden hier helemaal niet bewaard! Het was... het was... ja, wat was het eigenlijk? Nóg een stortgat, dat in een kelder onder het kolenhok uitkwam? Maar op het deurtje van een doodgewoon stortgat zouden ze toch geen gouden knopje zetten? Vast en zeker niet!

Robbie voelde, dat hij verschrikkelijk nieuwsgierig werd. Hij móést weten wat dat te betekenen had: zo'n pikzwart gat onder in de muur van het kolenhok. Hij ging op zijn knieën liggen, bukte zich en – schoof door de kleine opening naar binnen! Zo gauw zijn hele lijf in het donker was verdwenen hoorde hij achter zich een klap: het deurtje was dichtgevallen! Hij had net ruimte genoeg om zich om te draaien en toen hij dat had gedaan, zocht hij vlug naar het knopje aan de binnenkant. Maar dat was er niet! Hij kon alleen een piepklein sleutelgaatje vinden, waarop een piepklein sleuteltje moest passen. Een sleu-

teltje, dat hij niet had! Er zat niets anders op dan verder te gaan en te kijken, wat er achter het geheimzinnige deurtje verborgen zat. Weer draaide hij zich om en schoof voorzichtig op zijn knieën vooruit. Hij voelde eens boven zijn hoofd en merkte, dat hij wel rechtop kon staan. Dat was in ieder geval een stuk beter dan kruipen: nu kon hij tenminste wat verder vooruit kijken.

Vooruit kijken was er niet bij. Robbie zag niets dan zwart, zwart, zwart. Maar dat werd anders toen hij eens naar omlaag tuurde: daar, heel diep beneden hem, zag hij een lichtje, een helder lichtje, dat zijn schijnsel net op de onderste treden van een lange trap liet vallen. Dus... hij stond boven aan een trap! Een trap onder de school van meneer Vogelbad! Wie zou ooit hebben gedacht, dat zoiets kon bestaan? Robbie beet op zijn onderlip en wilde wel eens weten, of het gevaarlijk was om zo maar naar beneden te gaan. Toen bedacht hij, dat er weinig anders op zat: hij kon toch niet op dit kleine plaatsje boven aan de trap blijven staan en wachten tot het weer winter was. Want dán pas zouden de kolensjouwers in het kolenhok komen om nieuwe kolen te brengen en dán pas zou Robbie op het deurtje kunnen bonzen om te laten merken, waar hij zat opgesloten. Nee, het was beter verder te gaan: waar een ingang was, moest ook een uitgang zijn!

Voetje voor voetje ging hij naar beneden, maar toen hij bijna onderaan was, bleef hij staan. Het lichtje was nu veel helderder; het scheen zelfs al over zijn voeten en zijn benen. Robbie dacht diep na. Zou hij toch maar niet liever teruggaan? Wie weet, waar hij terecht zou komen – misschien wel in een vreselijke kerker uit de middeleeuwen! En wat zou hij dáár moeten beginnen?

Hij stond nog te overleggen, toen er vanuit de diepte plotseling een boze stem klonk: 'Hee, hee, wat moet dat daar op die trap? Kom jij eens gauw naar beneden!'

Robbie schrok meer dan ontzettend en dacht eerst, dat het de

stem van meneer Vogelbad was. Maar dat kon niet, want wat zou die in een middeleeuwse kerker te zoeken hebben?

'Nou, komt er nog wat van?' riep de boze stem. Robbie hoorde een andere stem vragen: 'Wat is er, Bastiaan? Waarom ben je boos?' En de eerste stem zei: 'Och niks! Er staat iemand op de trap. Hij houdt alle verkeer tegen!'

Wat voor verkeer? dacht Robbie. Ik zie hier helemaal geen verkeer! Maar juist op dat ogenblik klapte het deurtje hoog boven hem open en dicht en met een flinke vaart kwam er een lange rij levende wezens naar beneden stormen. Robbie wilde nog roepen: 'Hee, pas op! Ik sta hier!' maar het was al te laat: de levende wezens botsten tegen hem op, hij kon zijn evenwicht niet bewaren en duikelde hals over kop het laatste stukje van de trap af. 'Au!' riep hij en nog eens: 'Au!' maar toen hij beneden op de grond lag, merkte hij, dat hij gelukkig niets had gebroken. Al zijn armen en benen zaten er nog aan en zijn hoofd stond nog op zijn schouders. Hij krabbelde overeind en klopte zijn broek en de schone bloes, die mamma die ochtend pas uit de kast had gehaald, netjes af. Toen keek hij om zich heen. Hij stond vlak onder het licht, dat hij van boven af had gezien. Het kwam uit een grote lantaarn, dat aan een huisje met een loketje hing. Naast het huisje was een slagboom, net als bij een overweg, en achter de slagboom... Robbie wreef zijn zijn ogen uit en keek nog eens, maar het bléép hetzelfde: achter de slagboom lag een groot grasveld met blauw gras! Dat was iets heel bijzonders, dat was iets heel aparts! Zelfs op de kleurentelevisie had Robbie nooit blauw gras gezien; hij wist niet eens, dat het bestónd! Zijn mond hing een beetje open van bewondering, maar hij kreeg niet veel tijd om ernaar te kijken, want vlak naast hem zei de boze stem: 'Nou, wat wil je?'

Dat moest Bastiaan zijn! Robbie keek om zich heen en zag in het raam van het loketje een Vreemd Iemand zitten. Robbie vergat het blauwe gras en keek met grote ogen naar het Vreemde Iemand. Het was groot en bol, alleen maar groot en bol, en

had twee dunne staakjes van armen. Aan de armen zaten handjes met dunne, lange vingers, die ongeduldig op de rand van het loket trommelden. De mond in het bolle lijf van het Vreemde Iemand ging open en Bastiaan zei: 'Nou, komt er nog wat van?' Maar voor Robbie kon antwoorden, duwde Bastiaan de deur van het huisje open en kwam naar buiten. Nu waren zijn benen te zien: net zo dun en spakerig als zijn armen, maar met van onderen brede platvoeten. Alles bij elkaar zag het Vreemde Iemand er zó onmogelijk uit, met dat malle lijf, dat tegelijk hoofd was, en die sprietarmen en -benen, dat Robbie zonder dat hij er iets aan kon doen hard begon te lachen. Nu kwam er uit de hoek achter het huisje net zo'n Vreemd Iemand te voorschijn en dat vroeg nieuwsgierig: 'Waarom lach je?'

Natuurlijk kon Robbie niet vertellen, dat hij lachte, omdat allebei de Vreemde Iemanden er zo bijzonder vreemd uitzagen, want dat zou niet aardig zijn. Daarom slikte hij zijn lach vlug in en besloot de vraag van het tweede Vreemde Iemand over het hoofd te zien. Beleefd zei hij 'Goede morgen!'

'Goede morgen!' zei het Vreemde Iemand, dat Bastiaan heette. 'Wat wil je? Wie ben je? Waar kom je vandaan? Waar ga je naar toe? Waarom ga je daar naar toe en waarom ben je hier?'

Robbie kon op zoveel vragen tegelijk onmogelijk antwoord geven. Hij koos er één uit en zei: 'Ik ben Robbie Ribbel. Wie ben ijj?'

'Ik ben Bastiaan de Papel,' zei het Vreemde Iemand en wees op zijn bolronde vriend, die naast hem stond, 'en hij is Boudewijn de Papel. Wij zijn allebei Papels, dat wist je niet, hè? Waarom ben jij geen Papel? Waarom niet, hè?'

'Wat is een Papel, eh... meneer?' vroeg Robbie.

Het bleef heel lang stil, want de twee Vreemde Iemanden verbaasden zich zó over die vraag, dat ze elkaar steeds maar lijfhoofdschuddend bleven aankijken.

'Hij is dom,' zei Bastiaan na een tijdje.

'Waarom?' vroeg Boudewijn. Na die vraag gingen ze verder met schudden en dat was een raar gezicht, want ze waren alleen maar hoofd (of alleen maar lijf, net hoe je 't bekijken wilt!).

Robbie werd boos. 'Ik ben niet dom!' riep hij. 'Ik weet heel goed, dat jullie Papels zijn en jullie moeten niet steeds "waarom" vragen! Papels, die vragen zullen zich beklagen en Papels, die zwijgen, zullen alles krijgen!' Toen liep hij kwaad langs het loketje en kroop zonder verder iets te zeggen onder de slagboom door.

'Hee, hee,' riep Bastiaan de Papel, 'waarom doe je dat? Kom eens terug! Kom eens vlug terug en zeg, waarom je dat doet!'

Maar Robbie luisterde niet en liep dwars over het blauwe grasveld naar een groot bos, dat hij aan de andere kant zag liggen.

Tweede hoofdstuk

Robbie kon het bos al van ver horen tinkelen. Eerst begreep hij niet, waar die aardige, lichte geluidjes vandaan kwamen – ting! tong! tang! – maar opeens merkte hij, dat het bos die muziek maakte. Hij rende over het frisse blauwe gras en dwaalde even later tussen prachtige, hoge, glazen bomen met dikke glazen takken, waaraan ontelbare glinsterende glazen bladeren hingen. Het waren de bladeren, die bij ieder windvlaagje zo zoetjes tinkelden.

Dit was zeker het mooiste bos, dat Robbie ooit had gezien. Het was zo licht en vrolijk en je kon dwars door alle bomen kijken, wat natuurlijk heel plezierig was, want op die manier raakte je niet zo vlug de weg kwijt. Toen Robbie dat had gedacht, bleef hij staan om na te denken. Hoe kon hij nu de weg kwijtraken, als hij niet eens wist waar hij naar toe ging? Hij liep rond in een vreemd land, vol met vreemde wezens en vreemde bomen, en hij wist niet wat hij er moest doen. Hij kon niet verdwalen, want eigenlijk wás hij al lang verdwaald en dus gaf het niet veel waar hij liep. Hij zou wel ergens uitkomen – misschien bij de uitgang.

Heel voorzichtig boog hij wat dunne glazen twijgjes van een prachtige glazen struik opzij en keek bewonderend naar een vlinder van diamant, die boven een paar kristallen bloemen

danste. Er schoten prachtige kleuren door de vleugels van de vlinder heen en dezelfde kleuren schitterden in de blaadjes van de bloemen.

'Oooh...!' zuchtte Robbie zacht. Hij dácht niet eens aan plukken: daarvoor waren de kristallen bloemen veel te mooi! Ook piekerde hij er niet over de vlinder te vangen: deze vlinder van diamant stond heel goed bij het glazen bos met zijn kristallen bloemen. Alles bij elkaar zag het er prachtig uit; het zou jammer zijn om daar verandering in te brengen.

Robbie voelde zich heel helder en licht – alsof hij zelf van glas was geworden. Hij keek eens naar zijn armen en benen, maar die zagen er nog gewoon uit. Voor alle zekerheid kneep hij even – 'Au!' riep hij. Ja zeker, het was nog gewoon vlees; het heldere en lichte gevoel zat alleen aan de binnenkant. Tot nu toe beviel het hem best in het land van de Papels; hij zou alleen wel eens graag willen weten, wat die ronde mannetjes hier uitvoerden. Vlug stapte hij door, af en toe huppelde hij even, maar hij durfde niet te rennen, omdat hij in zijn vaart misschien tegen een boom of struik zou botsen. Dát zou pas een stapel scherven geven!

Hij luisterde nog steeds naar het tinkelen en daarom hoorde hij niet meteen het andere geluid, dat al een tijdje bezig was: een vreemd gebrom, nu eens hoog, dan weer laag. Toen het eindelijk tot hem doordrong, bleef hij staan en spitste zijn oren. Wat hoorde hij? Een Vreemd Lied:

Hij is een goeie Papel,
hij heeft een hele stapel!
Nu is hij in zijn nop:
zijn dag zit er weer op!
Wat is hij toch een parel,
die brave Papel Karel!

Het Lied had een rare wijs, met allemaal tonen, die Robbie

nooit eerder had gehoord. Het klonk ergens achter hem en hij draaide zich om om te zien, wie het zong. Hij had het wel gedacht: het was een Vreemd Iemand, zo'n bolle Papel, die een hele stapel pakjes en dozen in zijn dunne armen droeg en zingend door het Glazen Bos liep. Robbie bleef op hem wachten, maar de Papel scheen hem niet te zien, want hij ging zonder op of om te kijken vlak langs hem heen.

'Hela!' riep Robbie. 'Wacht eens even. Jij bent een Papel, hè?'

De Papel bleef staan, keerde zich om en knikte. Dat is nu wel gemakkelijker verteld dan het in werkelijkheid ging, want een hoofdknikje van een Papel is geen kleinigheid: het gaat door zijn hele lijf, omdat zijn lijf tegelijk zijn hoofd is. En aangezien *deze* Papel zijn armen vol spullen had, verloor hij door dat kleine kniktje zijn evenwicht, tuimelde voorover op de grond en liet alle dozen en pakjes uit zijn dunne handen vallen.

'O, hemeltje!' zei Robbie en rende naar de Papel toe. 'Heb je je pijn gedaan?' Hij begon de pakjes en dozen bij elkaar te rapen. De Papel krabbelde overeind, wreef over zijn spillebenen en zei: 'Dat valt wel mee. Ik ben eraan gewend. Ik vergeet altijd, dat ik niet moet knikken, als ik mijn armen vol heb.'

Robbie gaf hem zijn spullen en keek hem aandachtig aan. 'Dus jij bent een Papel,' zei hij.

'Ja,' zei de Papel nu. 'Ik ben een Papel, jij bent geen Papel, hij is een Papel. Meervoud: wij zijn Papels, jullie zijn geen...' Hij hield op met de vervoegingen, dacht even na en vroeg toen verbaasd: 'Waarom vraag je dat eigenlijk en wie ben jij en waarom ben je hier en waar ga je naar toe en waarom ben je geen Papel?'

Daar beginnen ze weer met hun gevraag! dacht Robbie en geduldig legde hij de Papel alles uit: van het rekenboek en het deurtje met het gouden knopje; van de trap en de slagboom aan de andere kant van het blauwe grasveld; en van Bastiaan en Boudewijn, die ook al het naadje van de kous wilden weten. 'En nu weet ik echt niet, wat ik nog meer vertellen moet,' zei hij. 'Dus vertel jij mij maar wat.'

'Waarom?' vroeg de Papel.

'Omdat ik wat wil wéten!' riep Robbie uit. Hij was niet meer zó geduldig. Vlug zei hij: 'Ik wil weten, hoe je heet.'

'Ik ben Karel, Karel de Papel. Verder niets, waarom weet ik ook niet,' zei de Papel. Hij staarde even ernstig voor zich uit en vroeg toen: 'Wat kom je hier eigenlijk doen?'

Robbie haalde zijn schouders op. 'Hoe weet ik dat nu? Ik weet niet eens, waar ik ben! Hoe heet het hier en wat doen jullie de hele dag?'

Karel de Papel begon wat verlegen met zijn platvoeten te schuifelen en trok zijn gezicht vol rimpels, zodat natuurlijk zijn hele lijf vol rimpels kwam – net een oud appeltje.

'Hoor eens, jongen,' zei hij, 'daar mag ik geen antwoord op

geven. O jee nee, dat mag ik beslist niet. Maar als je even verder loopt, kom je bij het huis van Balbol de Oude en Wijze Papel. Die kan je op al je vragen antwoord geven. Hij mag het ook. Ik mag het niet. O jee nee. Ik kan het trouwens niet... Waarom kan ik dat eigenlijk niet?' vroeg hij toen.

Maar Robbie liep vlug door. Hij kon heel goed met die vreemde Papels opschieten, zolang ze maar geen vragen stelden.

Na een flinke wandeling zag Robbie door de glazen bomen heen een houten huis aan het eind van het bos. Het was een leuk huis: de muren waren paars met gele strepen, het dak geel met paarse strepen, de raamkozijnen groen met witte stippen en de deur mooi, helder roze. Een beetje apart, maar toch heel aardig om naar te kijken.

Robbie vermoedde, dat dit het huis van Balbol de Oude en Wijze Papel was en begon wat vlugger te lopen. Hij werd zo langzamerhand heel nieuwsgierig en wilde nu wel eens weten, waar hij was terechtgekomen. Hij liep door het laatste stukje van het glazen bos en zag, dat hier het blauwe gras weer groeide.

Er ging een paadje van rood-blauw geruite tegels recht naar de voordeur van het huisje. Robbie wipte van de ene tegel op de andere en zorgde ervoor, dat hij met zijn voeten de streepjes zand ertussen niet aanraakte. Toen stond hij met zijn neus voor de deur en klopte aan.

'Binnen!' riep een kraakstem.

Robbie deed de deur open en stapte een klein kamertje binnen. In dat kamertje stond alleen maar een stoeltje en op dat stoeltje zat Balbol. Hij was al erg oud, dat zag je meteen, en wijs was hij ook wel, want hij zat een boek te lezen.

'Hela!' riep Robbie. 'Dat is MIJN boek – ik bedoel, dat is het rekenboek van de school, dat ik ben kwijtgeraakt! Hoe komt dat hier terecht?'

'Hè? Wat?' vroeg Balbol de Oude en Wijze Papel en hij haalde een grote ouderwetse hoorn te voorschijn, die hij tegen zijn oor zette. 'Hè? Wat zeg je? Zeg het nog eens?'

Robbie haalde diep adem en riep zo hard hij kon in de hoorn: 'Dat daar is mijn rekenboek! Hoe komt dat hier terecht?'

Even was het stil, want Balbol moest eerst een Oud en Wijs antwoord bedenken. Toen zei hij: 'Je hoeft niet zo te schreeuwen, jongetje. Ik ben niet doof. Waarom zou ik doof zijn? Kom, zeg eens wat, waarom?' Hij trok hard aan zijn lange grijze baard en keek Robbie strak aan.

'Ik denk helemaal niet, dat u doof bent,' zei Robbie. 'U denkt het zelf.'

'Waarom?' vroeg de Oude en Wijze Papel.

'Omdat u een hoorn tegen uw oor zet,' zei Robbie.

Nu haalde Balbol de hoorn van zijn oor weg, stak hem een eindje voor zich uit en keek er verbaasd naar. 'Hee, ja, dat is waar – waarom zet ik die hoorn eigenlijk tegen mijn oor?' zei hij. 'Ik ben helemaal niet doof!' Hij gooide de hoorn in een hoek van het kamertje. 'Bedankt, jongetje. Daar zou ik zelf nooit op gekomen zijn!' Opeens zag hij er erg vriendelijk uit. 'Wat kan ik voor je doen?' vroeg hij.

'U kunt me vertellen, hoe mijn rekenboek hier komt,' zei Robbie. 'Dat zou ik wel graag willen weten.'

'Maar wij zijn Pápels!' riep Balbol. 'Dat verklaart alles!'

'Ik begrijp het niet,' zei Robbie. 'Wat heeft dat met mijn boek te maken?'

Het was blijkbaar een erg domme vraag, want Balbol begon eerst in zich zelf te mompelen en stond daarna op en ging door de kamer lopen. Hij trapte steeds weer op zijn lange baard, struikelde en viel met een doffe bons voorover. Dan rolde hij een paar meter verder, krabbelde overeind en liep door tot hij weer op zijn baard trapte, struikelde, viel en over de grond rolde. Zelf scheen Balbol dat helemaal geen bezwaar te vinden, want hij bleef gewoon doorpraten.

'Het is me wat moois!' mopperde hij. 'Komt hier het huis binnen en weet niet wat Papels zijn! Ik kan er niet over uit!'

'Zo bleef hij een hele tijd aan de gang en Robbie was bang, dat hij voorlopig niet op zou houden. Daarom zei hij beleefd: 'Het spijt me, dat ik u in de rede moet vallen, meneer Balbol, maar ik kan het echt niet helpen, dat ik niets van de Papels afweet, want ik heb er op school nooit iets over geleerd. En ook heb ik er nooit iets over in de krant zien staan. Misschien kunt u me er wat over vertellen?'

Balbol de Oude en Wijze Papel bleef midden in het kamertje stilstaan en staarde Robbie peinzend aan. De rimpel tussen zijn ogen liep door tot op zijn buik. 'Da's niet zo gek bedacht,' zei hij. 'Dat zou ik wel eens kunnen doen.' Hij ging op zijn stoeltje zitten en begon: 'De Papels zijn een vreedzaam volkje, dat in het zogenaamde Papelland woont. Ze zorgen voor het opruimen van de Zoekgeraakte Voorwerpen in de wereld van de mensen. Eérste regel: neem nooit iets mee, dat geen Voorwerp is. Tweede regel: neem nooit iets mee, dat niet Zoekgeraakt is. Derde regel: neem alleen iets van Grote Sloddervossen mee.' Hij knikte tevreden, alsof hij daarmee alles had gezegd.

'Grote Sloddervossen... zijn dat mensen en kinderen, die *altijd* wat kwijt raken?' vroeg Robbie.

'Precies,' zei Balbol en stond op om weer door de kamer te gaan lopen. 'Papels zitten achter de Grote Sloddervossen aan! Grote Sloddervossen krijgen tien keer een kans, maar dan is het uit! Basta! Genoeg geweest! Want wij Papels (BONS! daar lag hij weer) komen dan aan de beurt! Een Grote Sloddervos, die voor de elfde keer iets kwijtraakt, is erbij! Gesnapt! Hij krijgt zijn spullen niet terug!' Onder het praten was hij naar de hoek van de kamer gerold, waar hij weer overeind krabbelde.

'Dus JULLIE zijn er de schuld van, dat ik mijn rekenboek nergens kon vinden!' riep Robbie verbaasd.

Balbol knikte tevreden. 'Ja,' zei hij. 'Dat hebben de Papels meegenomen. Het was de elfde keer, zie je.'

'En het was een Voorwerp en het was Zoekgeraakt.' Robbie wist er alles van. 'Weet u misschien ook, waar ik dit nu weer had laten slingeren?'

Over de grond rollend zei Balbol: 'Ze hebben het me verteld – waar was het ook al weer? O ja, het lag achter de lege flessen in het hoekje naast de keukendeur. Dát hebben ze me verteld.'

Nu wist Robbie het weer: hij had aan tafel zitten rekenen en toen riep Pep vanuit de tuin, dat hij gauw moest komen kijken: er zaten vogeltjes in het nesthokje aan de stam van de sparreboom. Met het rekenboek in zijn hand was hij naar buiten gerend, maar in plaats van meteen met zijn huiswerk door te gaan, bleef hij met Pep spelen. Zijn rekenboek had hij zolang achter de lege flessen in het hoekje naast de keukendeur tegen de muur gezet... Ja, ja, ja, de elfde keer!

'Nou, het is mooi!' zei Robbie. 'Hoe dóen jullie Papels dat eigenlijk? Ik bedoel, al die Zoekgeraakte Voorwerpen meenemen?'

'We trekken er iedere dag op uit,' zei Balbol, terwijl hij overeind kwam. 'Alle Papels moeten tien Zoekgeraakte Voorwerpen per dag uit de mensenwereld halen. We doen er allemaal aan mee, behalve ik, omdat ik Oud en Wijs ben. Het is ons bestaan.'

Robbie dacht even na. Hij geloofde niet zo veel van het hele verhaal. 'Ik heb nog nooit een Papel gezien,' zei hij eindelijk. 'Nog helemaal nooit, niet één keertje!'

'Vroeger, toen je nog écht klein was, vast wel, maar dat weet je niet meer,' zei Balbol, die er opeens vreselijk Oud en Wijs uitzag. Nu let je niet meer op dat soort dingen, dat niet echt in de mensenwereld thuishoort. Daar zeggen ze: allemaal sprookjes – en dan geven ze je een rekenboek en zeggen: dát is echt waar, dát moet je maar goed leren! En iemand, die vreselijk goed kan rekenen, kan nu eenmaal géén Papels zien, o jee nee, dat gaat niet!'

Векен
век
hgd

'Maar ik ben heel slecht in rekenen,' zei Robbie. 'Ik kan er niks van. Dan had ik toch wel eens één *klein* Papeltje moeten zien?'

Dat vond Balbol zeker zo'n domme opmerking, dat hij er drie maal van over de kop duikelde en van de ene hoek van de kamer naar de andere rolde. Robbie moest zó vlug van links naar rechts kijken om hem in de gaten te houden, dat hij er hoofdpijn van kreeg. Eindelijk was de Oude en Wijze Papel uitgerold. Hij kwam overeind en zei: 'Maar je ziet *mij* toch!'

Robbie staarde hem een tijdje nadenkend aan. Toen begon hij te lachen. 'O ja,' zei hij.

Balbol keek treurig naar het rekenboek, dat op zijn stoeltje lag. 'Er is nog een regel,' zei hij. 'Vierde regel: iemand, die hier zijn Zoekgeraakte Voorwerp vindt, mag het meenemen.'

'Ha, fijn,' zei Robbie. 'Dus nou mag ik mijn rekenboek weer?'

'Ja zeker.' Balbol zuchtte diep. 'Neem maar mee. Het is erg jammer, maar het mag. Ben je nog meer spullen kwijt? Die kun je gelijk ophalen.'

'Pappa's mooie pijp!' riep Robbie. 'Die is hij al een hele tijd kwijt!'

'Ga hem maar zoeken op de Top der Tachtigduizend Pijpen in het Rookartikelengebergte.'

'En mamma's zondagse schoen! Pep heeft die zoekgemaakt, toen hij hem naar de schoenmaker moest brengen!'

'Hangt aan een van de bomen in het Schoenenwoud.' Balbol zag er ongelukkig uit.

'Ik ga er meteen op af!' riep Robbie opgewonden. 'U vindt het toch niet zó verschrikkelijk erg, hè, meneer Balbol?'

'Je doet maar,' zei Balbol. 'We kijken hier niet op een pijp of een schoen minder.' Maar toch zag hij er nog steeds ongelukkig uit. Robbie keek hem onderzoekend aan.

'Weet u echt heel zeker, dat u het niet erg vindt?' vroeg hij.

'Van mij mag je tien pijpen van de Top der Tachtigduizend

Pijpen pakken,' zei Balbol. 'En tien schoenen van de bomen in het Schoenenwoud plukken. Maar ik weet niet of je zo ver komt. Het is daar erg gevaarlijk, zie je.'

'Waarom?' vroeg Robbie. Het klonk nogal Papel-achtig.

'Omdat het Schoenenwoud door Dirk de Draak wordt bewaakt en in het Rookartikelengebergte woont... o, ik durf het gewoon niet te zeggen!'

'Maar u zei toch zelf, dat ik die spullen mocht ophalen?' zei Robbie.

'Ja, ja, van mij wel, maar of het van Dirk de Draak mag... dát weet ik niet.' Balbol werd zo zenuwachtig, dat hij vijf keer achter elkaar op zijn baard trapte, struikelde en met een vaartje over de grond rolde. Steeds kwam hij vlug overeind om gauw wat te zeggen, maar iedere keer waren zijn platvoeten hem net voor en lag hij alweer voor hij zijn mond kon open doen. Eindelijk hield hij zich met allebei zijn handen stevig aan zijn stoeltje vast en zei: 'Dirk de Draak is een gemene slechterik en hij wil niet, dat er iemand in het Schoenenwoud komt. Dús...!'

'O,' zei Robbie. Hij keek een tijdje naar de ronde Balbol en dacht aan de pijp van zijn vader en de zondagse schoen van zijn moéder. Pappa en mamma zouden zó blij zijn, als ze hun Zoekgeraakte Voorwerpen weer terugkregen! 'Nou, ik ga toch maar eens kijken,' zei hij eindelijk en liep naar de deur.

'Wacht!' riep Balbol. Hij liet de stoel los, viel weer over zijn baard en rolde naar een deur in de hoek van de kamer. De deur sprong open en Robbie zag een nóg kleiner kamertje, waarin alleen maar een kast stond. Balbol krabbelde naar de kast toe, trok een la open en kwam terug met een fluitje in zijn hand.

'Luister goed,' zei hij. 'Je moet toch ook naar het Rookartikelengebergte? Neem daarom dit fluitje mee, het kan je van pas komen. In dat gebergte woont de ontzettend boze tovenaar Gloeiende Gerrit. Een bozere tovenaar bestaat er op de hele wereld niet!'

'Ik heb anders nog nooit van 'm gehoord,' zei Robbie.

'Allicht niet!' Balbol zag er weer heel ongelukkig uit.'We hebben 'm zoek gemaakt, toen hij nog maar pas in het vak zat. Waren we er maar nooit aan begonnen! Toen was hij wel boos, maar bijna al zijn kunsten mislukten. Maar nu is hij verschrikkelijk knap. Dus... blaas op dit fluitje, als er gevaar dreigt. Bij alle soorten moeilijkheden mag je het fluitje gebruiken, daar is het voor gemaakt.' Balbol deed weer een andere deur open en daarachter was een kamertje, waarin een bed stond. Een rond bed, waar de ronde Balbol netjes in paste. 'Nou, succes met alles – ik ga naar bed,' zei hij. Hij wilde de deur al achter zich dicht doen, maar Robbie riep vlug: 'Een ogenblikje, altublieft. Kunt u me iets vertellen, dat ik al heel lang heb willen weten?'

'Wat?'

'Slaapt u met uw baard ónder of bóven de dekens?' vroeg Robbie.

Even leek het, of Balbol weer over de grond zou gaan rollen van verbazing over zo'n domme vraag. Maar op het laatste ogenblik klemde hij zich aan de deurknop vast en zei: '*Onder* de dekens natuurlijk! Dat is toch veel gezonder! Denk er om, dat je dat later ook doet, hoor! Welterusten!' De deur ging dicht.

Robbie keek naar het fluitje in zijn hand en zag, dat het van glas was – een mooi, glazen fluitje. Hij stak het in zijn zak en liep naar buiten. Daar zag hij Balbol weer, die over het groen-met-witte-stippen raamkozijn van zijn beddekamertje hing.

'Doe maar kalm aan,' zei Balbol. 'Dat is veel gezelliger.'

Robbie zei, dat hij er aan zou denken, bedankte de Oude en Wijze Papel hartelijk en begon aan zijn tocht. Het paars-met-gele huisje lag al een heel eind achter hem, toen hij van ver een stem hoorde. 'Waaróm is dat veel gezelliger? Hee, kom eens terug en vertel, waarom dat veel gezelliger is!'

Maar Robbie ging niet terug. 'Meneer Balbol is toch niet zo

wijs, als hij zelf wel denkt,' zei hij bij zich zelf en liep vol goede moed verder. Het blauwe gras onder zijn voeten knisperde vrolijk; de diamanten vlinders, die er boven dansten, schitterden in alle kleuren van de regenboog. Aan het eind van het grasveld zag Robbie een spiegelend wateroppervlak: daar was een meer en aan de oever van het meer waren een heleboel Papels druk bezig met een wonderlijk werkje. Telkens weer pakten ze een fles uit een doos, draaiden de dop eraf en lieten de fles in het meer leeglopen. Robbie was erg nieuwsgierig naar wat dat wel te betekenen kon hebben, maar het zou nog even duren, voor hij bij het meer kwam.

Omdat hij steeds naar de Papels met de flessen bleef kijken, zag hij niet, dat er iemand op hem af kwam. Hij schrok ontzettend, toen er plotseling een stem vlak achter hem klonk: 'Jongetje, zeg jongetje – kun jij me helpen?'

Hij draaide zich vliegensvlug om en staarde verbaasd naar een mens, een echt mens zoals hij zelf was, met armen en benen en een lijf en een hoofd – maar het was wel een vrouw. De vrouw had een lang oranje kleed aan en er hingen krullen langs haar gezicht. Trouwens, haar hele hoofd zat vol krullen. Ze zwaaide met haar armen, zodat de ringen aan haar vingers bijna net zo mooi schitterden als de kristallen bloemen en de armbanden om haar polsen bijna net zo hard tinkelden als de blaadjes in het glazen bos, alleen niet zo lieflijk. 'Jongetje,' zei de vrouw met een schorre stem. 'Ik heb dringend hulp nodig.'

Robbie dacht niet, dat hij een groot mens zou kunnen helpen (omgekeerd leek hem beter: een groot mens moest hém helpen!), maar toch zei hij beleefd: 'Ik zal mijn best doen, mevrouw.' En toen zei hij ook maar, wat de dokter wel eens zei, als er thuis iemand ziek was: 'Wat is de moeilijkheid?' Dat leek hem heel geschikt. De vrouw met de oranje lange jurk aan vond zeker ook, dat hij dat netjes had gezegd, want haar gezicht klaarde op.

'Ik ben Mathilda, de beroemde operazangeres,' zei ze. 'En ik

heb mijn stem verloren. Weet jij, waar ik die kan vinden?' Nu bewoog ze haar handen zo vlug, dat de ringen bijna van haar vingers gleden. Maar ze had er dan ook één aan haar wijsvingers, twee aan haar middelvingers, drie aan haar ringvingers en nog een kleintje aan haar pinken op de koop toe. Vlug schoof ze ze allemaal weer op hun plaats en keek Robbie afwachtend aan.

'Tja...' zei Robbie. 'Daar vraagt u zo wat! Ik heb gehoord van een Schoenenwoud en van een Rookartikelengebergte, maar ik weet echt niet waar ze verloren stemmen bewaren!'

Op dat ogenblik klonk er achter hem een luide schreeuw. 'Verloren stemmen? Had iemand het daar over verloren stemmen? Wie zei er wat over verloren stemmen?'

Mathilda en Robbie keken allebei om en zagen een dikke meneer met een kaal hoofd, die er verschrikkelijk opgewonden uitzag. Hij zette aan één stuk door zijn bril op zijn neus, pakte hem er weer af, zette hem er weer op, enzovoort, enzovoort. 'Wanneer wij op dit ogenblik over verloren stemmen praten,' riep hij met een geweldige stem, 'dan moeten wij goed bedenken, dat wij niet veel verder zullen komen, als we de moed laten zakken! Laten wij de handen inéénslaan en te zamen aan het werk gaan om de toestand te verbeteren! De toekomst ligt voor ons! Wij kunnen er alles van maken! DIT zeg ik u...' en bij 'dit' leek het, of hij met zijn vuist op tafel wilde slaan, maar er was natuurlijk geen tafel en dus sloeg hij een gat in de lucht. Daardoor verloor hij zijn evenwicht en tuimelde voorover met zijn neus in het blauwe gras. Robbie moest aan Balbol denken, maar hij zag goed, dat deze meneer geen Papel was, maar een gewoon mens – dat gezicht kwam hem trouwens bekend voor. Hij had er wel eens foto's van in de krant gezien.

'Lieve help,' zei Mathilda, terwijl ze de dikke meneer overeind hielp. 'Bent u niet meneer Albert Nooitgedacht? De minister-president?'

'Dat wás ik,' zei meneer Albert Nooitgedacht bedroefd.

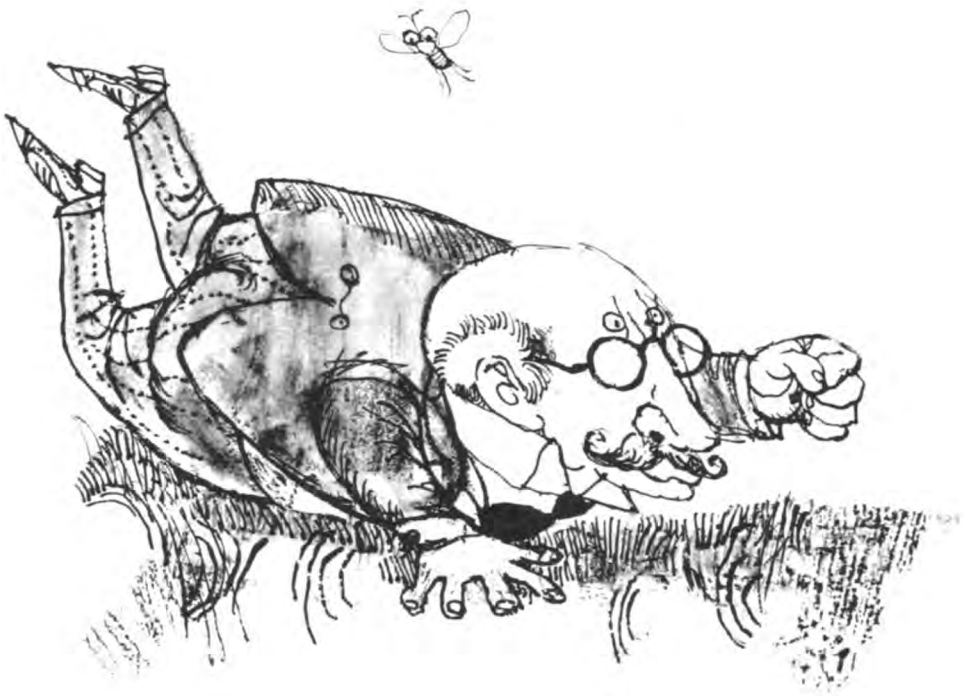

'Nou ben ik geen minister-president meer. Ik heb de laatste verkiezingen verloren, ziet u, en die ben ik hier aan het zoeken.' Hij keek verdrietig om zich heen. 'Maar ik kan ze nergens vinden,' zei hij. 'Weet u, waar ze zijn?'

'Ik niet,' zei Mathilda. 'Misschien kan dit kleine jongetje u helpen. Hij ziet er nogal verstandig uit.'

Meneer Albert Nooitgedacht keek naar Robbie. 'Ben je verstandig?' vroeg hij streng.

'Ik weet het niet,' zei Robbie verlegen. 'Ik maak altijd alles kwijt. En ik kan niet rekenen.'

'Dat klinkt niet zo best,' zei meneer Albert Nooitgedacht. 'Weet jij, waar ik de verkiezingen kan vinden?'

'Nee,' zei Robbie eerlijk. 'Maar we kunnen ze wel gaan zoeken. Ik moet toch de schoen van mijn moeder en de pijp van mijn vader gaan ophalen.'

Meneer Albert Nooitgedacht trok zijn neus op en snufte. 'De

verkiezingen zijn veel belangrijker dan een schoen en een pijp,' zei hij.

'Maar *ik* heb een fluitje!' Robbie haalde het glazen fluitje van Balbol de Oude en Wijze Papel uit zijn zak. 'Daarop moet ik blazen, als er gevaar dreigt.'

'Dát verandert de zaak,' zei meneer Albert Nooitgedacht. 'Laten wij de handen inéén slaan en te zamen aan het werk gaan om de toestand te verbeteren!' Hij keek naar Mathilda en vroeg: 'Bent u ook wat kwijt?'

'Ja. Mijn stem,' zei Mathilda. 'Dat is heel zielig voor mij, want ik ben een beroemde operazangeres. Het is mijn bestaan.'

'En ik hoor minister-president te zijn,' zei meneer Albert Nooitgedacht. 'Dat is *mijn* bestaan!'

Robbie liep tussen de twee grote mensen in naar het meer aan het einde van het blauwe grasveld. Hij voelde zich niet zo erg op zijn gemak, want hij had geen bestaan. Toen bedacht hij, dat *hij* het glazen fluitje had en dat maakte hem weer wat vrolijker. Eigenlijk was het veel plezieriger om een glazen fluitje te hebben dan een bestaan, want met een glazen fluitje kon je tenminste wat dóen!

Derde hoofdstuk

Tussen operazangeres Mathilda en meneer Albert Nooitgedacht in liep Robbie naar het spiegelend meer. Mathilda neuriede een aardig wijsje, dat niet zo aardig klonk omdat iemand zonder stem nu eenmaal niet aardig kan neuriën. Robbie probeerde er niet naar te luisteren, maar af en toe ving hij toch een enkele toon op: mmmm nnnn prralala mmmm nnn nnn nnn. Het was een walsje.

'Wilt u alstublieft uitscheiden met dat afschuwelijke geluid?' zei meneer Albert Nooitgedacht. 'Ik krijg er hoofdpijn van.'

Mathilda barstte in snikken uit. 'Nu weet ik opeens weer, dat ik mijn stem heb verloren!' riep ze. 'Ik was het net eventjes vergeten!'

'U moet zich maar flink houden,' troostte Robbie. 'Misschien komen we wel ergens een Stemmenstruik tegen, waaraan de Papels uw stem hebben opgehangen.'

Mathilda droogde haar tranen. 'Je bent niet alleen een verstandig jongetje,' zei ze. 'Je bent óók lief! Vindt u ook niet, meneer Albert Nooitgedacht?'

'Van verstandig heb ik nog niet zo veel gemerkt,' bromde meneer Albert Nooitgedacht, 'en van lief weet ik niets af. Minister-presidenten moeten namelijk alléén maar verstandig zijn, ziet u. Hoe verstandiger hoe beter, want anders loopt de

de hele zaak in het honderd.' Hij bleef staan en riep: 'Laten wij allen te zamen toch verstandig zijn! Laten wij vooral niet denken, dat wij met lief-zijn verder komen! Laten wij de handen inéén slaan en ons hoofd gebruiken! Ik zeg u DIT...' Hij tilde zijn hand al op om op tafel te slaan, maar Robbie hield vlug zijn arm tegen en dat was maar gelukkig ook, want natuurlijk stond er geen tafel en meneer Albert Nooitgedacht zou zeker voor de tweede keer voorover gevallen zijn, als hij een gat in de lucht had geslagen. Hij schrok er wel even van. 'Eh... eh...' stotterde hij en keek om zich heen. 'Dat was op het nippertje. Dank je wel, jongen.'

'Och, 't was maar een kleinigheid,' zei Robbie. Hij stapte flink verder en zag, dat ze nu bijna bij het spiegelend meer waren gekomen. De Papels, die aan de rand ervan bezig waren, hielden op met flesjes leeggooien en keken nieuwsgierig om.

'Wat doen jullie daar?' vroeg Robbie, toen hij vlakbij de eerste Papel was gekomen. 'Waarom gooien jullie die flesjes leeg?'

'Omdat we er een hoop statiegeld voor kunnen krijgen,' zei de Papel.

'Statiegeld?' vroeg Robbie. Hij dacht aan mamma, die vaak zei: 'Voorzichtig met die fles – daar zit nog statiegeld op!'

'Weet je niet wat statiegeld is?' vroeg de Papel. 'Als de kruidenier te veel geld en te weinig flessen heeft en jij hebt te veel flessen en te weinig geld, dan ga je ruilen: hij de flessen en jij het geld. En dat geld heet statiegeld.' De Papel staarde even diep in gedachten voor zich uit en zei toen: 'Wat gek eigenlijk – de flessen heten niet statieflessen. Weet jij, hoe dat komt?'

'Ik niet,' zei Robbie. Het kon hem ook weinig schelen. Hij wilde veel liever weten, wat er dan in de lege flessen, die daar keurig op een rijtje stonden, had gezeten.

Hij vroeg het aan de Papel en die antwoordde: 'Haarwater, natuurlijk! Dat ruik je toch zeker wel? Een frisse geur en uit-

stekend voor de hoofdhuid; bevordert de groei van krachtig, gezond en glanzend haar.'

'Heb je een vergunning?' vroeg meneer Albert Nooitgedacht streng. 'Zeg eens even, rond mannetje, heb je eigenlijk wel een vergunning?'

Maar hij kreeg geen antwoord op zijn vraag, want Mathilda duwde hem opzij en riep blij: 'Haarwater? O, wat heerlijk! Nu kan ik eindelijk mijn krullen weer eens verzorgen!' Ze knielde aan de oever van het spiegelend meer, maakte een kommetje van haar handen en schepte voorzichtig wat haarwater, dat ze op haar hoofd liet druppelen. 'Heerlijk, heerlijk! Waarom probeert u het ook niet, meneer Albert Nooitgedacht? Het is zó goed voor uw haren!'

'Maar ik heb helemaal geen haren,' zei meneer Albert Nooitgedacht.

'Dan is het *juist* goed,' zei de Papel. 'Wij maken alleen de allerbeste kwaliteit haarwater zoek. Daarvan groeien uw haren in een wip.'

'Ik zal het maar niet proberen,' zei meneer Albert Nooitgedacht. 'Het lijkt me niet zo verstandig.'

Er waren een heleboel andere Papels bij Robbie en Mathilda en meneer Albert Nooitgedacht komen staan en één van hen vroeg: 'Wat komen jullie eigenlijk in Papelland doen en wat zijn jullie van plan en wanneer gaan jullie weg?'

Meneer Albert Nooitgedacht lachte slim en opeens haalde hij een grote zak te voorschijn. De zak rinkelde van onder tot boven. 'Allemaal centen!' zei meneer Albert Nooitgedacht tevreden. 'Centen van de belasting! Daarvan ga ik lekker ijs kopen en frieten en als er nog wat over is, koop ik óók een brommer! Eentje die heel hard gaat en die verschrikkelijk veel lawaai maakt! Maar eerst moet ik de verkiezingen vinden, want die heb ik verloren, zie je.' Hij keek de Papel ernstig aan en vroeg: 'Weet jij, waar de verloren verkiezingen bewaard worden?'

De Papel trok een heleboel diepe rimpels en vroeg na een tijdje: 'Is het een Voorwerp?'

'Nee,' zei meneer Albert Nooitgedacht. 'Het is Iets.'

'O.' De Papel scheen dat niet zo goed te snappen. 'Nou, ik heb er nog nooit van gehoord,' zei hij. 'Maar u kunt natuurlijk wel eens hier en daar rondkijken.'

'Dat zal ik dan maar doen,' zei meneer Albert Nooitgedacht en stopte de zak met centen weer weg. Mathilda en Robbie keken hem geschrokken aan, want ze dachten allebei, dat het helemaal niet netjes was om met centen van de belasting ijs en frieten en een brommer te kopen. Maar ze durfden niets te zeggen, want meneer Albert Nooitgedacht was een minister-president en minster-presidenten zouden het toch wel beter weten dan een beroemde operazangerers zonder stem en een jongetje, dat zijn rekenboek had kwijtgemaakt.

De Papels wisten natuurlijk niet eens wat een minister-president wás en daarom maakten ze zich er ook niet druk over. Ze vonden de oranje jurk van Mathilda veel mooier en vroegen haar of ze die wilde ruilen voor een flesje haarwater. Eigenlijk wilde Mathilda dat wel, want dan zou ze twintig keer per dag haar krullen kunnen verzorgen, maar ze dacht, dat het te koud zou zijn om zonder jurk te lopen.

'Het spijt me zeer bijzonder,' zei ze beleefd, 'maar dat gaat niet. Het is mijn allermooiste jurk en die wil ik niet graag missen. Trouwens, wat moeten jullie, Papels, met een lange jurk?'

'We kunnen er zakdoeken van maken,' zei een erg dikke Papel verlangend. 'Mooie oranje zakdoeken – wat zou dát sjiek zijn!'

'O, hemeltje, zákdoeken!' riep Mathilda uit. 'Van mijn allermooiste jurk nog wel! Ik mag er niet aan denken!'

'Nou, dan niet,' zei de dikke Papel. 'Wat kom je hier eigenlijk doen?'

Mathilda was zo geschrokken van de gedachte, dat de Papels zakdoeken van haar prachtige oranje jurk wilden maken, dat ze

niet meteen kon antwoorden. Daarom zei Robbie vlug: 'Ze heeft haar stem verloren en die is ze nu aan het zoeken. Weten jullie soms, waar ze hem kan vinden?'

'Links om de hoek van het Pantoffelbos, achter de hese heesters, groeit de Stemmenstruik,' zei de Papel. 'Daar moet ze maar eens gaan kijken.'

'Dat komt mooi uit,' zei Robbie. 'Ik ben op weg naar het Schoenenwoud, zie je, en daarna moet ik nog even naar het Rookartikelengebergte.'

De Papels begonnen elkaar aan te stoten; ze giechelden en zeiden: 'Hahahaha, die wil naar het Schoenenwoud en daarna nog even naar het Rookartikelengebergte! Hij denkt zeker, dat dat zo gemakkelijk gaat! Hij denkt zeker, dat Dirk de Draak en Gloeiende Gerrit niet bestaan! Nou, dan heeft hij verkeerd gedacht!'

'Voor Dirk de Draak en Gloeiende Gerrit hebben ze me al gewaarschuwd,' zei Robbie. 'En wijs me nu even de weg.'

De Papels begonnen allemaal door elkaar te praten, dus Robbie begreep niet, wat ze hem wilden vertellen. Maar de minister-president, die gewend was aan door-elkaar-praten, kon het precies volgen en legde hem uit, dat hij aan de andere kant van het spiegelend meer naar een zekere Lodewijk moest vragen, die hem dan wel weer verder zou helpen.

'Maar hoe komen we aan de andere kant van het meer?' vroeg Robbie. 'Het is veel te groot om er omheen te gaan!'

'Loop er maar door,' zei een van de Papels. 'Het is niet diep en het bevordert de haargroei op je benen. Maar wel alleen tot de knie, want hoger komt het nergens.'

'O, hemeltje!' riep Mathilda uit. 'Dat doe ik niet, hoor! Stel je voor: een beroemde operazangeres met haren op haar benen! Dat is helemaal niet in de mode!'

'En ik begin er ook niet aan,' zei meneer Albert Nooitgedacht. 'Ik heb nog nooit van een minister-president gehoord, die door een Haarwatermeer liep. Linten doorknippen – já,

en een eerste spade in de grond steken – maar door een Haarwatermeer lopen? Nee, dáárvan heb ik nooit gehoord!'

'Maar misschien vindt u de verloren verkiezingen, als u het doet!' probeerde Robbie, die er tegenop zag om in zijn eentje door het spiegelend meer te wandelen. 'Dat zou toch wel leuk zijn!'

'Neen nee, nee,' riep meneer Albert Nooitgedacht met een grote stem, 'wij denken er niet over om zoiets Onverstandigs te doen! Laten wij de Blik op de Toekomst richten en de handen inéénslaan en ons hoofd gebruiken!' Hij tilde zijn hand op en Robbie rende naar hem toe, maar het was al te laat: 'DIT zeg ik u...' riep meneer Albert Nooitgedacht en bóns, daar lag hij met zijn buik op de grond. Mathilda en Robbie hielpen hem overeind en een Papel vroeg: 'Is hij ook een Papel?'

'Nee, hij is een minister-president en die vergeten wel vaker, dat ze niet op tafel moeten slaan, als er geen tafel is,' zei Robbie. Hij keek naar Mathilda en naar meneer Albert Nooitgedacht en vroeg: 'Wat gaan we doen?'

'Ik ga *die* kant op,' zei Mathilda en wees naar rechts.

'En ik ga *die* kant op,' zei meneer Albert Nooitgedacht en wees naar links.

'Dan moet ik de middenweg maar nemen,' zei Robbie en stapte het meer in. Het haarwater was niet zo koud als gewoon water en het rook ook lekker, maar toch viel het lopen niet mee. De golfjes kabbelden om Robbie's knieën. Hij kreeg zijn voeten maar moeilijk vooruit. Toen hij een eindje van de kant af was, keek hij om: hij zag Mathilda en meneer Albert Nooitgedacht langs de oever van het Haarwatermeer lopen, de een links, de ander rechts. Ik hoop ze nog eens terug te zien, dacht Robbie, maar veel tijd om over hen na te denken kreeg hij niet, want toen hij weer voor zich uit keek, zag hij een eindje verderop een slagboom. Het was net zo'n slagboom als bij het huisje van Bastiaan, maar deze stond midden in het spiegelend meer. Je kon er aan alle kanten omheen lopen.

Robbie snapte, dat dat de bedoeling niet was en daarom bleef hij netjes wachten, toen hij bij de slagboom was aangekomen. Dat was maar goed ook, want nu pas zag hij een groot bord, dat tegen de slagboom was gespijkerd en waar op stond:

'Ik moet maar zien wat er gebeurt,' zei Robbie na een tijdje tegen zich zelf. 'Ik kan hier toch niet blijven wachten, tot ik een ons weeg!' Hij liep naar de zijkant van de slagboom en wilde er net omheen gaan, toen een boze stem riep: 'Heeheeheehee! Wat moet dat daar? Dat gaat zo maar niet! Betalen, meneertje, betalen! Tien maal één cent is een dubbeltje! Kom, kom, kom!'

De boze stem kwam uit de bek van een haai, die in grote kringen om Robbie heen bleef zwemmen. Het was een erg aparte haai, want hij zat van kop tot staart onder de lange, zwarte haren en vlak boven zijn gevaarlijke haaiemuil groeide een dikke snor. Zo op het eerste gezicht maakte hij nogal een droevige indruk en daarom was Robbie ook niet zo bang voor die kwaaie stem.

'Wie ben je en wat doe je hier?' vroeg hij, want hij was erg verbaasd een haai in het Haarwatermeer te vinden.

'Dat is een lange en treurige geschiedenis,' zei de haai. 'Wil je hem horen?'

'Ja, graag,' zei Robbie. 'Maar praat vlug, want ik heb haast.'

De haai leunde tegen de slagboom, streek de haren uit zijn ogen en begon: 'MIJN DROEVIG LEVENSVERHAAL: Als jonge

haai leefde ik in het aquarium van een grote dierentuin. Ik was daar geboren en vond het er erg fijn. Er waren nog vijf andere haaien en we maakten samen veel plezier. We verveelden ons nooit, zelfs niet op zondagmiddag, als het regende.'

'Dat kan ik haast niet geloven,' zei Robbie, die het haast niet geloven kon.

'Toch is het waar,' zei de haai. 'En val me niet in de rede.' Hij staarde even in gedachten naar de slagboom en ging toen verder: 'Wij, de haaien in het aquarium, hadden een vriendelijke oppasser, die erg goed op ons paste. Hij was al een beetje oud en daarom vergat hij wel eens wat. Eén keer vergat hij, waar hij de emmer vis voor ons ontbijt had neergezet en daar heeft hij de hele ochtend naar lopen zoeken. Toen vergat hij weer, waar hij de sleutel van het hek voor onze bak had gelegd en daarna wist hij niet, waar hij de vitaminepilletjes had gelaten. Zo was er iedere keer wat. Wij, mijn vriendjes en ik, vonden dat heel vervelend, want er was steeds wat anders door al die vergeetachtigheid en zoekmakerij. De ene keer rammelden we van de honger en de andere keer vielen we bijna flauw van vitaminegebrek. Maar natuurlijk konden we er niets aan doen. We moesten maar afwachten wat er ging gebeuren...'

De haai zuchtte diep en staarde dromerig voor zich uit. Hij bleef lang stil en eindelijk vroeg Robbie: 'Weet je niet meer, hoe het verder is gegaan?'

'O ja, ja,' riep de haai uit. 'Dat weet ik nog heel precies! Luister maar: op een dag maakte onze oppasser de thermometer van onze bak kwijt. Nu, je weet net zo goed als ik, dat er met een aquariumbak zonder thermometer weinig te beginnen is! Die oppasser knoeide maar wat raak! Het ene ogenblik puften wij van de hitte; het andere ogenblik vernikkelden we van de kou. Het was om gek te worden! Ik kon het niet langer verdragen en besloot uit de bak te springen om bij de elektrische aal te gaan inwonen. Die huisde in de bak naast ons en we waren heel goede buren. Wij, de haaien, en de elektrische aal

konden het prima met elkaar vinden!' De treurige blik verdween uit de ogen van de haai en hij grinnikte zachtjes. 'Die elektrische aal was me er eentje, hoor! Wanneer er bezoekers voor zijn bak stonden, bleef hij doodstil liggen, zodat de lampjes om het kijkglas geen enkele keer gingen branden. Ik heb wel mensen gezien, die twee, drie uur bleven wachten op het branden van de lampjes, maar niks hoor! De elektrische aal vertikte het om zich te bewegen! En dan 's avonds, wanneer iedereen naar huis was en de hoofdoppasser het aquarium potdicht had afgesloten, zorgde de elektrische aal ervoor, dat wij aan één stuk door licht hadden! Dan zwiepte hij met zijn staart en bewoog zijn kop naar links en naar rechts zodat de lampjes om zijn bak op zijn best brandden! Wat hébben we vaak feest gevierd bij het licht van de elektrische aal!'

De haai zuchtte diep en dacht terug aan die vrolijke tijden. 'De zeeanemonen zorgden voor de versiering en de inktvis hielp daarbij door piepkleine inktwolkjes te spuiten, zodat het water in zijn bak zachtblauw werd gekleurd. De kabeljauw vertelde een spannend vervolgverhaal (jammer, ik heb de laatste aflevering nooit gehoord!) en de zeepaardjes deden een rijdans, waarvoor de reuzenrog in zijn vinnen klapte. De enige, die er niets aanvond was de schildpad: die mopperde altijd over het lawaai en kroop in zijn schild om er geen last van te hebben. Maar daarvan trokken wij ons niet zoveel aan, want de schildpad had nu eenmaal altijd wat te mopperen...'

Weer een diepe zucht en een dromerige blik – Robbie wachtte een tijdje en vroeg toen: 'Wilde de elektrische aal geen inwoning hebben?'

De haai schrok op. 'O ja, zeker wel!' zei hij haastig. 'De elektrische aal verheugde zich zelfs op mijn komst! Die avond maakte hij extra veel licht, zodat ik goed kon zien wat ik deed. Ik zei mijn vijf vriendjes vaarwel, nam een flinke aanloop om met een grote boog vanuit mijn eigen bak in die van de elektrische aal te springen en... miste! In plaats van *in* de bak te-

recht te komen, viel ik er naast, met een flinke klap op de grond! Dáárop had ik niet gerekend! Ik keek om me heen en wilde net gaan bedenken, hoe ik het best naar boven kon komen, toen er een stel ronde mannetjes op me af rende. 'Hee, hee, wat moet dat?' vroeg ik nog, maar ze luisterden niet en namen me gewoon mee. Je begrijpt zeker wel, dat het Papels waren?' vroeg hij.

'Ja, dat begrijp ik,' zei Robbie. 'Waarom namen ze je mee?'

'Omdat ze iemand nodig hadden, die op hun Haarwatermeer kon passen,' zei de haai treurig. 'Ik zit hier nu al jaren en jaren. Iedereen is vergeten, dat ik in het aquarium thuis hoor. Ze hebben me ook een naam gegeven om over me te kunnen praten.' Hij keek Robbie trots aan. 'Harrie de Harige Haai heet ik. Vanwege al mijn haren, weet je. Die had ik vroeger niet – je had mijn oude velletje eens moeten zien! Prachtig glad en glanzend!' Hij streek over zijn lange haren en zei: 'Maar met mijn haren ben ik toch ook heel tevreden. Dit is de beste kwaliteit haarwater en daarvan krijg je de beste kwaliteit haren!'

Robbie dacht opeens aan zijn voeten en kuiten; vlug tilde hij één been op om te kijken, of er al haren aan het groeien waren. Maar er was nog niets te zien. Toch durfde hij niet te lang in het Haarwatermeer te blijven, want stel je voor, dat het haarwater opeens zou gaan werken! Dan zou hij aan allebei zijn knieën een baard krijgen!

'Ik moet nu gaan,' zei hij vlug. 'Ik heb een afspraak aan de overkant, zie je. Misschien kom ik wel te laat! Wil je de slagboom opendoen?'

'Maar dat is mijn Tol,' zei Harrie de Harige Haai zakelijk. 'Je moet een dubbeltje betalen anders maak ik hem niet open.'

'En als ik nou eens om de slagboom heen loop?' vroeg Robbie.

Na enig nadenken zei Harrie de Harige Haai: 'Dat zou flauw zijn. Er is nog nooit iemand langsgekomen, die niet heeft betaald...'

'Dan is zo'n tol nog zo gek niet,' zei Robbie bewonderend.

Harrie de Harige Haai schudde droevig zijn kop en zei met een zucht: 'Er is nog nooit iemand langsgekomen...' Hij streek verslagen met een vin over de slagboom en staarde in de verte.

Robbie kreeg medelijden en zei: 'Kom, niet zo treurig. Ik ben er nou in ieder geval en ik zal betalen ook.' Hij grabbelde in zijn broekzak naar het dubbeltje, dat hij nog van zijn zakgeld over had en gaf het aan de Harige Haai. Die nam het dankbaar aan en stopte het ergens tussen zijn lange zwarte haren. Toen maakte hij de slagboom open en liet Robbie met een diepe buiging door. 'Als je naar Lodewijk moet, dan kun je het beste steeds rechtdoor blijven lopen,' riep hij. Toen dook hij blij met zijn dubbeltje onder.

Robbie was weer alleen. Hij keek om zich heen en zag in de verte de tegenoverliggende oever van het meer. Hij besloot de raad van Harrie de Harige Haai op te volgen en steeds rechtdoor te lopen. Hij probeerde vlug door te stappen, want hij

was bang, dat hij Mathilda en meneer Albert Nooitgedacht zou mislopen. Het Droevige Levensverhaal van de haai had meer tijd gekost, dan hij verwachtte.

Met zijn eigen ogen kon hij zien, dat de Papels en Harrie de Harige Haai niet hadden gejokt: dit moest wel de allerbeste kwaliteit haarwater zijn. Het was mooi helder, je kon helemaal tot op de bodem kijken. Robbie was blij, dat het niet het soort haarwater was, dat Pep een keer had gekocht om zijn kuif glad te krijgen. Dat was groen en erg dik en vies en het kostte maar een kwartje per fles. 'Rommel!' zei mamma en Pep moest zijn haren wassen, maar de fles mocht hij houden. Die stond nog steeds op de wastafel in zijn kamer.

Robbie dacht even aan mamma en pappa: wat zouden ze blij zijn met de schoen en de pijp! Hij vroeg zich af, of hij wel in de goede richting was gelopen, want nu kwam hij dicht bij de oever van het meer en nergens zag hij het huis van de geheimzinnige Lodewijk. Toch wilde hij die vinden, want anders kon hij de weg naar het Schoenenwoud en het Rookartikelengebergte niet vragen en dáár moest hij heen om de schoen en de pijp op te halen!

Hij stapte door de laatste meters haarwater naar de kant en ging op het blauwe gras zitten. Vlug trok hij zijn schoenen en sokken uit en bekeek zijn voeten en benen aan alle kanten, maar gelukkig! er was nog geen enkele lange haar te bekennen! Zó vlug werkte het haarwater dus toch ook weer niet!

Hij droogde zijn schoenen af en wrong zijn sokken uit, trok alles weer aan en stond op om verder te lopen. Op dat ogenblik zag hij een groot bord, waarop met prachtig versierde, ouderwetse letters stond:

Het bord stond vlak vooraan op de oever van het meer en was vast en zeker bestemd voor iedereen, die van de overkant kwam. Robbie staarde er een tijdje naar en liep toen verder. Rechtdoor, rechtdoor – dat had Harrie de Harige Haai gezegd! Hij keek nog eens naar het meer, dat nu weer helemaal leeg lag te spiegelen, maar van de haai was geen spoor te bekennen. Toen viel zijn blik op de achterkant van het bord en dáárop stond een boodschap voor iedereen, die van déze kant af het meer wilde oversteken.

Vierde hoofdstuk

Met net zo mooi versierde ouderwetse letters stond er:

Robbie vroeg zich af, wie die Loodje was en waar hij hem zou kunnen vinden, maar hij kon het antwoord op die vragen niet bedenken. En omdat er niemand in de buurt was, die dat wél kon, moest hij er maar naar raden. Dat deed hij, terwijl hij door het blauwe gras in de richting van een klein bosje liep, waarachter hoge, steile rotsen hun pieken in de lucht staken. Toen hij vlakbij het bosje was gekomen, zag hij een tweede bord, dat tegen een boom was gespijkerd. Hij rende er naartoe en las wat er op stond:

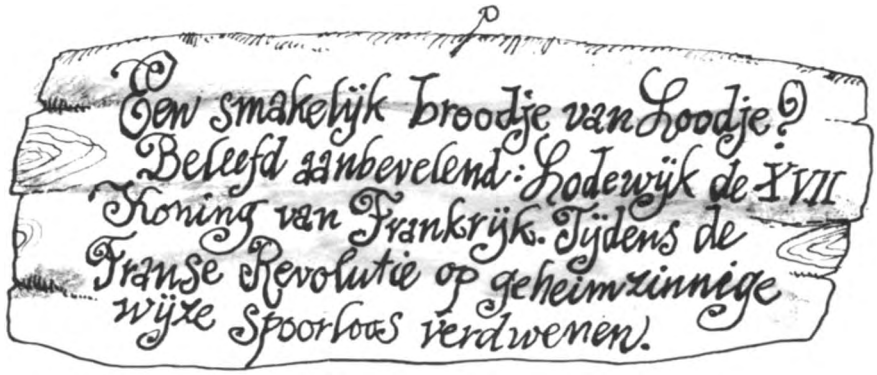
Een smakelijk broodje van Lodewijk?
Beleefd aanbevelend: Lodewijk de XVII
Koning van Frankrijk. Tijdens de
Franse Revolutie op geheimzinnige
wijze spoorloos verdwenen.

Onder de ook al versierde, ouderwetse letters was een grote rode pijl geschilderd, die in de richting van het bos wees, en daarnaast stond met kleine lettertjes: AAN HET EINDE VAN HET PAADJE RECHTSAF!

Robbie holde over het smalle paadje tussen de hoge bomen en sloeg, toen hij met zijn neus tegen de rotswand stond, rechtsaf. Daar zag hij een groot huis, dat bijna helemaal van glas was gemaakt, met van binnen witte tegels. Alles erop en eraan glom en blonk prachtig. Boven de deur stond met lichtgevende letters:

Robbie duwde de zware glazen deur open en ging het broodpaleis binnen. Hij zag vijf honden, drie poezen, zeven schapen, een paard, twee koeien en een vleermuis tegen een toonbank geleund staan. Ze waren broodjes aan het eten, die door een kleine dikke man achter de toonbank werden gesmeerd en belegd. Dat moest Lodewijk zijn! Lodewijk zag er prachtig uit: hij droeg een met goud geborduurd vest over een wit hemd met lange mouwen, dat helemaal met kant was versierd. Zijn kuitbroek (van dezelfde stof als het vest) eindigde in een paar witzijden kousen. Op zijn schoenen zaten zilveren gespen. Zijn haren waren niet te zien, want hij droeg een pruik vol lange witte pijpekrullen. Op een stoel lag ook nog een groen-met-gouden lange jas, een sabel en een steek met een pluim – die dingen hadden hem bij het broodjes-smeren zeker in de weg gezeten!

Lodewijk de Zeventiende, koning van Frankrijk. Tijdens de Franse revolutie op geheimzinnige wijze spoorloos verdwenen. Dát had Robbie op het bord aan de boom gelezen, maar niet helemaal begrepen. Op school waren ze nog lang niet aan de Franse revolutie toe; ze zaten pas bij de Batavieren, die op boomstammen de Rijn afzakten en bij Lobith ons land binnenkwamen.

'Bent u Lodewijk?' vroeg Robbie aan de kleine dikke man.

'Ja,' zei Lodewijk. 'Wat zal het zijn? Broodje jam, broodje kaas, broodje hagelslag óf een broodje met een lekker vers gekookt eitje?'

Robbie wist, dat hij zijn laatste dubbeltje aan Harrie de Harige Haai had gegeven, maar toch voelde hij nog eens in zijn zakken – om helemaal zeker te zijn. 'Ik heb geen geld,' zei hij toen.

'Alles is hier voor niks,' zei Lodewijk. 'Ik heb toch geld genoeg. Ik ben koning van Frankrijk!'

'Ik snap het niet helemaal,' zei Robbie. 'Waarom zijn al die beesten hier en waarom staat er buiten op dat bord iets over de

Franse revolutie en wat is een revolutie precies en wat doet u hier?'

'Niet zo veel vragen tegelijk, jongetje,' zei Lodewijk. 'Je lijkt wel een Papel, met al dat gevraag. Nou, luister goed, dan zal ik je alles precies vertellen. Een hele tijd geleden was er bij ons in Frankrijk een revolutie – dat betekent, dat de ene helft van het volk wat anders wil dan de andere en dat de twee helften dan met elkaar gaan vechten. Wie wint, mag het zeggen. Nou, de helft van mijn vader verloor. En mijn vader, Lodewijk de Zestiende, was een Grote Sloddervos. *Altijd* verloor hij iets of was hij wat kwijt. Toen verloor hij óók nog de revolutie en daarom hebben de Papels mij zoekgemaakt.' Hij keek Robbie ernstig aan. 'Iedereen denkt, dat ik ergens in Frankrijk verborgen zit, maar dat is niet waar. Ik ben hier. Al meer dan honderdvijftig jaar. Dat moet je maar eens gaan vertellen, als je de kans krijgt.' Hij schudde bezorgd zijn hoofd. 'Het is niet goed voor een land om zo lang zonder koning te zitten. Hoe gaat het nu met de Fransen, jongetje? Praten ze nog wel eens over mij?'

Robbie haalde zijn schouders op. 'Wij hebben geleerd, dat Frankrijk een republiek is. Met een president. Er is helemaal geen koning. Een president én een koning – dát gaat geloof ik niet. Dús...!'

'Wat bedoel je – dús?' vroeg Lodewijk zenuwachtig.

'Nou... als u geen koning bent, dan hebt u ook geen geld meer.' Robbie vond het niet zo leuk, dat hij dat moest zeggen, maar er zat niets anders op. Eerlijk was eerlijk: hij kon toch niet voor niks een broodje aannemen van iemand, die zelf niks had?

'Is dat zo?' riep Lodewijk de Zeventiende verschrikt. Hij keek even radeloos om zich heen, greep toen een vel papier en begon een hele lange optelsom te maken. 'STOP!' riep hij. 'Er gaat niemand de deur uit vóór hij betaald heeft! Van vandaag af zijn de broodjes niet meer voor niks. ER IS BROOD VOOR ELKE PRIJS IN LODEWIJKS BROODPALEIS! Ik hoor juist van

dit jongetje, dat ik geen koning meer ben en dus ook geen geld heb. Willen de dames en heren mij maar even betalen?' Hij keek op het papier en zei: 'Alles bij elkaar krijg ik achthonderd negenendertig dukaten van de dames en heren. En dat is dan mét de bediening!'

Robbie vond het meer dan verschrikkelijk. Was hij maar buiten gebleven, dan had Lodewijk nog steeds gedacht dat hij koning van Frankrijk was! En dan keken al die dieren om hem heen niet zo ongelukkig.

'Hoe moet dat nou? Hoe moet dat nou?' riep een groot paard, dat de hele dag niets anders had gedaan dan broodjes met jam eten, omdat hij die zo lekker vond. 'Ik heb twintig jaar voor de schillekar gelopen, maar ik heb nooit een cent verdiend! Hoe kan ik die broodjes betalen?'

Nieuwsgierig keek Robbie naar het paard op. 'Voor een schillekar?' vroeg hij. 'Maar hoe kom je dan hier terecht?'

'Mijn baas was een Grote Sloddervos,' vertelde het paard treurig. 'En toen hij niet meer met de schillekar hoefde te rijden omdat de meeste mensen alles uit blik eten, heeft hij me zo maar aan de kant gezet. Toen hebben de Papels me meegenomen.'

'Dan heb je nog geluk gehad,' zei Robbie.

'Ja, dat dacht ik eerst ook.' Het paard snufte, zodat er rookwolkjes uit zijn neusgaten kwamen. 'Maar nu denk ik er anders over. O, hoe moet dat nou?'

Robbie wist er ook geen raad op en vroeg aan een dikke buldog, hoe die in Papelland was terechtgekomen. De buldog vertelde zijn droevige verhaal en daarna was een Siamese poes aan de beurt en daarna een roodbonte koe, die een glas melk zat te drinken.

'Je hebt toch wel die advertenties van weggelopen dieren in de krant zien staan?' zei de koe. 'Zo van: lief poesje weggelopen? Nou, laat je maar niets wijsmaken, hoor! Meestal zijn het dieren van Grote Sloddervossen, die altijd *alles* laten slingeren.

Neem hém nou...' De koe wees naar een aardige straathond, die nog helemaal niets had gezegd – 'hij was een lieve en brave hond, maar hij kwam bij mensen terecht, die het allemaal niet zo veel kon schelen. Die mensen wilden op vakantie en omdat ze Fikkie niet mee konden nemen, hebben ze hem zo maar ergens kwijt gemaakt! Ja zeker! In een bos! Daar hebben ze de auto gestopt en Fikkie kwijt gemaakt! Wat zeg je me dáárvan?'

Alle dieren moesten dat verhaal, dat nog het droevigste was van allemaal, wel honderd keer hebben gehoord, maar toch schudden ze hun kop en zeiden, dat het meer dan verschrikkelijk was. En Robbie vond het ook meer dan verschrikkelijk.

'Gelukkig was het net de elfde keer,' zei de koe. 'Wat had Fikkie moeten beginnen, als de Papels niet waren gekomen?'

Dat wist Robbie niet en hij was het met de koe eens, dat Fikkie beter in Papelland kon zitten dan bij gemene mensen, die hun hondje in een bos kwijtmaakten, omdat ze op vakantie wilden.

Nu begonnen alle dieren hun treurige levensverhaal te vertellen. Robbie luisterde aandachtig en hoorde een heleboel. Vooral het verhaal van de vleermuis was spannend. Met een piepstem vertelde de vleermuis ZIJN ZEER DROEVIGE, MAAR TOCH SPANNENDE LEVENSGESCHIEDENIS:

'Ik ben geboren achter de hanebalken van een heksehuis. Het was een griezelig huis en Kwinta de heks, die er woonde, was óók griezelig. Het huis stond diep in het woud, maar toch wist iedereen van het bestaan van de heks af. Ze was zó slecht, dat ze *bijna* weer goed was!

De houthakkers in die streek werkten alleen maar bij daglicht. 's Nachts en ook wanneer het overdag erg mistte, durfden ze geen voet in het woud te zetten. Ze waren bang, dat de boze heks plotseling van achter een boom te voorschijn zou komen.

Toen ik goed kon vliegen, mocht ik met mijn vader en moeder mee het woud in. Kwinta de heks kwam ons aan het eind van de dag altijd wakker maken. Dat deed ze door met haar

heksebezem hard tegen de hanebalken te slaan. En dan gooide ze wat te eten op de grond, zodat we vlug naar beneden kwamen.'

'Gaf die heks jullie te eten?' vroeg Robbie.

'Ja zeker,' zei de vleermuis. 'Wij werkten voor haar, zie je. Wij zorgden voor het bangmaken van Eenzame Reizigers. In het donker vlogen we vleermuisjestil tussen de bomen door en als we dan een Eenzame Reiziger tegenkwamen, gingen we aan de slag!'

'Wat deden jullie?' vroeg Robbie nieuwsgierig.

'We vlogen vlak langs zijn hoofd en klapten met onze vleugels; we piepten de engste geluiden en krabden met onze scherpe nageltjes in zijn haren,' vertelde de vleermuis. 'Zo dreven we de Eenzame Reiziger naar het huisje van Kwinta de heks. Daar waren mijn vader en moeder en ik erg knap in! Mijn vader aan de ene kant, mijn moeder aan de andere en ik erachter – en dan maar je best doen, jongens!'

'Aardig vind ik het niet,' zei Robbie. De vleermuis keek beschaamd. 'Nu ja,' zei Robbie. 'Je bent er mee opgehouden, dus we zullen er niet meer over praten. Wat gebeurde er met zo'n Eenzame Reiziger, als hij bij Kwinta kwam?'

'Niet veel goeds,' zuchtte de vleermuis. ''s Zomers zette Kwinta hem in haar moestuintje en 's winters stopte ze hem in een weckfles. Dan ging hij de kelder in.'

'Als wat?' vroeg Robbie verbaasd.

'Als rodekool of als appelmoes of spruitjes of tuinboontjes. Op die manier zat ze nooit zonder eten, want de groenteman kwam er niet aan de deur, zie je. Die was te bang!' De vleermuis staarde een tijdje dromerig voor zich uit. 'Op een keer hebben vader, moeder en ik acht Eenzame Reizigers tegelijk naar haar toe gejaagd en daarvan heeft ze acht flessen kersen op sap gemaakt. Voor een toetje op zondag.'

'Nou, nou,' zei Robbie.

'Maar toen kwam er een einde aan,' vertelde de vleermuis.

'Na vele jaren werd Kwinta verliefd. Op Tarrabas de Tovenaar. En Tarrabas werd ook verliefd op haar. Hij zei, dat hij met Kwinta wilde trouwen en dat ze dan nooit meer hoefde te werken. Kwinta vond dat zo verschrikkelijk aardig van hem, dat ze hem een cadeau wilde geven. En ze wist ook precies, wát voor cadeau dat moest zijn! Een nieuwe jas! De oude jas van Tarrabas de Tovenaar zat vol scheuren, vlekken en rafels en dat is niet zo prettig bij het toveren. Maar Kwinta wilde niet zo maar een doodgewone jas – o nee! Ze was van plan Tarrabas de Tovenaar een heel *bijzondere* jas te geven – een met vleermuismouwen! En toen ze dat had bedacht, pakte ze meteen haar heksebezem om tegen de hanebalken te slaan, hoewel het nog lang niet donker was. Ook gooide ze wat eten op de vloer en daar kwamen mijn vader en moeder op af! Ik was nog zó slaperig, dat ik mijn ogen niet meteen open kreeg en daar bofte ik mee, want vóór je hokus-pokus kon zeggen, waren mijn vader en moeder verdwenen en lagen er twee keurige vleermuismouwen op tafel. Kwinta naaide die vlug in de nieuwe jas van Tarrabas de Tovenaar, stapte op haar bezem en vertrok om haar cadeautje weg te brengen.'

'Wat verschrikkelijk droevig!' zuchtten alle dieren in het Broodpaleis, die het verhaal al kenden, maar er toch weer treurig van werden. En Robbie zei ook, dat hij het een droevige geschiedenis vond.

'Ja, ja, dat is het zeker,' zei de vleermuis. 'Daar zat ik nu in mijn eentje achter de hanebalken te bibberen van de angst. Ik had helemaal geen zin om zonder mijn vader en moeder in het donker door het woud te vliegen. En wat zou er gebeuren, wanneer de nieuwe jas van Tarrabas de Tovenaar ging verslijten? Héél zeker zou Kwinta van mij ook een vleermuismouw maken en dat leek me erg saai! Wat kon ik doen?'

'Wat kon je doen?' vroeg Robbie.

'Helemaal niks,' zei de vleermuis. 'Kwinta en Tarrabas de Tovenaar trouwden samen en Kwinta ging bij Tarrabas wo-

nen. Ik verhuisde mee. Bang was ik niet meer, want ik hoefde 's nachts niet door het woud te vliegen, omdat Kwinta geen heks, maar huisvrouw was.'

'Een heksehuisvrouw,' zei Robbie.

'Precies!' De vleermuis knikte om te laten zien, dat Robbie het bij het rechte eind had. 'Maar ze was een érg slechte heksehuisvrouw, omdat ze nog nooit in het huishouden had gewerkt, zie je! Ze kon niet koken en niet poetsen en zélfs niet ramen lappen. Ook was ze een Grote Sloddervos. Heel vaak raakte er iets zoek in het huis van Tarrabas de Tovenaar. Ik lette daar niet zo veel op, omdat ik meestal in het hoekje achter de kapstok zat en naar Tarrabas' jas met de vleermuismouwen keek. Maar op een kwaaie dag was die jas óók zoek! Kwinta had hem ergens neergelegd en kon hem niet meer vinden. Tarrabas was vreselijk boos en daarom zei Kwinta vlug: "Schreeuw maar niet! Ik moet hier ergens nog een vleermuis hebben."

"Die kun je vast ook weer niet vinden!" riep Tarrabas de Tovenaar en dat was nog waar ook, want ik kroop in het donkerste hoekje van het huis. Kwinta zocht en zocht, maar ze was me echt kwijt!'

'En tóen kwamen de Papels zeker?' vroeg Robbie.

'Ja,' zei de vleermuis. 'Toen kwamen de Papels en die namen me mee naar Papelland, waar ik net zo veel broodjes met hagelslag kon eten als ik wilde.' Opeens keek hij heel verslagen en zuchtte: 'Maar dat is nu ook afgelopen!'

'Ja, ja, dat is afgelopen, dames en heren!' riep Lodewijk. 'Waar blijven mijn achthonderd negenendertig dukaten?'

Op die vraag kon niemand antwoord geven en daarom begonnen ze maar over iets anders. Een zwart-wit schaap kwam bij Robbie staan en vroeg: 'Waar moet je eigenlijk naar toe, jongetje?'

'Naar het Schoenenwoud en het Rookartikelengebergte,' antwoordde Robbie. 'Wie kan me vertellen, hoe ik daar moet komen?'

Het bleef stil om hem heen. Lodewijk en de dieren keken hem geschrokken aan. Zelfs een pikzwarte poes was een beetje wit om haar neus.

'Wéét niemand de weg?' vroeg Robbie.

'Ja, ja, we weten de weg wel,' zei Lodewijk. 'Maar misschien is het beter om je niets te zeggen. Er is nog nooit iemand uit het Schoenenwoud en het Rookartikelengebergte teruggekomen, zie je.'

'Waarom niet?' vroeg Robbie.

'Omdat Dirk de Draak in het Schoenenwoud woont en de zeer boze tovenaar Gloeiende Gerrit in het Rookartikelengebergte – dáárom!' Lodewijk vond zeker, dat hij niet méér hoefde te vertellen.

'O – van Dirk de Draak en Gloeiende Gerrit weet ik alles af.' Robbie haalde het glazen fluitje uit zijn zak. 'Kijk, hier is mijn wapen!' Hij stak het fluitje omhoog. 'Daarmee zal ik me kunnen verdedigen!'

Nu begonnen Lodewijk en de dieren uitbundig te lachen. Ze hingen over de toonbank en over de tafeltjes en over de stoelen en lachten, tot ze tranen in hun ogen kregen. Eindelijk zei Lodewijk: 'Dat heeft Balbol je zeker gegeven?'

'Ja,' zei Robbie. 'En ik ben er erg blij mee. Balbol vertelde, dat ik het alleen moest gebruiken, als er gevaar dreigde.'

Iedereen begon nog veel harder te lachen en Robbie wilde juist boos worden, omdat niemand in zijn fluitje geloofde, toen de koe met het glas melk voor haar neus zei: 'Blaas er maar eens op! Toe, jongetje, blaas eens op dat fluitje, dan zul je zien wat er gebeurt!'

'Waarom zou ik?' vroeg Robbie. 'Nu dreigt er geen gevaar!'

'Maar als de Gnoofen je omsingeld hebben, dreigt er wél gevaar!' riep Lodewijk. 'En dan kun je beter zeker weten, wát er gebeurt, als je op het fluitje blaast!'

'De Gnoofen? Wie zijn dat?' vroeg Robbie verbaasd.

'Dat vertel ik je straks wel. Eerst moet je fluiten!' zei Lodewijk.

Robbie haalde zijn schouders op en blies op het glazen fluitje. Hij hoorde een hoge toon, maar er gebeurde niets. Teleurgesteld keek hij om zich heen. Was dat alles? Geen wonder, dat ze allemaal zo hard hadden gelachen!

Maar opeens hoorde hij iets – langzame, slepende voetstappen, die steeds dichterbij kwamen. De deur van het Broodpaleis ging open en een lange dunne man met slobberige kleren aan kwam binnen. Hij rookte een sigaar en zag er erg lui uit.

'Ha, die Bertus!' zei Lodewijk.

'Wie is dit?' vroeg Robbie.

'Dat is Bertus, de Geest van het Glazen Fluitje,' zei Lodewijk. 'Maar je hebt niet veel aan hem, want hij is te lui om wat voor je te doen.'

'O,' zei Robbie. Dat viel lelijk tegen!

Bertus liep naar hem toe, blies hem een wolk sigarerook in het gezicht en vroeg sloom: 'Ister wat?'

'Nee,' zei Robbie. 'Op het ogenblik niet. Ik wilde je alleen even bekijken.'

'Moet ik daar dat hele eind voor komen?' zei Bertus boos en liep het Broodpaleis uit. Met een ongelukkig gezicht keek Robbie hem na. Hij had niet zo veel vertrouwen in die lange, luie geest. Moest *die* hem helpen, wanneer Dirk de Draak of Gloeiende Gerrit achter hem aan zaten? Of die... die Gnoofen, waarover Lodewijk het had gehad?

'Vertel me vlug eens iets over de Gnoofen,' zei hij tegen Lodewijk. 'Wat is een Gnoof, wat doet hij, wat wil hij en wat heeft hij ons te zeggen?'

'Een ogenblikje!' fluisterde Lodewijk en liep naar de deur, die hij op slot deed. Toen haalde hij een kolossaal pistool te voorschijn, laadde het met veel kruit en legde het voor zich op de toonbank. 'Met Gnoofen kun je niet voorzichtig genoeg zijn,' legde hij uit. 'En nu het antwoord op je vragen: Een

Gnoof is een van de gevaarlijkste wezens, die er bestaan. Hij lijkt op niets en heeft maar één groot oog. Aangezien een Gnoof niet kan ruiken, heeft hij geen neus. Aangezien een Gnoof ontzettend veel kan eten, heeft hij een ontzettend grote mond met héél grote, scherpe tanden.' Lodewijk keek bang naar de deur. 'Ze eten het liefst Papels, maar als het moet, gaat een jongetje of een zoekgeraakte koning er ook wel in!' Hij zweeg, dacht na en zei toen: 'Goed – ze nemen dus iedereen gevangen, die hun gebied betreedt. Ze wonen in de holen en spelonken van de rotsen hier achter mijn Broodpaleis. En ze worden geregeerd door Erik de Oppergnoof.' Weer dacht Lodewijk na. 'En ze hebben ons niets te zeggen,' zei hij toen, 'want voor ze aan een praatje kunnen beginnen, hebben ze ons al opgegeten!'

'O,' zei Robbie. Ook hij dacht diep na. 'Is er geen andere weg om in het Schoenenwoud en het Rookartikelengebergte te komen?' vroeg hij na een tijdje.

'Nee,' zei Lodewijk. 'Je moet nu eenmaal aan de andere kant van de rotsen zijn. Daar helpt geen moedertje-lief aan.'

'Toch zal ik moeten gaan,' zei Robbie met een zucht. 'Ik wil de pijp van mijn vader en de zondagse schoen van mijn moeder ophalen, ziet u. Maar ik wil hier wel even blijven wachten, want de operazangeres Mathilda zou met me mee gaan. Ze zal zo wel komen.'

'Ach, laten we dan in de tussentijd een partijtje dammen!' riep de buldog en zette een dambord op tafel. 'Hier, kies maar!' Hij stak zijn twee voorpoten uit en Robbie tikte op de rechtse. 'Dat is wit,' zei de buldog tevreden. 'Wit begint, zwart wint!' Vlug zette hij de damstenen uit en Robbie deed de eerste zet. De buldog bleef heel lang op het bord staren. Toen zette hij ook. Robbie moest hem slaan. De buldog gniffelde vergenoegd en schoof weer een steen vooruit. Robbie sloeg hem. 'Mmmm!' deed de buldog blij en nu schoof hij een steen zó, dat Robbie er drie kon slaan. 'Nou, nou, da's niet

gek!' riep de buldog vrolijk uit. Hij scheen helemaal opgewonden te zijn. Robbie begreep het niet zo erg goed. Waarom was de buldog zo tevreden? Al zijn stenen werden geslagen! Zelf schoof hij voorzichtig een witte vooruit en keek benieuwd op. Wat zou de buldog nu doen?

'Lieve help, ik wist niet, dat ik zó goed kon dammen!' riep de buldog uit, toen hij na lang nadenken een zwarte steen vlak voor een witte had geschoven, zodat Robbie er zeven kon slaan.

'Maar je kunt het helemaal niet goed!' zei Robbie. 'Je kunt er zelfs niets van! Je raakt al je stenen kwijt!'

'Dat moet toch ook?' zei de buldog. 'Zo hebben de Papels het ons geleerd: wie het eerste al zijn stenen kwijt is, heeft gewonnen!'

'Nou, daar klopt niets van,' zei Robbie. 'Het is net omgekeerd! Wie het eerste zijn stenen kwijt is, heeft verloren.'

De buldog keek verslagen voor zich uit en vond het geen leuk spelletje meer.

'Ach, kom,' zei Robbie vriendelijk. 'Het gaat toch niet om het winnen? Het gaat om het spélen! Winnen is maar eventjes en spelen duurt lang!'

Daarvan klaarde de buldog op. 'Je hebt gelijk,' zei hij. 'Doen we nog een spelletje?'

Robbie wilde wel, maar hij kreeg geen kans, want de deur ging open en Mathilda en meneer Albert Nooitgedacht stapten binnen. Dat was een gelukkig weerzien! Mathilda at een broodje pindakaas, waarvoor ze vijf cent moest betalen. Lodewijk vroeg meteen, of ze niet toevallig achthonderd negenendertig dukaten bij zich had, want dan zou hij uit de zorgen zijn. Maar die bezat Mathilda niet. Wel vond ze net genoeg in haar tasje om alle dieren op een broodje te trakteren.

Meneer Albert Nooitgedacht rammelde spijtig met een zak vol belastingcenten en zei: 'Ik heb geld genoeg, maar u verkoopt geen ijs en frieten. En broodjes lust ik niet.'

'Dan niet,' zei Lodewijk. 'Wat komt u hier eigenlijk doen?' Meneer Albert Nooitgedacht vertelde het hem. 'Maar dan zijn we collega's!' riep Lodewijk blij uit. Toen keek hij meneer Albert Nooitgedacht met een rimpel tussen zijn wenkbrauwen aan. 'Hoewel ik moet zeggen, dat ik nooit met een zak vol belastingcenten heb rondgelopen om ijs en frieten te kopen!'

Meneer Albert Nooitgedacht probeerde uit te leggen, hoe dat kwam en Lodewijk luisterde naar hem en zei wat terug, waarop meneer Albert Nooitgedacht weer begon te praten en daarna Lodewijk weer... ze hadden het zo druk met elkaar, dat ze Robbie en Mathilda helemaal waren vergeten.

'Kom,' zei Robbie tegen Mathilda. 'Laten wij maar gaan. Een koning en een minister-president... als die samen aan het praten gaan, duurt het nog wel *uren*!'

'Je hebt gelijk,' zei Mathilda, terwijl ze met hem naar buiten ging. 'Weet je de weg?'

'Ja,' zei Robbie. 'U moet er maar op rekenen, dat het een moeilijke reis gaat worden. En gevaarlijk ook!' Hij haalde het glazen fluitje uit zijn zak en keek er treurig naar. 'En op veel hulp hoeven we niet te rekenen, want Bertus van het Glazen Fluitje is de sloomste geest, die ik ooit heb gezien.... eh.. eh... die ik nooit heb gezien!'

Vijfde hoofdstuk

Achter het Broodpaleis liep een smal, steil pad tussen de rotsen door naar boven. Robbie liep voorop, Mathilda kwam achter hem aan. Ze hijgde en steunde en klaagde, dat een operazangeres niet gewend was zo te klimmen. 'Hoger, hoger, hoger!' riep ze uit. 'Komt er dan nooit een einde aan dit pad?'

'Ja zeker,' zei Robbie. 'Daarginds is de top – ik ben benieuwd, waar we terecht zullen komen.'

Het was geen échte top, maar het begin van een rotsachtige hoogvlakte, waarover het smalle pad bleef kronkelen tot het een eind verderop weer naar beneden ging. Robbie keek aan één stuk door om zich heen. Hij dacht aan wat Lodewijk hem had verteld: dit gebied werd bewoond door de verschrikkelijke Gnoofen, die erg dol waren op Papels, maar die van een koning of een jongetje ook niet vies zouden zijn. Bezorgd keek hij om zich heen, maar er was geen mens, geen beest, geen Papel en geen Gnoof te zien. Misschien viel het allemaal wel mee! Het was hier zo stil, zo rustig... De grote rotsblokken wierpen donkere schaduwen over het pad; af en toe zag Robbie een donker hol en dan begon zijn hart wat vlugger te kloppen, maar wanneer hij er voorbij ging, gebeurde er niets.

'Wat ben je toch zenuwachtig,' zei Mathilda, toen ze op de hoogvlakte waren aangekomen. 'Waarom kijk je steeds om je

heen? En waarom moet ik op een moeilijke reis rekenen, die ook nog gevaarlijk kan zijn?'

Robbie bleef staan. 'Ze hebben me verteld, dat hier Gnoofen wonen,' zei hij. 'Bijzonder gevaarlijke Gnoofen.'

'Gnoofen?' Met diepe rimpels tussen haar wenkbrauwen keek Mathilda hem aan. 'Wat zijn dat? Dieren of mensen?'

'Ik zou het u niet kunnen vertellen.' Robbie zuchtte diep. 'Dat hebben ze mij ook niet verteld, ziet u.'

'Gnoofen... Gnoofen... Gnoofen...' mompelde Mathilda een paar keer. 'Nooit van gehoord...' Ze opende haar tas, rommelde er in en haalde toen een klein boekje te voorschijn. 'Ik zal eens in mijn OPHELDERENDE WETENSWAARDIGHEDEN VOOR ZANGERESSEN kijken...' Ze begon in het boekje te bladeren en zei toen: 'Gneis... bepaalde delfstof... gniffelen... heimelijk lachen... gnoe... soort van antilope... gnome... zinrijke spreuk... gnoom... aardgeest of kabouter...' Ze keek op en vroeg: 'Weet je zeker, dat ze *Gnoof* hebben gezegd en niet gneis of gnoe of gnoom? Gnoof staat er niet in, zie je!'

'Gnoof – dát zeiden ze!' Robbie was er heel zeker van. 'Was het maar gneis geweest! Voor een bepaalde delfstof ben ik niet bang!' Hij dacht even na. 'Voor een gnoe ook niet en ik heb altijd gelezen, dat gnomen banger zijn voor de mensen dan omgekeerd.' Weer zuchtte hij. 'Over Gnoofen heb ik nog nooit wat gelezen.'

'Ik ook niet,' zei Mathilda en wilde het boekje weer in haar tas stoppen. Maar Robbie vroeg vlug: 'Mag ik er even in kijken? U hebt het nu toch bij de hand!'

'Ja zeker,' zei Mathilda. 'Alsjeblieft.' Ze gaf hem het boekje en Robbie begon te bladeren. Hij wilde wel eens weten, of heel bekende sprookjesvertellers ooit iets over de Gnoofen hadden gezegd. Maar hij wist niet zo goed, hoe het boekje werkte – na een tijdje keek hij op en vroeg: 'Hans Christiaan Andersen – vind ik die nou bij de Ch van Christiaan of bij de B van Beroemde Mensen?'

'Ik zou het niet weten,' zei Mathilda. 'Ik doe altijd maar wat, zie je.'

'Jammer,' zei Robbie teleurgesteld en gaf haar het boekje terug. Nu stopte ze het in haar tas en ze liepen verder. Ze waren niet veel wijzer geworden en moesten maar afwachten, wat er zou gaan gebeuren.

Maar er gebeurde niets. Het bleef stil tussen de kale rotsen. Robbie begon net te denken, dat alles, wat ze hem in het Broodpaleis over de Gnoofen hadden verteld, verzonnen was, toen hij een geluidje tussen de rotsen hoorde. Vlug keek hij opzij en zag nog juist een gedaante achter een rotsblok duiken. Hij wist niet wat voor gedaante het was – het leek op niets... Het leek op niets? Robbie begon te bibberen. Wat had Lodewijk ook weer gezegd? 'Een Gnoof lijkt op niets en heeft maar één groot oog!' Dát had Lodewijk gezegd en nu zat er achter het rotsblok aan zijn linkerkant een eng wezen, dat op niets leek... het móest een Gnoof zijn! Hij draaide zich om en keek Mathilda angstig aan.

'Ik geloof, dat het mis gaat,' fluisterde hij. 'Er zit iets achter dat rotsblok... ik heb het gezien!'

'Wat is het?' fluisterde Mathilda terug. 'Een Gnoof?'

'Dat weet ik niet. Maar het zou wel zo kunnen zijn. Het lijkt op niets, ziet u.'

'O,' zei Mathilda. Ze keek bang om zich heen. Wat konden ze doen? Dat wilde ze juist aan Robbie vragen, toen het al te laat was: plotseling hoorden ze een luid gekrijs en werden omsingeld door een groot aantal wonderlijke wezens, die een vreselijk kabaal maakten. De wezens zagen er uit zoals Lodewijk had gezegd: ze leken op niets en hadden allemaal één groot oog, dat boven een brede mond vol gevaarlijke tanden stond.

'Gnoofen!' riep Robbie verschrikt.

De Gnoofen knikten trots en begonnen een wilde rondedans uit te voeren. Ze waren erg lelijk en bovendien ontzettend dik. Ook hadden ze lelijke, zware stemmen, waarmee ze allerlei

nare en vervelende dingen riepen. Ze riepen: 'Ha-ha-ha! Ho-ho-ho! Dat komt mooi van pas! Het loopt tegen de zondag en nu hebben we weer iets lekkers om op tafel te zetten! Altijd Papels eten gaat óók vervelen! 's Morgens gebakken Papels op het brood, 's middags gekookte Papels bij de aardappelen en 's avonds nog een keer Papelpap – bah! Maar kijk eens wat we nóu hebben? Een jongetje en een oranje mevrouw! Mmmm mmmmmmm.' En ze wreven allemaal over hun maag, zo lekker vonden ze dat!

Robbie voelde zich helemaal niet op zijn gemak en Mathilda stond te bibberen op haar benen. Ze keken goed om zich heen, maar aan ontsnappen viel niet te denken. Overal stonden Gnoofen; hun puntige tanden blikkerden gevaarlijk en ze knepen hun éne oog tevreden dicht.

'Gaan jullie maar met ons mee,' zei een Gnoof. 'We moeten op een draf naar Erik de Oppergnoof.' Hij wreef in zijn dikke handjes en grinnikte opgewekt, wat erg gek stond, met al die enge tanden! 'Wat een verrassing, wat een verrassing!' zei hij tegen de andere Gnoofen. 'Wat zal Erik de Oppergnoof opkijken!'

Alle Gnoofen haalden lange stokken te voorschijn en daarmee zwaaiden ze dreigend, zodat Robbie en Mathilda dicht bij elkaar gingen staan.

'Ik ben wel een beetje bang, jongetje,' zei Mathilda. 'Denk je, dat ze wat aardiger zullen zijn, als ik een mooi liedje zing?'

Robbie dacht aan meneer Albert Nooitgedacht, die van Mathilda's geneurie hoofdpijn kreeg, en zei voorzichtig: 'Ik weet het niet... Kunt u wel zingen? U hebt toch uw stem verloren?'

'O, hemeltje, dat is waar ook!' zei Mathilda en werd écht bang.

'Niet smiespelen samen!' zei de Gnoof, die het over Erik de Oppergnoof had gehad. 'Smiespelen is erg onbeleefd.'

'Jongetjes en oranje mevrouwen opeten is óók onbeleefd,'

zei Robbie moedig. Hij vóelde zich niet moedig; hij deed alsof.

De Gnoofen keken elkaar verbaasd aan. 'Wat zegt hij nou? Wat zegt hij nou?' vroegen ze aan elkaar. 'Zegt hij, dat jongetjes en oranje mevrouwen opeten onbeleefd is?' Ze konden er niet over uit.

'Ja zeker,' zei Robbie. 'Dat is zelfs héél onbeleefd. Nette mensen doen zoiets niet.'

De Gnoofen zagen er opeens lang zo blij niet uit. Ze keken met bedrukte gezichten naar hun twee gevangenen en overlegden met elkaar, wat ze moesten doen. Robbie dacht al, dat ze Mathilda en hem zouden laten gaan, maar toen zei de aanvoerder: 'Hij had het over *mensen*. Hij zei: nette ménsen doen zoiets niet! En wij zijn geen mensen. Wij zijn Gnoofen.' Met zijn stok gaf hij Robbie een duw. 'Kom, vooruit, op een draf!' riep hij. 'We moeten naar Erik de Oppergnoof!' En terwijl hij naast Robbie draafde, riep hij steeds: 'Wat een verrassing! Wat een verrassing! O, o, o, wat een verrassing!'

Arme Mathilda! Dat hollen was nog veel erger dan tegen het rotspad op klauteren! Ze pufte en hijgde en was helemaal buiten adem, toen de Gnoofen bij een opening in de rotsen stil bleven staan. Robbie keek naar haar en zag, dat al haar mooie krullen in de war zaten. De Gnoofen letten helemaal niet op haar. Ze hadden het veel te druk met over lekker eten praten. De aanvoerder ging door de opening naar binnen en wenkte Robbie. Robbie en Mathilda gaven elkaar een hand en verdwenen in het donkere hol. De Gnoofen kwamen achter hen aan.

Ze liepen door het hol heen en kwamen terecht bij een ondergronds pad, waarover je alleen maar in ganzepas kon lopen. Eerst de aanvoerder, daarna Robbie, daarna drie Gnoofen en daarna Mathilda – de rij werd vol gemaakt door de rest van de Gnoofen. Het paadje was niet meer dan een brede spleet en het lopen viel niet mee. Robbie werd al een beetje moe, toen ze eindelijk bij een onderaardse rivier kwamen. Met

een pontje, dat klaar lag, staken ze de rivier over. De Gnoofen stonden op het pontje dicht tegen elkaar aan en keken heel tevreden; ze zeiden steeds, dat ze toch zó'n honger hadden en dat ze bijna niet konden wachten tot ze gingen eten.

Aan de andere kant van de rivier liepen ze nog een klein stukje, tot ze aan een zware ijzeren poort kwamen. De aanvoerder klopte drie maal met zijn stok op de poort, die even later open ging. Ze liepen een brede, helder verlichte gang binnen.

'Dit is het paleis van Erik de Oppergnoof,' zei de aanvoerder. Robbie keek om zich heen en zag, dat het heldere licht uit grote kristallen lampen kwam. De lampen waren hier en daar aan de zoldering opgehangen en die zoldering was helemaal met diamanten versierd. Het licht schitterde in al die prachtige diamanten, waardoor blauwe, gele, groene, rode stralen van boven naar beneden schoten – net een omgekeerd vuurwerk.

Op de vloer lagen dikke, rode tapijten (Robbie dacht even, dat de Gnoofen in een bioscoop woonden) en aan de muren hingen zilveren bordjes, waarop belangrijke berichten stonden, zoals: VERBODEN TE ROKEN en DE OPPERGNOOF IS ALLEEN NA AFSPRAAK MET DE HOFMAARSCHALK TE SPREKEN. Aan het einde van de gang was een hoge deur, die ook helemaal met goud en zilver en diamanten was versierd en daarop hing een bordje:

De deur zwaaide open en ze liepen de Troonzaal binnen. Het was een ontzéttend grote zaal; het duurde wel tien minuten voor je van de ene kant naar de andere was gelopen. Onder het lopen had Robbie dus tijd genoeg om te bedenken, wat hij tegen de Oppergnoof zou zeggen.

Helemaal achter in de Troonzaal zat Erik de Oppergnoof op zijn troon. Hij zag er vreselijk woest en dreigend uit. Om te laten zien, dat hij Oppergnoof was, had hij een kroontje op zijn hoofd gezet. Achter zijn troon stonden twee Gnoofen, die allebei een paal vasthielden. Tussen de twee palen in hing een spandoek en op het spandoek stond met grote zwarte letters:

Met Robbie en Mathilda tussen hen in marcheerden de Gnoofen recht op de troon af en bleven vlak ervoor staan. Ze zeiden niets, maar keken de Oppergnoof blij aan.

'Wat brengen jullie me nu weer?' vroeg Erik met een donderende stem.

'Een jongetje en een oranje mevrouw, Erik!' riepen de Gnoofen en de aanvoerder zei: 'Een extraatje voor de zondag! Altijd Papels gaat wel eens vervelen! Ze zien er erg lekker uit, vind je niet?' Hij keek naar Robbie en Mathilda en likte zijn lippen af.

'Stilte! Ik ga spreken!' donderde Erik de Oppergnoof. Met een dreigende blik keek hij naar Robbie. 'Van hem kunnen we

niet veel maken! Meer dan een hapje bij de thee zit er niet aan! Maar goed, dat is ook wel eens plezierig, want ik heb genoeg van Papelschuimkoekjes.' Toen keek hij naar Mathilda, die verschrikkelijk stond te bibberen. 'Ik weet niet, of de kok een recept voor oranje mevrouwen heeft,' zei hij nadenkend. 'Ik heb hem er nog nooit over gehoord. We moeten het hem eerst vragen.'

'Zij is geen oranje mevrouw!' riep Robbie vlug. 'Zij heet Mathilda en is zangeres!'

'Zangeres?' Erik de Oppergnoof kwam half overeind. 'Bedoel je, dat ze kan *zingen*, mager jongetje?'

'Ja zeker!' riep Robbie uit. 'En ze is erg beroemd ook! Maar ik denk, dat ze toch wel voor u zal willen zingen...' Hij draaide zich naar Mathilda toe en fluisterde: 'Zing vlug iets! Het geeft niet wat!'

'Ik weet zo gauw geen liedje!' fluisterde Mathilda terug. 'Trouwens, ik heb mijn stem verloren, dus ik kán niet eens mooi zingen!'

'Dat geeft niet, dat geeft niet!' zei Robbie en dacht na. 'Op een grote paddestoel, rood met witte stippen – zing dát maar!'

Mathilda ging heel rechtop staan en deed haar mond open. Ze begon te zingen:

'Op een grote paddestoel
rood met witte stippen
zat kabouter Spillebeen
op en neer te wippen –
krák, zei de paddestoel
en met een diepe zucht
viel kabouter Spillebeen,
zijn beentjes in de lucht!'

Het klonk ontzettend veel meer dan afschuwelijk! Het klonk ongelooflijk vreselijk! Het klonk, alsof zeven kwaaie honden

tegen elkaar aan het grommen waren, met af en toe het gekrijs van een boze poes er tussendoor. Robbie zuchtte diep. Hij had het kunnen weten! Mathilda *zei* toch, dat ze haar stem verloren had? Maar hij wilde haar zo graag redden! En daarom bedacht hij dat van dat zingen! Nou... daarvan was niet veel terecht gekomen... Bang keek hij naar Erik de Oppergnoof. Die zou nu wel woedend zijn! Die zou Mathilda meteen naar de keuken laten brengen! Waar de kok met zijn potjes en pannetjes al op haar wachtte...

Maar nee, Erik de Oppergnoof was helemaal niet woedend! Erik de Oppergnoof pinkte een traan uit zijn grote lelijke oog en zei: 'Ooooo... dát is pas mooi! Zing nog eens een liedje, oranje mevrouw?' Ook de andere Gnoofen keken Mathilda bewonderend aan en bedelden om nóg een liedje.

'Wat moet ik zingen?' vroeg Mathilda fluisterend aan Robbie. Robbie was erg verbaasd, omdat de Gnoofen dat schorre gejammer mooi hadden gevonden, maar hij bedacht, dat ze zelf van die lelijke stemmen hadden – nu, dan zouden ze het vast niet beter doen dan Mathilda!

'Van de paardevlieg,' zei hij vlug.

'Op mijn neus?' vroeg Mathilda.

'Ja, die bedoel ik!' Robbie stopte gauw zijn vingers in zijn oren, maar hij hoorde het toch een beetje:

'Een dikke paardevlieg
zat als 'k me niet bedrieg
op mijn neus te slapen,
en toen ik 'm wakker riep,
begon hij hard te gapen!'

Erik de Oppergnoof sprong van zijn troon af en begon van vreugde door de zaal te springen. Hij lachte zo hard, dat zijn tanden kletterden. De andere Gnoofen deden al net zo opgewonden. Ze dansten om Mathilda heen en lachten en juichten

en maakten een groot kabaal. 'Bies, bies, bies, bies,' riepen ze en Mathilda was zo goed niet, of ze moest weer een lied zingen. Ze zong van 'in Den Haag daar woont een graaf' en van 'moet dwalen' en ook nog van 'zeg, Roodkapje, waar ga je henen'. Robbie dacht, dat er nooit een eind aan zou komen, maar opeens kreeg Erik de Oppergnoof hem in de gaten. Hij hield 'n ogenblikje op met luisteren en springen en zei tegen de aanvoerder van het groepje Gnoofen: 'Och, breng jij dat jongetje even naar de keuken. Zeg maar, dat de kok er iets lekkers van moet maken.'

Mathilda was juist bezig met het zingen van 'Zeg, ken jij de Mosselman?' en keek naar de Oppergnoof, die alsmaar 'néé' schudde. Daarom zag ze niet, dat de aanvoerder Robbie mee trok naar de deur aan het andere einde van de zaal. Voor hij de Troonzaal uitging, keek Robbie nog eens om. Daar, in de verte, stond Mathilda te zingen en alle Gnoofen dansten om haar heen. Wat zong ze? Ze zong van...

'Eidie loekierdan
tsjoemeladie roedeldiedelda
Eidie loekierdan
tsjoemeladie roedeldiedelda
ja ja ja roedeldiedelda
tsa tsa tsa roedeldiedelda
tsjoemeladie roedeldoedeldiedelda
ha ha ha ha ha!'

Robbie was blij, dat er van hun tweetjes tenminste één was gered. Terwijl hij door de gang liep, hoorde hij heel zwakjes: 'Roedeldida... roedeldida... tsjoemeladie roedeldoedeldiedelda ha ha ha ha ha!' Hij hoopte maar, dat Mathilda niet van 's morgens vroeg tot 's avonds laat zou hoeven zingen!

Even later lag hij in een grote keuken op het aanrecht en boog de kok van de Gnoofen zich over hem heen. 'Wat moet ik met

je beginnen?' piekerde de kok, die zelf erg dik was. 'Veel vlees zit er niet aan – ben je soms een soepjongetje?'

'Ik zou het niet weten,' antwoordde Robbie. 'Ik kan helemaal niet koken, ziet u.'

'Da's dan lastig,' zuchtte de dikke kok. Hij dacht een tijdje na en zei toen: 'Ik denk, dat ik maar een hártig hapje van je maak. Ik ben erg goed in Hartige Hapjes, weet je. En dan dien ik je op met een fris blaadje sla, een zilveruitje en wat mayonaise... ja, ja, dat zal ik doen!'

'Dat lijkt me erg vies,' zei Robbie, die probeerde zo kalm mogelijk te blijven.

'Waarom?' vroeg de kok.

'Van zoet kun je geen hartige hapjes maken,' zei Robbie. 'En mijn moeder zegt heel vaak, dat ik een zoete jongen ben.'

'Is dat zo?' De kok schrok ervan. Daarop had hij niet gerekend... een zoete jongen... nou, dan kon hij er zelfs niet eens soep van trekken! Wat moest hij nu beginnen? Hij vroeg het aan Robbie, maar die wist het ook niet. De kok zat met de handen in het haar. Erik de Oppergnoof rekende op iets heel bijzonders, een lekker hapje bij de thee – maar het leek erop, dat er niets aparts op tafel zou komen!

'Waarom kijkt u niet eens in het kookboek?' stelde Robbie voor. Dat vond de kok een goed idee. Hij rende naar de keukenkast en haalde al zijn kookboeken voor de dag. Dat waren er tweehonderd achtenzeventig. Hij sloeg het eerste open en begon te lezen. Na een tijdje was hij zo verdiept in het kookboek, dat hij Robbie, die nog steeds op het aanrecht lag te wachten, helemaal vergat. Robbie kuchte eens, maar de kok keek niet op. Met zijn hoofd in zijn handen zat hij aan de keukentafel en las en las en las. Toen kwam Robbie voorzichtig overeind en gleed van het aanrecht af. De kok merkte het niet. Op zijn tenen sloop Robbie door de keuken. Hij kwam bij de deur en deed die zachtjes open, terwijl hij aan één stuk door naar de kok keek. Maar de dikke kok had niets in de gaten. Die

had het veel te druk met zijn kookboek; hij probeerde tussen alle Papel-recepten één klein receptje voor het smakelijk toebereiden van zoete jongetjes te vinden. Robbie trok de deur achter zich dicht en keek om zich heen. Hij stond weer in de lange gang met het plafond van diamanten. Waar moest hij naar toe? Zeker niet naar de zaal, waar Mathilda aan het zingen was! Aan zijn rechterkant zag hij een smalle deur en die duwde hij voorzichtig open. Erachter was een héél klein kamertje en midden in dat kamertje zat een grote mol. Niet zo maar een grote mol, maar een bijzonder grote mol. Hij was pikzwart en zijn velletje glansde prachtig. Robbie zei verschrikt: 'O... eh... ik ben Robbie!' De mol bekeek hem van top tot teen, deed zijn ogen dicht en begon te snurken. Robbie werd kwaad. Hij had keurig gezegd wie hij was, maar de mol gaf niet eens antwoord! 'Weet je wel, dat je slechte manieren hebt!' riep Robbie, terwijl hij de mol heen en weer schudde. De mol gaf een gil.

'Wat is er? Wat is er? Wat is er?' piepte hij. 'Is er iemand ziek geworden?' Toen zag hij Robbie en vroeg: 'Wie ben jij, jongetje?'

'Dat heb ik net gezegd, maar je luisterde niet,' zei Robbie. 'Je viel in slaap.'

De mol dacht even na en knikte toen. 'Het spijt me,' zei hij. 'Maar ik heb al héél lang niet meer geslapen, zie je. Jij bent geen Gnoof, jij bent geen Papel – wat ben je wel?'

'Ik ben Robbie,' vertelde Robbie. 'En wie ben jij?'

'Ik ben Mol de Mol,' zei de mol. 'Ik heb me hier verborgen voor de Gnoofen. Weet je wat ze met me gaan doen als ze me vinden?' Robbie kon het wel vermoeden, maar toch liet hij het Mol de Mol zelf nog eens zeggen. 'Dan gaan ze me koken in een pot mollebonen,' zei Mol de Mol. 'Maar ik WIL niet gekookt worden en daarom heb ik me verstopt. Wilden ze jou ook koken?'

'Nee,' zei Robbie. 'Van mij wilden ze een Hartig Hapje maken. Hoe ben jij hier eigenlijk terechtgekomen?'

Mol de Mol haalde zijn schouders op en zei: 'Dat weet ik niet. Ik *was* hier opeens. Op een dinsdag,' Hij keek Robbie slim aan .'Ik word door de Gnoofen gezocht en jij wordt door de Gnoofen gezocht... laten we samen weggaan.'

'Ik vind het best,' zei Robbie. 'Maar waar wil je naar toe? We kunnen niet zo maar door het paleis van Erik de Oppergnoof dwalen. Dat is veel te gevaarlijk!'

Mol de Mol begon luidkeels te lachen. Hij legde zijn korte, brede voorpootjes op zijn ronde buik en schudde van het lachen. 'Nou, nou, jij bent ook niet erg slim!' riep hij. 'Je vergeet zeker, dat ik een mol ben! Ik kan toch een gang door de grond graven!'

'Je hoeft me niet uit te lachen,' zei Robbie nijdig. 'Het is waar: je kunt een gang door de grond graven, maar daaraan heb *jij* ook niet meteen gedacht! Want anders had je dat al veel eerder gedaan!'

Mol de Mol hield meteen op met lachen en staarde nadenkend voor zich uit. 'Je hebt gelijk,' zei hij na een tijdje. 'Wat een sufferd ben ik om niet eerder op dat idee te komen!' Toen keek hij aan alle kanten om zich heen tot hij een goed plekje had gevonden om aan zijn gang te beginnen. Hij begon aan een paar planken van het plafond te trekken. Robbie hielp hem en even later lagen er drie planken op de voer. 'Ik moet op je hoofd staan,' zei Mol de Mol, 'want anders kan ik niet beginnen.' Hij ging met zijn achterpoten op Robbies hoofd staan en begon met zijn sterke voorpootjes de aarde uit het gat boven het plafond te krabbelen. De kluiten vlogen Robbie om de oren, maar dat kon hem niets schelen. Hij was veel te blij, dat er een kansje was om uit het paleis van Erik de Oppergnoof te ontsnappen.

Toen er een flink holletje in de aarde was gemaakt, kroop Mol de Mol er in en begon nu werkelijk vaart te zetten. Hij roetste de donkere aarde binnen en Robbie was al bang, dat hij het zwarte dier niet zou terugzien. Maar na een tijdje verscheen Mol de Mol in het gat en zei: 'Geef me je hand, dan zal ik je op-

trekken!' Robbie liet zich optrekken en lag even later op zijn buik in de schuin omhoog lopende gang. Mol de Mol ging weer aan het werk.

'Weet je eigenlijk wel, hóe je precies moet graven?' vroeg Robbie, terwijl hij achter hem aan kroop. 'Welke kant je op moet?'

Mol de Mol knorde minachtend. 'Natuurlijk weet ik dat,' zei hij. 'Wie is hier nu mol – jij of ik? Nou dan!' En hij begon weer verhit te graven. Robbie moest van links naar rechts en op en neer springen om onder de bergen zand uit te blijven. Hij hoopte maar, dat Mol de Mol toch niet in de verkeerde richting groef, want hij wilde liefst zo ver mogelijk van het Gnoofenhol vandaan boven de grond komen. Voorzichtig begon hij er nog eens over, maar Mol de Mol zei met een kwade stem: 'Je hoeft niet bang te zijn, want IK ben er bij!' Toen durfde Robbie niets meer te zeggen; hij hoopte er het beste van.

Na een uur viel er plotseling een heleboel zand tegelijk naar beneden en stroomde het zonlicht de donkere gang binnen.

'We zijn er!' riep Mol de Mol. 'Dat was even graven, hè?' En het ijdele dier ging op zijn gemak naast het uiteinde van de gang op de grond zitten. Maar Robbie, die vlak achter hem aan kwam, keek meteen om zich heen en riep verschrikt: 'We zijn tóch bij het Gnoofenhol uitgekomen! Kijk eens, Mol – dáár moesten Mathilda en ik straks naar binnen gaan!'

'Over wie heb je het?' bromde Mol de Mol. 'Ik ken geen Mathilda.'

Robbie dacht er even over hem te vertellen, wie Mathilda was, maar hij zag er van af, want het zou te veel tijd kosten. 'Kom nu maar!' riep hij. 'Laten we zorgen, dat we hier uit de buurt komen! Als die Gnoofen hebben ontdekt, dat ik weg ben, zijn ze me natuurlijk al aan het zoeken!'

Daar moest Mol de Mol hard om lachen. Weer legde hij zijn voorpootjes op zijn buik en gierde het uit. Nu, dat had hij maar beter niet kunnen doen, want jawel, hoor! daar waren de

Gnoofen! Ze renden uit het hol, recht op Mol de Mol af. Robbie riep nog: 'Gnoofen!' en zette het op een lopen. Mol de Mol begon nóg harder te lachen en hield pas op, toen de Gnoofen hem optilden en het hol in droegen. 'Hee hee!' riep hij verschrikt, maar toen was het al te laat. Nu ja, dan had hij het ook maar niet steeds beter moeten weten! Zo zie je maar weer, dat het geen kwaad kan soms eens naar een ander te luisteren!

Robbie rende over de rotsachtige hoogvlakte in de richting van het paadje naar beneden, dat hem aan de andere kant van de rotsen moest brengen. Hij dacht aan Mol de Mol, die nu in de mollebonen gekookt zou worden. En aan Mathilda, die bij de troon van Erik de Oppergnoof stond te zingen. Ach, ach, Mathilda zou hij wel nooit terugzien! Erik de Oppergnoof was veel te blij met haar! En dat kon Robbie zich best voorstellen, want ze zag er niet alleen prachtig uit, met al die krullen en haar lange oranje jurk, maar ze was ook nog lief! Robbie wilde maar, dat hij haar kon redden, maar hij wist heel zeker, dat dat hem niet zou lukken. En daarom was het verstandiger door te gaan naar het Schoenenwoud om de zondagse schoen van zijn moeder te zoeken.

Zesde hoofdstuk

Zo moeilijk als het was om aan de kant van het Broodpaleis langs het rotspad *omhoog* te klimmen, zo gemakkelijk was het om er aan de andere kant van de hoogvlakte áf te gaan! Robbie sprong van rots tot rots, hij hoefde helemaal geen moeite te doen, in een oogwenk had hij de rotsen achter zich gelaten en lag er een wijd, kaal land voor hem. Kleine toefjes blauw gras groeiden hier en daar, maar daar bleef het dan ook bij. Geen bloemen, geen vlinders, geen mooie glazen bomen... het was een saaie bedoening. Robbie had niet zo veel zin om aan de tocht naar het onbekende Schoenenwoud te beginnen, maar omkeren wilde hij ook niet. Hij was nu al zo'n eind en trouwens, vlak achter hem in die donkere rotsen huisden de griezelige Gnoofen, waaraan hij net was ontsnapt. Hij zou zich geen twee keer gevangen laten nemen!

Hij floot een deuntje en probeerde op de maat te stappen, maar dat lukte niet best. Om écht goed te fluiten moest hij stil staan en als hij stil stond kon hij niet op de maat lopen. Daarom hield hij na een tijdje op met fluiten en begon te zingen: de paden op, de lanen in. Hij zong het liedje zeventien keer en bleef toen staan om eens rond te kijken. Aan het landschap was niets veranderd; het leek wel, of hij helemaal niet was vooruitgekomen. Pas toen hij zich omdraaide, zag hij, dat hij een flink

stuk had gelopen, want de rotsen lagen een eind achter hem. Ging hij eigenlijk wel goed? Misschien had hij wel een heel andere kant op moeten gaan! Wie zou het zeggen...

Wie zou het zeggen? Nou, Bertus natuurlijk! De Geest van het Glazen Fluitje! Zenuwachtig begon Robbie in zijn zakken te grabbelen. Hij had helemaal niet meer aan het glazen fluitje gedacht en was bang, dat hij het had verloren! Het zat niet in zijn linkerbroekzak; het zat niet in zijn rechterbroekzak – Robbie voelde zich steeds ongeruster worden. Hij klopte op de zak van zijn bloes en ja! dáár had hij het gestopt! Hij pakte het en blies zo hard hij kon. Weer hoorde hij de hoge toon en weer gebeurde er niets. Maar dit keer maakte hij zich geen zorgen. Bertus zou wel verschijnen, ook al was het dan niet op een holletje. Terwijl Robbie stond te wachten, dacht hij aan Balbol de Oude en Wijze Papel, die hem het glazen fluitje had gegeven. Balbol dacht vast en zeker, dat het-jongetje-van-het-rekenboek helemaal niet de *kans* zou krijgen om het fluitje te gebruiken! Hij zou er wel van overtuigd zijn, dat de Gnoofen het-jongetje-van-het-rekenboek al in de pan zouden hebben vóór hij het fluitje te voorschijn kon halen! Maar dat was toch lekker niet waar! De Gnoofen hadden wel erg hun best gedaan, maar het was hun niet gelukt om van Robbie een Hartig Hapje te maken. En nu stond hij op deze kale vlakte en wachtte op de slome Bertus, die er de tijd voor nam.

Na een poosje blies Robbie nog eens en daarna nóg eens en plotseling hoorde hij een ongeduldige stem, die riep: 'Ja, ja, rustig – ik kom al!' Vlak voor zijn neus verscheen een blauwe sigarerookwolk, die langzaam in Bertus veranderde. Bertus rekte zich een paar keer uit, ging op de grond zitten en vouwde zijn lange dunne armen om zijn lange dunne benen, deed zijn ogen half dicht en gaapte met een grote, open mond. 'Zo,' zei hij. 'Dat is dat! En kun je me nu vertellen, waarom je me hebt geroepen?'

'Ik wil de weg naar het Schoenenwoud weten,' zei Robbie.

'Is dat alles?' vroeg Bertus. 'Moet je me voor zó'n kleinigheid dat hele eind laten komen? Het is fraai! Maar goed, jij je zin – het Schoenenwoud, zei je, nietwaar?' Hij haalde een boekje uit zijn zak en begon er in te bladeren: 'Schoenenwoud... Even kijken... Sabelveld... Sbnaatswiebi... Scharenberg... Schalenvlakte... ja, hier heb ik 't: "Schoenenwoud, te bereiken met de tramlijnen 5, 6 en 12. Deze lopen tot in het Schoenenwoud. Het woud wordt bewaakt door Dirk de Draak en nog nooit is het iemand gelukt er in door te dringen. De tramlijnen 5, 6 en 12 zijn dan ook wegens gebrek aan belangstelling opgeheven." Dat is alles...' Bertus klapte het boekje dicht. 'Kan ik nu weer gaan?'

'Nog niet,' zei Robbie. 'Wat voor boekje is dat'?

'Dat is het Straten-, Wouden-, Pleinen- en Bergenboekje van Papelland,' zei Bertus. 'Uitgegeven door de Vreemde Vereniging voor Verkeer.'

'Aha,' zei Robbie. 'En dan is er nog iets, dat ik wil weten. Toen je net aan het voorlezen was, hoorde ik: "Sabelveld, Sbnaatswiebi, Scharenberg en Schalenvlakte." Ik snap wel, dat het Sabelveld vol zoekgeraakte sabels ligt; ook begrijp ik, dat de Scharenberg helemaal uit kwijtgeraakte scharen bestaat en de Schalenvlakte is belegd met verloren schalen. Maar wát is de Sbnaatswiebi? En waar *ligt* die?'

'Dat weet niemand,' zei Bertus. 'Maar ze hebben het er toch maar in gezet, want anders was het boekje niet compleet, zie je.' Dat vond Robbie een heel goede reden om de Sbnaatswiebi in het boekje van de Papellandse VVV te zetten, maar al met al was hij nog niet veel wijzer geworden over het Schoenenwoud. Het was jammer, dat die tramlijnen waren opgeheven. Toen hij dat zei, antwoordde Bertus: 'Ja, dat is zeker jammer, want anders was je er zó! Kijk, daar heb je de tramrails nog...' Hij wees Robbie op de verroeste tramrails tussen de plukjes blauw gras.

Robbie dacht even na en zei toen: 'Maar die kan ik toch volgen? Dan kom ik er vanzelf!'

Dat vond Bertus een prima idee. 'Maar je kunt beter eerst bij de Markies toestemming vragen,' zei hij. 'Niet iedereen mag zo maar naar het Schoenenwoud gaan, zie je.'

'Waarom niet?' vroeg Robbie.

'Omdat de Markies dat niet wil hebben,' vertelde Bertus. 'Hij is de baas van het Schoenenwoud, maar hij kan er zelf niet meer komen, omdat Dirk de Draak er nu woont. De Markies verstrekt Schoenenwoud-pasjes.'

Robbie zuchtte. Hij had er niet zo veel zin in naar een onbekende markies te gaan om een pasje te vragen, maar snapte wel, dat hij dat toch zou moeten doen, als hij zijn moeders zondagse schoen wilde ophalen. 'En waar woont die Markies?' vroeg hij.

'Overal,' zei Bertus. 'Zijn huis is van een woonwagen gemaakt en daarmee reist hij door het land. Je kunt maar het beste hier blijven wachten, dan komt hij vroeg of laat vanzelf voorbij.'

'Nee hoor, daar denk ik niet over,' zei Robbie. 'Dat is me veel te saai! Hoe lang zou dat wel kunnen duren?'

'O, dat kan járen duren,' zei Bertus. 'Maar ik wil je wel even helpen.' En hij haalde een stokje te voorschijn, waarmee hij een paar maal door de lucht zwaaide. 'Ik kan een beetje toveren, zie je.'

Plotseling verscheen er een stofwolk aan het eind van de vlakte. De wolk werd groter en groter en kwam steeds dichterbij. Na een paar ogenblikjes zag Robbie, dat het een oude en verveloze woonwagen was, met acht paarden ervoor.

'Daar is hij,' zei Bertus. 'Kan ik nu gaan?'

'Ja, ga maar.' Robbie dacht, dat hij Bertus wel kon missen. Bertus was juist in zijn rook verdwenen, toen de woonwagen vlak voor Robbie stopte. Nu pas kon hij goed zien, wat voor vies en versleten geval het was: helemaal vol deuken en gaten. Aan de voorkant zat een loketje met het opschrift:

Robbie klopte aan en wachtte. Even later werd er een luikje omhoog geschoven en zag hij het ronde hoofd van een Papel.

'Is de Markies thuis?' vroeg Robbie.

'Ik ben de Markies,' zei de Papel. 'Waarmee kan ik u van dienst zijn?'

'Ik wil een pas voor het Schoenenwoud,' zei Robbie.

De Markies schudde het hoofd, zei: 'Passen voor het Schoenenwoud bij het volgende loket!' en liet het luikje vallen.

Robbie liep om de woonwagen heen, tot hij bij een loket kwam, waarboven stond:

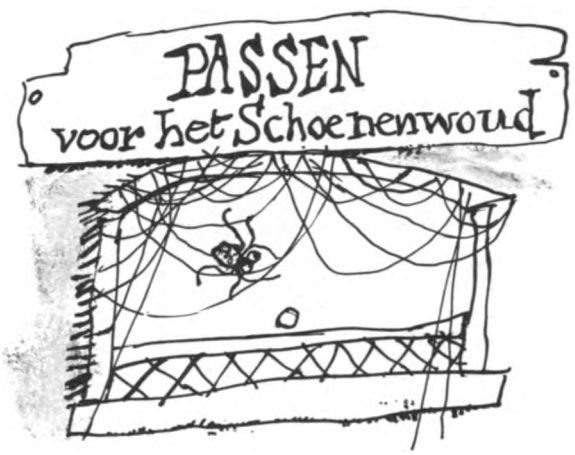

Dit loket was bijna niet meer te zien van de spinnewebben en op het luikje groeide mooi, lila mos. Het was duidelijk, dat het al lang niet meer was open geweest. Toen Robbie klopte, werd er aan de binnenkant druk gemorreld om het haakje los te krijgen, maar dat viel niet mee, want het zat helemaal vastgeroest. Iemand begon er met een hamer op te slaan, en ja hoor! toen ging het open! Robbie zag hetzelfde ronde Papelgezicht.

'De Markies zei...' begon hij.

'Ik ben de Markies,' zei de Papel. 'Waarmee kan ik u van dienst zijn?'

'Ik wil een pas voor het Schoenenwoud hebben,' vertelde Robbie.

'Waarom?' vroeg de Markies.

'Om de zondagse schoen van mijn moeder op te halen,' zei Robbie.

'Ik zou het je niet aanraden,' zei de Markies. 'In het Schoenenwoud dreigen Grote Gevaren.'

'Ik weet er alles van,' zei Robbie geduldig. 'Maar toch moet ik ernaar toe. Dus kan ik alstublieft een pasje krijgen?'

De Markies haalde zijn schouders op en zei: 'Mij best. Je moet het zelf weten. Hoe heet je?'

'Robbie,' zei Robbie.

De Markies haalde een groot boek te voorschijn, waarin hij met slordige hanepoten '*Robbie*' schreef. Achter uit het boek scheurde hij een bladzijde en daar zette hij op:

Robbie mag in het Schoenenwoud,
want ik vind het goed.
afzender: De Markies. Robbie.

'Zo,' zei hij en gaf het papier aan Robbie. 'Ga nu maar weer weg.' En hij liet het luikje van het loket vallen.

Er kwam direct een dikke spin op het luikje zitten en die ging een heel groot web maken. 'Dat web dat daarnet stuk ging, hè,' zei de spin, 'toen de Markies het luikje open deed – dat was nog door mijn oma gemaakt!'

'O ja?' zei Robbie belangstellend.

'Ja,' zei de spin. 'Mijn oma was een dóór en dóór goede spin!' Ze staarde even in gedachten voor zich uit en begon toen opgewekt aan haar nieuwe web. 'Het zal wel een paar jaren duren voor het loket wéér open gaat!' zei ze met een glimlach, maar Robbie kreeg geen kans iets terug te zeggen, want de Markies riep wat tegen de acht paarden en de woonwagen begon rammelend en piepend te rijden.

En daar stond hij nu: heel alleen op een grote, kale vlakte, maar... met een pasje voor het Schoenenwoud in zijn zak! De woonwagen met de Markies en de spin verdween als een stipje aan de horizon; verder was er in de wijde omtrek niets te zien. Robbie schopte eens tegen de verroeste tramrails en besloot maar weer op pad te gaan.

Het volgen van de tramrails was moeilijker dan hij had verwacht, want af en toe waren er hele stukken verdwenen en dan moest hij maar raden naar de goede richting. En omdat de rails met allerlei rare kronkelingen liepen, viel het raden niet mee. Maar na een flink eind te hebben gelopen, zag hij opeens, dat de rails in een donker woud verdwenen.

Dat moest het Schoenenwoud zijn! Robbie rende er nieuwsgierig naar toe en ja! het wás het Schoenenwoud! Aan alle bomen hingen schoenen, schoenen, schoenen – en laarzen. Het waren allemaal moderne schoenen en laarzen, van het soort, dat hij pas nog in de etalages van de schoenwinkels had zien staan. Maar toen hij verder liep en wat dieper in het Schoenenwoud doordrong, merkte hij, dat daar de bomen dikker en de schoenen, die er aan hingen, ouderwetser waren. Het waren meer gewone bruine en zwarte en niet rode of gele of groene of fel-oranje schoenen, zoals vooraan in het woud. In deze

buurt zou hij de zondagse schoen van zijn moeder moeten zoeken.

Nog steeds liep hij over de tramrails en hij zag, dat die er hier veel beter uitzagen dan op de vlakte; het leek bijna, of er nog wel eens een tram over reed, maar dat zou toch wel niet zo zijn! Plotseling zag hij een groot bord, dat tegen een boom was gespijkerd. Hij holde ernaar toe en las, wat er op stond:

Meer stond er niet op. Meer hoefde Robbie ook niet te weten. Hij begreep, dat hij vanaf dit ogenblik zijn ogen de kost moest geven. Die eerste waarschuwing was niet voor niets aan de boom gespijkerd!

Voorzichtig liep hij verder en kwam even later bij een boom, waartegen een tweede bord was getimmerd. Op dát bord stond met duidelijke letters:

En zo bleef het aan de gang – Robbie kwam langs het ene bord na het andere en op alle borden stond dezelfde waarschuwing. Alleen hadden ze allemaal een ander nummer. Maar toen kwam hij eindelijk aan een bord, waarop stond:

Hij stond even stil om na te denken. Wat zou hij doen? Onderweg had hij aan één stuk door naar de zondagse schoen van zijn moeder uitgekeken, maar niets gevonden. Natuurlijk was het ook al een heel poosje geleden, dat Pep de schoen had verloren en tegenwoordig veranderde de mode verschrikkelijk vlug. Ook de schoenenmode. Dus de schoenen van een paar modes geleden hingen diep in het woud! Maar... was het niet ontzaglijk gevaarlijk om nóg verder te gaan? Misschien zelfs niet alleen gevaarlijk, maar óók nog onvoorzichtig! Robbie zuchtte. Het was een moeilijke beslissing. Doorlopen? Teruggaan? In teruggaan had hij weinig zin – hij hield er niet van om wat hij was begonnen niet af te maken. En hij was begonnen met het zoeken naar zijn moeders schoen... nu, dan moest hij die ook vinden!

Opeens weer helemaal flink stapte hij verder. Hij hield zijn ogen en oren wijd open. Heel scherp lette hij op de omgeving en luisterde naar elk klein geluidje. Maar er gebeurde niets verdachts, er was niets te zien en niets te horen! Tot hij eindelijk

tussen de bomen door wéér een bord tegen een boom zag. Robbie rende er heen. De boom stond midden op een open plek en het bord was het grootste van allemaal tot nu toe. Er stond op:

Nu werd het toch wel ontzettend griezelig om verder te gaan! Robbie keek naar het donkere woud achter het bord en hoopte, dat hij niet al te ver hoefde te lopen om de zondagse schoen te vinden. Hij raapte al zijn moed bij elkaar en holde met een vaartje de duisternis in. Zó oud waren hier de bomen, dat ze vlak bij elkaar groeiden; een paar waren zelfs helemaal tegen elkaar áán gegroeid. De takken boven Robbies hoofd vormden een plafond, dat vol schoenen hing. Schoenen? Robbie keek nog eens goed en zag, dat dit niet de schoenen waren, die hij kende, maar middeleeuwse muiltjes en geroeste ridderschoenen. En toen opeens ontdekte hij, dat hij tussen bomen terecht kwam, waarvan de takken kaal waren – die bomen waren nog wel het aller-, álleroudste, want ze stamden uit de tijd, dat de Papels geen schoenen kónden zoekmaken, omdat de mensen nog op blote voeten liepen!

'Ik ben helemaal verkeerd gelopen!' dacht Robbie. 'Ik ben verdwaald!' Hij snapte best, dat hij in een ander gedeelte van het woud moest zijn, maar hij wist niet, welke kant hij dan op

moest. Hij keek eens om zich heen en zag alleen maar oude, oude bomen. En toen draaide hij zich om en... merkte, dat hij niet meer wist, waar vandaan hij was gekomen! Kwam hij uit de donkere doorgang tussen die twee bijna aan elkaar gegroeide bomen? Of had hij net over dat iets lichtere plekje gelopen? Of...

Robbie kreeg niet meer de kans langer na te denken, want opeens hoorde hij een bel: *ting ting ting!* Hij keek op en zag een eindje verder een tram tussen de bomen door over de tramrails rijden. Verbaasd tuurde hij ernaar en zag, dat het een oud rammelkastje was, van onder tot boven begroeid met hetzelfde lila mos, dat hij op het Passen-luikje van de Markies had gezien. Op het dak van de tram zaten vogelnestjes; vlijtige vogeltjes vlogen af en aan om hun jongen te voeren en konden de tram haast niet bijhouden. Robbie rende naar het gammele openbare vervoermiddel en hoopte, dat hij het zou kunnen inhalen. Nu, hij had zich geen zorgen hoeven maken! Opeens liet de tram nog een luide *ting!* horen en bleef toen met een schok stilstaan. Robbie kwam voorzichtig dichterbij en gluurde door de vuile ramen. Er zaten geen passagiers in de tram. Robbie sprong op het voorbalkon en ging de wagon binnen. In alle hoeken hingen spinnewebben en stofdraden, maar de houten banken waren schoon. 'Hè, hè,' dacht Robbie. 'Even zitten!' Hij zocht een plaatsje bij het raam, keek om zich heen en legde zijn voeten op de bank tegenover zich. Wat zat hij gezellig! Het was wel prettig zo te kunnen uitrusten... een ogenblikje maar...

Maar van uitrusten kwam niet veel! Robbie was er net aan begonnen, toen hij opeens heen en weer werd geschokt; verschrikt keek hij naar buiten en merkte, dat de tram weer was gaan rijden. Dat was niet de bedoeling! Wat moest hij beginnen in een rijdende tram, waarvan hij niet eens wist, waarheen die ging? Hij wilde weer naar het voorbalkon gaan, maar door al dat schudden en schokken kon hij de deur van de wagon niet openschuiven. Trouwens, de tram reed veel te hard om er zo

maar vanaf te kunnen springen! Met een zucht ging Robbie weer op zijn plaatsje zitten en keek uit het raam. De tram reed dwars door het oudste gedeelte van het woud; na een tijdje leek het of de bomen minder dicht op elkaar stonden en werd het ook weer wat lichter. Nog steeds dacht Robbie over een manier, om het vervoermiddel te laten stoppen, maar hij kon niets bedenken. Onderweg zag hij genoeg bordjes met

maar omdat er nergens iemand stond om het te verzoeken, bleef de tram gewoon doorrijden. Langzaam maar zeker veranderde het landschap. De oude bomen waren nu helemaal verdwenen; het woud was hier pas aan het beginnen: de bomen waren nog heel jong, zó jong, dat je op sommige plaatsen niet meer kon zien dan wat groene scheuten. Af en toe zag Robbie een paar Papels, die met een harkje de grond wat losmaakten en de jonge boompjes verzorgden.

Maar ook dit landschap veranderde na een tijdje. De tram reed over een kale en sombere vlakte, waar helemaal niets groeide. Plotseling kwam er een dichte mist opzetten, zo dat Robbie niets meer kon zien en maar moest raden, waarheen de tram hem bracht. Lang hoefde hij niet te raden, want de mist trok op en de tram bleef met veel geknars en gepiep stil staan. Door het raampje zag Robbie de ingang van een donkere grot.

Tegen de rots, waarin de grot was, hing een bordje, waarop

stond. Natuurlijk moest de tram leeg aan zijn volgende rit beginnen en dus stapte Robbie vlug uit. En ja, hij was nog maar nét van de treeplank afgesprongen, toen het openbare vervoermiddel hard *ting* riep en begon te rijden in de richting vanwaar het was gekomen. Robbie voelde zich in deze geheimzinnige omgeving helemaal niet op zijn gemak. 'Hee, hee, wacht eens even!' riep hij en holde achter de tram aan. 'Ik wil toch maar liever terug!' Maar de tram luisterde niet en verdween luid tingelend uit het gezicht.

Robbie begreep niet goed, wat dit allemaal had te betekenen. Het leek er warempel op, of die tram hem was komen halen om hem op dit plekje af te zetten! Maar waarom? Wat zou er in deze donkere grot te vinden zijn? Dat moest hij dan maar zelf ontdekken, ook al zag het duister achter de opening er niet zo vriendelijk uit.

Voetje voor voetje schoof hij in de richting van de grot. Toen hij er vlak voor stond, keek hij oplettend om zich heen, maar nergens kon hij iets bijzonders of angstigs ontdekken. Nu, dan moest hij daar binnen maar eens een kijkje nemen. Hij liep door de opening en voelde meteen de ijskoude koude van de donkere grot. Maar een half ogenblikje later veranderde die ijskoude

koude in een gloeiendhete hitte, die van buiten naar binnen straalde. 'Hee,' dacht Robbie. 'Hoe kan dat nu? Zó warm was het buiten toch ook weer niet...' Maar vóór hij zich kon omdraaien om te zien, wat er achter hem aan de hand was, hoorde hij een verschrikkelijke stem, die door de grot galmde: 'Zzzzzo, zzzzzo, dát is dus Rrrrrobbie Rrrrribbel... Welll! Welll!'

Heel erg geschrokken keek Robbie om, recht in het gezicht van een groot beest, dat er ongewoon uitzag. Het was lang en breed en hoog en groen van kop tot staart. Het had een grote bek met aan twee kanten en onder en boven lange rijen scherpe tanden en bij ieder woord, dat het sprak, kwamen er uit zijn neus blauwe rookwolkjes – net of er iemand in zijn keel een sigaar zat te roken. Even dacht Robbie, dat de Geest van het Glazen Fluitje zich voor de aardigheid had verkleed, maar dat kon hij niet geloven, want Bertus was veel te lui om zoveel moeite te doen. Toen keek hij nog eens goed en zag, dat het ongewone beest een draak was.

'Ha, ha, ha!' zei de draak met een zware en wrede stem. 'Dus jij bent Rrrrobbie Rrrribbel, over wie mijn spionnen me al zo veel hebben verteld...!'

Zevende hoofdstuk

Uw spionnen?' vroeg Robbie nieuwsgierig. 'Wie zijn dat? En wie bent u? Bent u soms Dirk de Draak?'

'Juist!' riep de draak. 'Ik ben Dirrrk de Drrraak! Heerrrserrr van het Schoenenwoud! En wie mijn spionnen zijn? Dat zal ik je vertellen, mijn jongen, dat zal ik je vertellen! Mijn spionnen, dat zijn de Gnoofen! Ze laten het me *dirrrect* weten, wanneer iemand de kant van mijn Schoenenwoud op gaat. Ha ha ha!' Hij moest hier zo om lachen, dat hij er even bij ging zitten.

'Het Schoenenwoud *is* niet eens van u,' zei Robbie. 'U hebt het van de Papels afgepakt.'

Dirk de Draak hield op met lachen en begon ongelooflijk woest te kijken. Zijn vurige ogen rolden in zijn lelijke hoofd. De blauwe rookwolken werden veel dikker, zodat ze de lucht een ogenblik verduisterden.

'Geen brrrutale monden, begrrrepen?' bulderde de draak. 'Anders zul je wat beleven!'

Robbie kon zich niet voorstellen, wat er nog méér te beleven viel dan dat, wat hij op dit moment beleefde, maar dat zei hij niet, omdat hij Dirk de Draak dan misschien op een idee bracht. En dus vroeg hij alleen maar met een bevende stem: 'Wat gaat u met me doen?' Hij begon toch wel wat bang te worden.

Dirk de Draak moest even over die vraag nadenken. Toen

zei hij weifelend: 'Tja... zo precies zou ik dat nu niet kunnen zeggen! Ik heb er nog niet bij stil gestaan, weet je. Om zoiets te kunnen zeggen, moet ik er eerst altijd even bij stil staan... Voorlopig zet ik je maar in de kast, bij het andere speelgoed...'

Robbie begreep er niet veel van. Hij had wel verwacht, dat de draak hem zou meenemen, maar hij snapte niet wat hij in een speelgoedkast moest doen. Hij kreeg geen kans daar lang over na te denken, want de draak kwam overeind, rekte zich uit, zodat hij héél eventjes twee keer zo lang werd, en zei: 'Kom mee, Rrrobbie Rrribbel, we gaan naar mijn hol hier in de rrrots. Het is (volgens mij) een knus en gezellig hol, dus je zult er wel wennen...' En terwijl hij voorop liep, draafde Robbie achter hem aan. Het kostte nogal wat moeite om de draak bij te houden, omdat hij van die grote passen nam. Dat was jammer, want op deze manier kreeg Robbie niet de kans rustig over een ontsnappingspoging te piekeren. Hij moest veel te hard rennen om de draak niet uit het oog te verliezen.

Na een tijdje op deze moeilijke manier door de grot te hebben gerend, merkte Robbie, dat de draak in een gang verdween. Hij kwam juist op tijd om de hoek om een deur te zien open gaan. Dirk de Draak bleef staan, keek om en bulderde, zodat het geluid tegen de rotswanden weerkaatste: 'Kom, kom, schiet eens wat op, baasje. We hebben niet de hele dag de tijd!'

Dat was niks dan opschepperij, want Dirk de Draak wist niet eens wat hij met Robbie moest beginnen. Hij had nu wel een jongetje gevangen en daarop was hij ook tamelijk trots, omdat het voor draken iets heel bijzonders is jongetjes tegen het lijf te lopen, maar *juist* dat bijzondere aan Robbie maakte, dat Dirk niet wist, wat hij ermee aan moest. Eerst dacht hij er ernstig over Robbie bij het andere speelgoed in de speelgoedkast te zetten. Dirk was al een oude draak, maar toch speelde hij nog graag en daarom had hij helemaal achter in zijn hol een grote kast laten maken, waarin hij zijn speelgoed bewaarde: gevangen Papels, ongehoorzame Gnoofen, haasjes en konijntjes,

die hem voor de voeten waren gelopen, en nog veel meer dieren, die hij op andere wijze in zijn bezit had gekregen. Op regenachtige middagen, wanneer het hele Schoenenwoud nat en treurig was, maakte Dirk de Draak de kast open en haalde zijn speelgoed te voorschijn. Hij won alle spelletjes, maar daarvoor was hij dan ook draak.

Peinzend keek hij naar Robbie en vroeg: 'Wat moet ik met je beginnen?'

Robbie vond het vervelend, dat er steeds aan hém werd gevraagd, wat er met hem moest gebeuren. Maar toch zei hij netjes: 'Ik zou het werkelijk niet weten.'

'En ik weet het ook niet,' zei Dirk de Draak met zó'n diepe zucht, dat een heel stuk van de gang ónder de blauwe rook uit zijn neusgaten kwam te staan. Het was een mooie kleur blauw, maar de rook belemmerde het uitzicht op de omgeving.

Toen na korte tijd de rook was opgetrokken, zei Robbie: 'Misschien zou u me wel gewoon kunnen laten gaan.' Hij zei het heel beleefd en voorzichtig, want hij wist niet precies, hoe de draak over dit voorstel zou denken.

Nou, Dirk de Draak dacht helemaal niet! Hij plofte bijna uit elkaar van schrik en ontzetting! Met zijn vurige ogen keek hij Robbie vreselijk woedend aan en riep met donderende stem: 'WAT zeg je me nu? Je laten gaan? Maar waarom zou ik? Ik ben veel te blij, dat ik je heb en ik wil je HOUDEN.'

'Eh... waaróm wilt u me houden?' vroeg Robbie met een klein stemmetje.

'Waarom? Waarom? Vind je, dat dat er wat toe doet? Ik wil je gewoon houden – zo maar, omdat ik het wil!' De draak werd erg ongeduldig van al dat gevraag en stampte met een brede klauw op de vloer, zodat de hele grot trilde. 'En omdat ik het WIL, gebéurt het ook! Vooruit! Naar binnen, jij!' Hij gaf Robbie een duw. Robbie struikelde door de deuropening een grote rotskamer binnen. Het was geen mooie kamer; er zaten geen diamanten in het plafond, zoals bij de Gnoofen.

Maar het was er wel lekker warm. In een enorme schouw knapperde een gezellig vuurtje van schoenveters, waarvan de stinkende rook door een sleuf in de rots naar buiten werd gezogen. Voor de schouw zaten twee Papels met een flinke berg schoenen voor zich. Uit elke schoen trokken ze de veter, die ze in een koperen brandstoffenbak gooiden. Dirk de Draak liep meteen naar de schouw toe en strekte zijn voorklauwen naar het vuurtje uit.

'Mmmm, lekker!' zei hij tevreden.

Robbie keek de kamer rond en zag, dat Dirk echt zijn best had gedaan om het knus te maken. Hij had raamsponningen en vensterbanken in de muren laten maken en gespikkelde gordijntjes opgehangen. Op de vensterbanken stonden potten met bloeiende planten. Jammer was, dat je vlak achter het vensterglas geen buiten, maar het sombere zwart van de rotswand zag, maar ja, daar was nu eenmaal niets aan te doen.

Midden in de kamer stonden een geweldig grote houten tafel en een lange, brede, houten bank. En tegen de muur zag Robbie een hoge kast met ruitjes in de deuren. Achter de ruitjes verdrongen zich de nieuwsgierige gezichten van Papels, Gnoofen, allerlei soorten beesten, die hij wél, en een wezen, dat hij niet kende. Dus dat was de speelgoedkast. Nou, hij hoopte maar, dat Dirk de Draak hem daar niet in zou stoppen, want het zag er naar uit, dat er niemand meer bij kon.

Dirk de Draak stond een tijdje bij het vuur te peinzen, maar plotseling keerde hij zich om en riep luid: 'NEE, NEE, NEE, NEE – DAT DOE IK NIET!' Zijn verschrikkelijke stem waaide zo hard door de kamer, dat de twee Papels achterover vielen en de koperen brandstoffenbak omver stootten, zodat alle veters over de grond rolden.

'Och toch!' zei Robbie en liep haastig naar de beide bolronde wezens toe om hen te helpen met het oprapen van de veters. Dirk de Draak keek beschaamd, maar hij bukte zich niet om ook maar één vetertje op te rapen. Robbie begon te vermoe-

den, dat het geen *vriendelijke* draak was en wilde, dat hij maar weer buiten stond. Dirk de Draak dacht daar anders over, want nog eens riep hij: 'Nee, nee, nee, nee, – dat doe ik niet!'

'Wat niet?' vroeg Robbie.

'Ik zet je niet in de speelgoedkast,' zei de draak. 'Het zou veel te zonde zijn. Zoiets bijzonders als een jongetje moet ik vaker zien dan alleen op regenachtige middagen!'

Robbie was het helemaal met hem eens, want hij vond het ook niet zo'n leuk idee om alleen op regendagen uit een muffe kast te worden gehaald. 'Maar wat doen we dan?' vroeg hij.

'Ja, wat doen we dan?' Dirk de Draak krabde op zijn hoornige kop, dat het kraakte. 'We moeten er maar eens rustig over piekeren.'

Naast elkaar gingen Robbie en hij aan de lange houten tafel zitten, met het hoofd in de handen. Na een tijdje keek Robbie op. 'Zal ik elke dag de kamer bijstoffen?' vroeg hij. De draak schudde droevig zijn kop.

'Dat is niet nodig,' zei hij. 'Daar heb ik die twee Papels al voor.' Hij begon weer diep na te denken. Opeens veerde hij overeind (de rots trilde van onder tot boven) en riep uit: 'Ik héb het! Ik héb het!' Hij wilde een rondedansje maken, maar bedacht, dat hij daar te groot voor was en bleef doodstil staan, terwijl hij zei: 'Je kunt schoenen poetsen!'

Robbie keek naar de enorme stapel schoenen bij de open haard en voelde zich erg ongelukkig. Moest hij die allemaal poetsen?

'Moet ik die allemaal poetsen?' vroeg hij, terwijl hij naar de stapel wees.

'Dat kleine beetje?' sprak de draak minachtend. 'Daarover kan ik me niet opwinden! Trouwens, die hoeven nog lang niet te worden gepoetst. Die hebben we nét binnen!' Hij gniffelde vergenoegd. 'Nee, nee, je kunt de schoenen in het Schoenenwoud voor me poetsen! En terwijl je daarmee bezig bent, blijf ik de hele tijd bij je zitten om naar je te kijken!'

Nou, vergeleken bij dat bergje schoenen bij het vuur waren de schoenen van het hele Schoenenwoud zó'n ongelooflijke hoeveelheid, dat Robbie zich niet eens meer ongelukkig kon voelen. Hij vond het nog niet zo gek bedacht van die oude draak! Alle schoenen in het woud waren afschuwelijk modderig en dof en iedereen, die ze zag, zei vast en zeker: 'Die Dirk de Draak moet wel een slonzige draak zijn!' Maar zo gauw Robbie met poetsen klaar was, zouden ze heel andere dingen zeggen!

Robbie keek Dirk de Draak bewonderend aan en zei: 'Dat hebt u handig bedacht.'

'Nou en of!' Dirk de Draak wreef glunder in zijn voorklauwen. Toen betrok zijn lelijke gezicht en met een enorme rimpel tussen zijn vurige ogen (wenkbrauwen bezat hij niet) piekerde hij: 'Maar is het niet een beetje véél werk voor één jongetje?'

'Ik moet zeggen, dat ik daar ook al bang voor was,' bekende Robbie. 'Ik ben natuurlijk nog niet zo erg goed in schoenenpoetsen, ziet u, dus in het begin zal het wel wat langzaam gaan.'

'Precies, precies,' zei Dirk de Draak. 'Daar moeten we een oplossing voor vinden.'

Weer begonnen ze allebei diep na te denken. Na een tijdje keek Robbie op en vroeg: 'Is er niemand, die me zou kunnen helpen?' Dat was een goede gedachte! Dirk de Draak klaarde er helemaal van op!

'Ja zeker, die is er wel!' Hij kwam overeind en liep naar de speelgoedkast. De Papels, Gnoofen en alle dieren en óók het vreemde wezen knikten en lachten opgewonden – ze dachten zeker, dat het buiten regende! Maar Dirk de Draak deed de kast niet open. In plaats daarvan legde hij de dikke wijsnagel van zijn rechterklauw tegen zijn rokende neus en bekeek het speelgoed op zijn gemak. Toen hij zo een poosje had gestaan, riep hij uit: 'Ja, nu weet ik het! Kees de Knevelveer zal je helpen!' Hij draaide de sleutel om, opende de kast op een kiertje en graaide het vreemde wezen eruit.

Het was het vreemdste wezen, dat Robbie ooit had gezien. Het bestond alleen maar uit veren – een grote bal veren, met aan de voorkant een mooie rode snor. De rode snor wipte vrolijk op en neer, toen Kees de Knevelveer riep: 'Hallo, hallo, hallo, dát is even boffen! Ik mag fijn uit de kast! De anderen niet. Ik alleen!'

'Ja,' zei Dirk de Draak met een lelijke stem. 'Jij alleen! Maar heus niet voor de grap, hoor! Ik ga je aan het werk zetten! Nu kijk je zeker op je neus?'

'Nee,' zei Kees de Knevelveer. 'Ik heb geen neus en dus kan ik er ook niet op kijken.' Dat was waar en daarom zei Dirk de Draak niets meer, maar zette de Knevelveer naast Robbie op de lange bank en ging zelf inpoets- en uitwrijfborstels voor zwarte en bruine schoenen zoeken. Robbie keek die malle verenbal nieuwsgierig aan en zei: 'Weet jij wel zeker, dat je bestaat? Ik heb zo iets vreemds nog nooit gezien!'

'O!' zei de Knevelveer beledigd. 'En moet jij alles gezien hebben vóór je gelooft, dat het bestaat? Nou, dan bestaat volgens jou het middelste van de aarde zeker ook niet, want dat kun je niet gezien hebben!'

'Wat weet jij van de aarde af?' vroeg Robbie. 'Je woont toch in Papelland!'

'Ja zeker, daar woon ik,' zei de Knevelveer, 'maar ik kóm van de aarde! Het is erg jammer, dat ik daar nu niet meer ben, want alles bij elkaar zijn er nog maar drie Knevelveren over. Eén woont op een eilandje aan de noordpool waar hij het erg koud heeft. De tweede woont in Haarlem. De derde (dat ben ik) zit al sinds geruime tijd in de speelgoedkast van Dirk de Draak...' Kees de Knevelveer keek verheugd op. 'Maar dat is nu ook afgelopen,' zei hij. 'Ik word aan het werk gezet!'

'Dat hoef je heus niet zo leuk te vinden.' Robbie zuchtte. 'We moeten alle schoenen van het Schoenenwoud poetsen.'

'Allemaal tegelijk?' riep Kees de Knevelveer verschrikt uit.

'Wel nee, natuurlijk niet,' zei Robbie. 'Eén voor één!'

'O, waar maak je je dan druk over?' vroeg Kees de Knevelveer opgelucht.

Robbie moest toegeven, dat het minder erg leek, wanneer hij er aan dacht, dat hij gewoon met de eerste schoen kon bebinnen en vandaar af rustig doorwerken. Maar hij had er niet zo veel zin in om rustig door te werken; veel liever zou hij willen proberen om uit de klauwen van Dirk de Draak te ontsnappen. Dat zei hij tegen de Knevelveer en die was het helemaal met hem eens. Ze kregen geen kans er lang over te praten, want Dirk de Draak kwam terug met inpoets- en uitwrijfborstels, die hij aan hen gaf. 'En kom nu mee!' riep hij met zijn verschrikkelijke stem. 'We hebben al lang genoeg geluierd!'

Robbie vond, dat hij onzin praatte, want Dirk de Draak was helemaal niet van plan te werken en dus zou hij gewoon doorgaan met luieren. Maar hij zei er niets van, want op school was het ook altijd hetzelfde liedje: de meester zei: 'En nu gaan we sommen maken!' en zette de hele klas aan het werk om dan zelf rustig aan zijn lessenaar te gaan zitten en géén sommen te maken. Sommige mensen deden nu eenmaal zo en, zoals het maar weer bleek, draken óók!

Achter Dirk de Draak aan liepen Robbie en Kees de Knevelveer naar buiten en bleven aan de ingang van de opening in de rots wachten. Dirk de Draak zette de wijs- en middelnagel van zijn rechterklauw in zijn afschuwelijke muil en floot scherp. Een kwart ogenblikje later kwam de tram luid tingelend vóór rijden. De Knevelveer en Robbie stapten in en Dirk ging op het achterbalkon zitten. Alleen zijn lijf paste er in, zodat zijn lelijke kop en zijn vier gevaarlijke klauwen op elkaar gepakt naar buiten staken. Het was geen gemakkelijke houding, maar de tram reed extra snel en stopte al spoedig midden in het Schoenenwoud. Dirk de Draak vouwde zich uit elkaar en hielp Robbie en de Knevelveer uitstappen.

'Nou, begin maar,' zei hij. 'Je kunt hier alle kanten op, dus zie maar, wat je doet.' Zelf ging hij lui tegen een boom zitten.

Robbie pakte de eerste schoen van een boom en Kees de Knevelveer de tweede en vol goede moed begonnen ze te werken. Na een poosje merkten ze, dat het helemaal geen gemakkelijk karwei was. Het deel van het Schoenenwoud, waarin ze bezig waren, was tamelijk oud en de schoenen, die er hingen, hadden eeuwenlang in weer en wind geschommeld. Nu waren ze groen uitgeslagen; je kon er geen kleur op krijgen! Maar Dirk de Draak riep aan één stuk door met een kwaaie stem: 'Vooruit, tóch maar doorgaan! Laat ze glimmen, meneertjes, laat ze glimmen! En harder werken, véél harder werken! Jullie zijn nog lang niet klaar! Opschieten!'

Robbie en de Knevelveer werkten een tijdje hard door en toen hoorden ze opeens, dat de stem van Dirk de Draak veel zachter werd. Robbie keek om en zag, dat de draak slaperig voor zich uit staarde. Hij was moe geworden van het kijken-of-ze-alles-wel-goed-deden en sliep bijna in. Af en toe fluisterde hij (maar dat kon je heel goed horen, want draken fluisteren altijd ontzettend hard) nog wel: 'Opschieten, jullie!' maar toen maakte hij het woord opschieten niet eens meer af. Er kwamen eerst kleine en daarna grote gele rookwolken uit zijn neus en even later begon hij te snurken. Dát was nog eens een geluid! Het hele Schoenenwoud dreunde ervan en hier en daar vielen zelfs schoenen van de takken. Maar Robbie en Kees de Knevelveer merkten dat niet eens; ze dachten aan heel andere dingen. Eindelijk was hier dan de Grote Kans om te ontsnappen!

'Sssst! Voorzichtig nu! Niet praten, niet praten!' zei Kees de Knevelveer. 'Sssst! Stil nou, stil nou! Sssst!'

'Maar ik zeg helemaal niks!' fluisterde Robbie verbaasd.

'Wel waar, ik hoor het zelf,' zei Kees de Knevelveer. 'Je zegt: ik zeg helemaal niks!'

'Nou, da's ook mooi...' begon Robbie nijdig, maar Kees de Knevelveer riep: 'Stil toch! Als hij dadelijk wakker wordt, is het jóuw schuld! Welke kant moet je op?'

'Dat weet ik niet,' zei Robbie. 'Eigenlijk wilde ik graag de

zondagse schoen van mijn moeder nog even pakken.' Hij keek om zich heen.

'Die heb ik in de buurt van het Pantoffelbos zien hangen,' vertelde Kees de Knevelveer.

'Nu, ik moet hem in ieder geval ophalen en daarna wil ik even naar het Rookartikelengebergte.'

'Dat komt mooi uit,' zei Kees de Knevelveer. 'Om in het Rookartikelengebergte te komen, moet je tóch door het Pantoffelbos. Kom mee, déze kant op!'

Op hun tenen liepen ze langs de slapende draak, die nu zó hard snurkte, dat alle bomen van het woud bij elke snurk naar één kant bogen. Het verschrikkelijke beest had niets in de gaten en na korte tijd waren Robbie en Kees de Knevelveer op een veilige afstand. Ze renden tot ze buiten adem waren en gingen toen wat langzamer lopen. Ver achter zich hoorden ze het daverende gedreun van de slapende Dirk, maar ze voelden zich toch heel goed op hun gemak. Vrolijk pratend stapten ze tussen de bomen door en de Knevelveer zong zelfs een Lied:

'Knevelveren, Knevelveren,
hoeven nooit meer iets te leren,
want of je het nu niet gelooft:
ze hebben veren in hun hoofd!
Daarom moet je nooit proberen
een Knevelveer iets nieuws te leren!'

Robbie vond het een mooi lied, maar het maakte hem wel wat ongerust. Na een poosje werden ze moe van het lopen en gingen naast elkaar op de grond zitten.

'Nee maar,' zei Kees de Knevelveer. 'Wat maakt die draak 'n lawaai!' Had hij het maar niet gezegd! Het leek wel, of Dirk de Draak hem had gehoord! Het donderende gedreun hield op, de bomen kwamen overeind en een monsterachtig geschreeuw weerklonk door het woud.

'O, o,' jammerde Kees de Knevelveer. 'Dirk is wakker geworden én hij heeft gezien, dat we gevlucht zijn! Wat moeten we doen, wat moeten we doen?'

'Stil nu maar,' zei Robbie. 'Hij weet toch niet, waar we zijn? Laten we vlug een plan bedenken!'

Maar het kostte Dirk de Draak heus niet zo veel moeite om te ontdekken, waar de twee vluchtelingen uithingen. Hij zocht een heel dikke boom uit en klom er vlug in. Juist toen het slimme monster helemaal in het topje zat, begon de boom te kraken... te kraken... en viel om! Dirk de Draak keek vlák voor dat gebeurde nog even razendsnel om zich heen en zag in een flits de twee vluchtelingen. Bij de val deed hij zich erg pijn; hij zat vol builen en blauwe plekken. Dat maakte hem nog veel woester. Hij begon over zijn hele lange lijf te trillen en zijn schubben werden allemaal roodgloeiend en dat is bij een draak het teken, dat je voor hem op moet passen. Met grote dreunende stappen begon hij Robbie en Kees te achtervolgen. De twee vluchtelingen hoorden hem dichterbij komen. Kees was een vreselijk bange Knevelveer en deed niets anders dan zenuwachtig aan zijn veren plukken en roepen: 'O, o.' Robbie ging op de grond zitten om een plan te bedenken. Dirk de Draak was al vlakbij, toen het plan kwam.

'Laten we in een boom klimmen,' zei Robbie.

De bange Knevelveer begon angstig te vragen, waarom dat nodig was en Robbie legde het hem vlug uit. Hij had al lang gezien, dat je in spannende ogenblikken niet veel aan een Knevelveer had. Misschien was het wel héél goed, dat er nog maar drie Knevelveren op de wereld waren.

'En vlug nu!' riep hij. 'Anders is het te laat!'

Ze zaten juist allebei in hun eigen boomtop, toen Dirk de Draak stampend en vuurspuwend verscheen en vlak onder hen door liep. Dirk dacht, dat de twee vluchtelingen al veel verder waren gelopen en begon te rennen, zodat alle bomen (ook die waarin Robbie en Kees zaten) heen en weer zwiepten. Kees de

Knevelveer moest daar luidkeels om lachen. 'Hahahahaha!' lachte hij. 'Wat een uil van een draak!'

Nu, dat had hij beter niet kunnen zeggen, want Dirk hoorde het, bleef staan, dacht erover na, keek om en... zag Robbie en Kees boven in de boom zitten!

'Haaaa! Nu krijg ik jullie!' brulde hij woest en verslikte zich in een van zijn rookwolken, die, nu hij wakker was, weer blauw waren. Hij was ontzettend kwaad, maar Robbie was *bijna* net zo kwaad. Wat was die Kees een verschrikkelijk domme Knevelveer! Robbie wist niet, dat Knevelveren zó dom konden zijn!

Dirk zat een tijdje tussen zijn staartschubben te rommelen en haalde twee zagen te voorschijn. Met in elke voorklauw een zaag kwam hij dreigend op de vlucht-bomen af. Even later was hij opgewonden aan het zagen. Wat moesten Robbie en Kees nu doen? De Knevelveer begon bedroefd te huilen; de tranen kwamen boven zijn vrolijke rode snor tussen zijn veren uit en drupten stuk voor stuk op de rug van Dirk de Draak, waar ze sissend uit elkaar spatten. Dirk keek even omhoog omdat hij dacht, dat het regende, maar er was geen wolkje te bekennen en daarom zaagde hij ijverig door. Robbie zat bibberend en trillend op een dikke tak en klampte zich aan de stam van de boom vast. Maar dat zou hem ook niet veel helpen, wanneer het topje op de grond lag en Dirk de Draak hem er maar uit hoefde te plukken. Wat een verschrikkelijke gedachte! Robbie zette de gedachte gauw van zich af en probeerde aan iets leukers te denken. Maar dat lukte niet goed. Er kwam daarna nog maar één andere gedachte in hem op en die was ook niet zo plezierig, omdat het over luie Bertus ging, die alles te veel moeite vond. En op zo'n afschuwelijk moment wilde Robbie veel liever aan de goede Balbol of de vrolijke Mathilda of de brave Lodewijk van het Broodpaleis denken... Hij probeerde het, maar het lukte niet. Steeds maar zag hij het slome gezicht van de lange Bertus voor zich, die luie, luie Geest van het Glazen Fluitje...

HET GLAZEN FLUITJE??? Ja, natuurlijk! HET GLAZEN FLUITJE!!! Vliegensvlug haalde Robbie het uit zijn zak en blies erop tot er een grote wolk van sigarerook kwam aandrijven, waarop Bertus op zijn kantje lag uit te rusten. De wolk bleef bij de boomtop hangen; de luie Geest kwam een *klein* eindje overeind en zei: 'Is het weer mis?'

'Het spijt me,' zei Robbie. 'Het was heus mijn schuld niet.'

'Wanneer laten jullie me nu toch *eindelijk* eens met rust!' zuchtte de Geest van het Glazen Fluitje. Hij keek Robbie even verwijtend aan. Toen zei hij: 'Nu ja, zeg het maar.'

'Die draak daar,' zei Robbie, terwijl hij naar de zagende Dirk wees. 'Hij moet weg.'

'Als dát alles is!' zei Bertus en sprong van de wolk af. Toen hij op de grond stond, stak hij zijn duim in zijn mond en begon zich zelf op te blazen. Robbie zag, dat het ging zoals bij een ballon: eerst werd de duim heel dik en daarna de hand en toen schoot de lucht met een plofje in de arm van de luie Geest en daarna (ook met plofjes) in zijn lange, dunne lijf. Bertus begon te groeien en te groeien tót hij op het laatst helemaal boven het bos uit stak en een stapje opzij moest doen om met zijn hoofd niet in een toevallig langsdrijvend wolkje te komen. En toen hij zo groot was als vijf Broodpaleizen op elkaar, stapte hij naar Dirk de Draak toe, die nog steeds druk bezig was en met zijn wrede drakestem zong:

'Zagen, zagen, wiedewiedewagen,
Jan kwam thuis om een boterham te vragen...
Váder was niet thuis; móeder...'

Bertus bukte zich en tikte Dirk op de schouder. Dirk keek verschrikt op en schrok nog veel erger, toen hij die héééle grote Geest zag. Maar hij schrok het allermeest bij het horen van een diepe bromstem, die van vreselijk hoog kwam en die zei: 'Dirk de Draak, maak jij eens GAUW, dat je wegkomt!'

'J-j-ja z-z-zeker...!' stotterde de draak en liet zijn zagen vallen.

'Wat hoor ik?' bromde de grote Geest. '*Kun jij niet met twee woorden spreken?*'

'J-j-jawel, m-m-meneer,' fluisterde Dirk met een rare piepstem[1] en toen rende hij zo hard hij kon weg. Hij was niet meer roodgloeiend, maar gewoon groen. Met een beetje wit erdoor. Wit van de schrik. Dat zou vanzelf wel wegtrekken.

Bertus knikte tevreden en begon uit te ademen. Er kwamen grote wolken uit zijn mond en zijn neus en hij werd kleiner en kleiner. Na een lange tijd te hebben uitgeademd, was hij weer net zo groot als toen hij op zijn wolk kwam aandrijven. Alleen zijn vel zat nu wat slobberig, omdat hij eigenlijk net *iets* te hard had geblazen. Maar ook dat zou vanzelf bijtrekken.

'Nou,' zei hij tegen Robbie. 'Ik ga maar weer eens.'

'Da's goed,' zei Robbie. 'Bedankt voor de moeite.'

'Geen dank,' zei Bertus. 'En tot ziens.' Hij stapte op zijn wolk, draaide aan een paar knoppen en zweefde weg. Robbie en Kees de Knevelveer zwaaiden hem na, tot ze hem niet meer konden zien, en klommen toen ieder uit hun boom.

'Haal niet meer van die domme dingen uit, want anders komen we nooit in het Rookartikelengebergte,' zei Robbie. Kees de Knevelveer beloofde, dat hij er op zou letten en naast elkaar stapten ze opgewekt door het rustige Schoenenwoud.

Na korte tijd kwamen ze bij de boom, waaraan de zondagse schoen hing. Robbie zag, dat de schoen nog zo goed als nieuw was en borg hem tevreden bij het rekenboek-van-de-school. 'Mooi,' zei hij. 'En nu nog pappa's pijp!'

Om die te krijgen maakten Kees en hij een wandeling door het Pantoffelbos (waar het – het moet gezegd worden – erg saai was) en begonnen dapper aan een moeizame tocht over een dorre vlakte vol ruwe stenen en scherp zand. Aan het einde van

1. De piepstemmen van bange draken zijn altijd raar. Dat is zo.

de vlakte staken de puntige pieken van het Rookartikelengebergte tot in de wolken omhoog.

'Je hóeft niet mee te gaan,' zei Robbie tegen Kees de Knevelveer. 'Ik heb gehoord, dat het nogal gevaarlijk is in het Rookartikelengebergte!' Eigenlijk hoopte hij, dat Kees hem alleen zou laten, want hij was bang, dat de domme Knevelveer weer iets onverstandigs zou doen. Maar dat gebeurde toch niet, want Kees riep vrolijk uit: 'Samen uit, samen thuis! Ik zal je heus niet in de steek laten, nu het gevaarlijk wordt, Robbie Ribbel! Op mij kun je rekenen!'

'Maar er woont een *ontzettend* boze tovenaar in het Rookartikelengebergte,' zei Robbie. 'Hij heet Gloeiende Gerrit.'

'O ja?' riep Kees blij. 'Wat heerlijk! Mijn hele Knevelverenleven lang heb ik een boze tovenaar willen zien en nu gaat het dan eindelijk gebeuren!' Hij begon te rennen. 'Vooruit, schiet eens een beetje op! Ik wil naar die boze tovenaar!' riep hij.

'Ja, ja,' zei Robbie somber. 'Ik kom al!'

Achtste hoofdstuk

Het viel niet mee om over die droefgeestige steenvlakte te rennen. Steeds weer stootte Robbie zijn tenen aan kleine rotsblokjes; af en toe stapte hij met zijn voet in een kuiltje en moest hij alle moeite doen om zijn evenwicht te bewaren. Verbaasd zag hij, dat de vreemde Knevelveer het er veel beter afbracht: het ongeloofwaardige wezen vloog licht als een veertje over de uitgestrekte vlakte; door de vaart gingen al zijn veren overeind staan, zodat het leek, of hij ondersteboven liep. Robbie kon hem onmogelijk bijhouden. Hij was buiten adem en bleef een ogenblikje staan om lucht te happen. Toen zag hij vlak voor zijn linkervoet een prachtig groot slakkehuis: hoog en rond, zacht bruin gekleurd en met fijne, diepe lijnen, die van het middelpunt uit naar de buitenkant cirkelden. Robbie ging op de grond zitten en bekeek het slakkehuis op zijn gemak. Hij zou het best mee willen nemen om het, wanneer hij weer thuis was, op de plank boven zijn bed te zetten. Zou het bewoond zijn? Waarschijnlijk niet, want wat zou een slak op deze kale vlakte moeten doen? Hij tikte zachtjes op het huis en wachtte op wat er zou gebeuren. Het duurde maar eventjes voor hij een slaperige stem knorrig hoorde zeggen: 'Ja, wat moet dat?'

'O, eh... neemt u mij niet kwalijk,' zei Robbie verschrikt. 'Ik wist niet, dat u thuis was.'

Het slakkenhuis begon te bewegen; langzaam maar zeker ging het omhoog, van voren en van achteren werden bruine puntjes zichtbaar en – daar kwam een prachtige, roodbruine slak te voorschijn! Het was gewoonweg een gewéldige slak: aantrekkelijk geribbeld en met twee bijzonder lange, bijzonder welgevormde horentjes op haar kop. Maar ook al was de slak nog zo mooi, toch keek ze niet vriendelijk. Met een nijdige blik staarde ze Robbie aan en vroeg: 'Doet het je plezier? Vind je het leuk? Moet je erom lachen?'

'Eh... ik begrijp u niet,' zei Robbie verlegen. 'Wat bedoelt u?'

'Wat ik bedoel?' De slak keek nog veel nijdiger. 'Wat ik bedoel? Ik zou wel eens willen weten, wat *jij* bedoelt!'

'Ik bedoel niets, juffrouw,' zei Robbie. Hij wist niet goed, hoe hij het had.

'O, je bedoelt niets!' antwoordde de slak vinnig. 'En waarom tik je dan op de muur? Op de sláápkamermuur nog wel?'

'Ik wist niet eens, dat u verschillende kamers in uw slakkehuis had,' zei Robbie. Hij begon nu ook een beetje nijdig te worden en bovendien vermoeide het gesprek hem. 'Ik dacht, dat er maar één ruimte in een slakkehuis was.'

'Dat is ook zo, suffie,' zei de slak. 'Maar wanneer ik slaap, is die ene ruimte mijn slaapkamer en wanneer ik gewoon maar een beetje voor me uit zit te staren, is het mijn zitkamer.'

'O,' zei Robbie. Nu begon hij er wat van te begrijpen. 'Het spijt me, dat ik u heb wakkergemaakt,' zei hij.

'Dat is niet nodig,' zei de slak. 'Nu ik er goed over nadenk, vind ik het eigenlijk wel gezellig. Ik heb weinig aanspraak, zie je. Waarover zullen we praten?'

Robbie dacht na. 'Over hoe u hier kunt leven,' zei hij toen.

'Wat bedoel je?' vroeg de slak weer. Robbie kreeg in de gaten, dat zij nog dommer was dan een Knevelveer.

'Nou, gewoon – léven,' zei hij. 'Slakken kunnen toch niet op een kale steenvlakte zonder één groen blaadje leven?'

hgd

'Maar ik leef ook niet,' zei de slak. 'Ik dénk alleen maar, dat ik leef. Daarom ben ik hier.'

'Daar snap ik nog niet het allerkleinste beetje van,' zei Robbie. De slak zuchtte diep, waardoor haar huis even op en neer deinde.

'Dan zal ik het je uitleggen,' zei ze. 'Aangezien ik niet écht leef, maar alleen dénk dat ik leef, hoef ik ook niet écht te eten, maar alleen te dénken dat ik eet.' Ze keek heel tevreden. 'Vandaag ben ik jarig en daarom heb ik extra lekker gedacht: drie sappige slablaadjes, een stukje afgevallen appel en als toetje een restje kers van gisteren. Mmmm, mmmm, het was een heerlijke maaltijd. Vandaar dat ik even lag te slapen, zie je.'

'Maar dat gáát helemaal niet!' riep Robbie uit. 'Je kúnt niet alleen maar denken dat je eet en daarvan blijven leven!'

'Je moet je vergissen, jongen,' zei de slak. 'Ik doe het elke dag, dus het gaat wel.'

'Op school heb ik geleerd...' begon Robbie, maar de slak viel hem in de rede.

'Toe, toe, maak me niet wijs, dat ze op school meer weten dan ik! Hebben ze op school ooit wel eens een slak gezien, die dik werd van aan eten denken? Nee? Nóu dan!'

Robbie moest toegeven, dat de slak wel gelijk zou hebben, maar hij nam zich voor om het toch eens met de meester te bespreken. Hij besloot over iets anders te beginnen en vroeg: 'Hoe komt u eigenlijk op deze onafzienbare en ongezellige steenvlakte terecht?'

Weer zuchtte de slak en opnieuw deinde haar huis. 'Dat is een lange en niet al te vrolijke geschiedenis,' zei ze. 'Wil je hem horen?'

'Graag,' zei Robbie.

'Nu goed dan, laten we er de tijd voor nemen.' De slak bewoog haar schouders, zodat haar huis iets minder zwaar op haar drukte en begon: 'MIJN LANGE EN NIET AL TE VROLIJKE GESCHIEDENIS:

Ik ben geboren onder de derde tak van boven in een druiveboom van een wijngaard, ergens in het zuiden van Frankrijk...'

'O, dan moet u Lodewijk kennen!' riep Robbie verrast. 'Hij komt óók uit Frankrijk!'

'Een Lodewijk ken ik niet!' zei de slak streng.

'Nu ja, hij woonde er ook honderd vijftig jaar geleden,' zei Robbie. 'Dus dat zou wel héél toevallig zijn geweest.'

'Precies,' zei de slak. 'Ik ga door: waar de hemel altijd blauw is en de hellingen worden bedekt door het lieflijkste groen, dat er op de hele wereld te vinden is: het groen van druiveranken... Gedurende korte tijd woonde ik bij mijn ouders in, maar dat was ook geen doen en daarom ging ik al gauw op kamers. Je weet wel: van die *kleine* slakkehuisjes, die je hier en daar wel eens tegenkomt.'

Robbie knikte; hij wist wat de slak bedoelde.

De slak vertelde verder: 'Ik versleet de ene kamer na de andere, maar omdat ik groter en groter werd kreeg ik steeds meer behoefte aan een eigen huis. Nu, die waren er bij ons in de wijngaard genoeg te vinden, want de wijnboer, die van de druiven om ons heen wijn maakte, hield ervan een in de knoflooksaus gestoofd slakje te eten, wanneer hij een glaasje van zijn zelfverbouwde wijn dronk.'

'Werkelijk?' vroeg Robbie verschrikt. 'Was hij familie van de Gnoofen?'

'Dat weet ik niet,' zei de slak. 'Houden die ook van slakken?'

'Nee, van jongetjes,' zei Robbie.

'Een jongetje is geen slak, dus hoe kunnen de Gnoofen nu familie van de wijnboer zijn!' sprak de slak minachtend. 'Om kort te gaan: na verloop van tijd had ik het geluk een eigen huis te vinden. Ik trok er in en voelde me bijzonder gelukkig. 's Nachts sliep ik aan één stuk door (zonder enge dromen) en overdag koesterde ik me in het Zuidfranse zonnetje. Af en toe bezocht ik mijn familie, maar daar was ook niet veel aan, want steeds werd er iemand vermist en vermoedden wij, slakken, dat

de wijnboer weer eens aan een van zijn eigen flessen had gezeten.' De slak staarde enkele ogenblikjes treurig voor zich uit, richtte zich toen op en zei flink: 'Maar allé, daaraan waren wij per slot van rekening gewend, dus we bleven er niet over piepen.'

'Toch moet het heel vervelend voor u zijn geweest,' zei Robbie, die zich kon voorstellen, dat het heel vervelend voor de slak moest zijn geweest.

'Dat was het ook, dat was het ook,' gaf de slak (volmondig) toe. 'Maar het piepen gaat ons, slakken, niet zo gemakkelijk af, zie je, en daarom hielden wij er al spoedig mee op.'

'O.' Robbie begreep het.

'Toen ik wat ouder werd,' ging de slak door, 'en zo'n vijf, zes familieleden was kwijtgeraakt, merkte ik, dat het eten van die heerlijke, groene druiveblaadjes me steeds meer pijn ging doen. Ik was altijd een haastige en onbeheerste eter geweest (toen ik nog thuis woonde, waarschuwde mijn moeder me al: "Dat gaat nog eens mis! Jij eet veel te haastig en onbeheerst!") en ik hield ervan zo snel mogelijk tweeëndertig maal te kauwen, want dat we tweeëndertig maal moeten kauwen, dát weten we allemaal, wat jij?'

'Zeker!' Robbie bloosde even, want hij dacht er aan, dat *zijn* moeder hem ook altijd zei tweeëndertig maal te kauwen en wanneer hij alleen was, wilde hij dat nog wel eens vergeten.

'Goed,' zei de slak. 'Dus ik kauwde tweeëndertig maal, maar, jongen, té haastig, té haastig! En te onbeheerst. Zoals mijn moeder had gezegd: dat moest nog eens mis gaan!'

'En ging het mis?' vroeg Robbie bang.

'Nou, reken maar,' zei de slak met een treurig lachje. 'Op het laatst kon ik geen hap meer naar binnen krijgen vanwege mijn Slechte Gebit. Ik zat daar tussen die verrukkelijke blaadjes (denk je eens in: fris, groen, geurig, met dauw besproeid!) en ik kon er nog geen ietsiepietsie van opeten! Ik moet zeggen, dat mijn goede familie mij in die moeilijke dagen niet aan mijn

lot heeft overgelaten. Met mandjes en boodschappentassen trokken ze door de wijngaard en bedelden om voedsel voor de Slak met het Slechte Gebit. Hier wat bladmoes...'

'Wat is dat?' vroeg Robbie snel.

'Weet je dat niet? Zeg, op wat voor school *zit* jij eigenlijk? Ze leren je wél, dat men zich niet in leven kan houden door aan eten te denken en ze leren je *niet* wat bladmoes is...' De slak schudde verbaasd haar kop, zodat haar horentjes sierlijk wiegden. Beschaamd keek Robbie naar de grond. 'Nu ja, jij kunt het ook niet helpen,' zei de Slak met het Slechte Gebit. 'Je bent nog maar een kind. Bladmoes is dat groene spul, dat in de bladeren van bomen en struiken zit. Het is erg gezond en bovendien uitstekend voor de tanden.'

'Hielp het?' vroeg Robbie.

'Niet veel.' De slak staarde even dromerig voor zich uit en zei toen: 'Zoals ik zei: mijn familieleden kregen hier wat bladmoes, daar wat nectar...'

Robbie vónd het vervelend, maar toch vroeg hij nu maar weer wat nectar was. Dit keer sloeg de slak enkel haar blik berustend omhoog en antwoordde: 'Nectar is door de zon gekuste dauw – vol vitaminen en opbouwende voedingstoffen. Wordt gewoonlijk aan baby-slakken gegeven, maar was in mijn geval een ware uitkomst.' Ze keek Robbie ernstig aan. '*Ik* heb altijd gezegd, dat de nectar me in leven heeft gehouden...!'

'Dat is erg fijn voor u.' Robbie knikte haar vriendelijk toe. De Slak met het Slechte Gebit zei ook, dat ze het erg fijn voor zich zelf vond.

'Maar het was wél op het nippertje!' vertelde ze. 'Ik werd magerder en magerder en voelde me heel zwak. Het kostte me veel moeite om mijn eigen huis te dragen en op het laatst was ik zelfs te zwak om er in of uit te gaan. Daarom bleef ik meestal maar náást mijn huis in het zonnetje zitten en trok 's nachts, wanneer het koeler werd, een paar blaadjes over me heen.'

Robbie bekeek haar nog eens en vond, dat ze er nu goed uit zag. Hij zei het tegen de Slak met het Slechte Gebit.

'Ja, ja, maar nu lijd ik ook geen honger,' vertelde ze. 'Om je de waarheid te zeggen, krijg ik van al dat praten weer trek. Ik geloof, dat ik vlug een hapje-tussendoor neem... een paar rozeblaadjes misschien...' Ze sloot haar ogen, deed ze weer open, keek Robbie verontschuldigend aan en vroeg: 'Je vindt het toch niet vervelend, hè?'

'O nee, nee,' zei Robbie haastig. 'Ga gerust uw gang. En... eh... smakelijk eten.'

'Dank je,' zei de Slak met het Slechte Gebit, sloot haar ogen weer en hield ze dit keer dicht. Na een paar ogenblikjes keek ze op en zei voldaan: 'Zo, dat smaakte! Waar was ik ook al weer gebleven?'

'Dat u uw huis niet meer in kon,' zei Robbie. Hij voelde zijn maag knorren en wilde maar, dat hij een lekker bord aardappelen met appelmoes of een taartje kon eten door er alleen maar aan te denken.

'O ja,' zei de Slak met het Slechte Gebit. 'Daar was ik gebleven. Nu, ik moet zeggen, dat ik het zo in de buitenlucht wel prettig vond, maar je begrijpt net zo goed als ik, dat dát niet zo maar kon. Stel je voor, dat iedereen, die er zin in had, in de buitenlucht zou gaan wonen! Dat kan helemaal niet! Het zou me een mooie janboel worden! Neen, nee, allemaal netjes in huis met het deurtje op slot, dan kan er niets mis gaan en weten we altijd, waar we elkaar kunnen vinden. Zo'n vrij leventje als ik in Frankrijk had, leidt alleen maar tot wilde avonturen en van wilde avonturen worden we niet wijzer. Wat dacht jij dan?' Ze keek Robbie slim aan.

'Eh... eh...' zei Robbie. Hij wist niet goed, wat hij moest antwoorden. Hij hield wel van wilde avonturen, hij zou bést wel eens een wild avontuur willen meemaken, maar het leek hem niet erg beleefd om dat tegen de Slak met het Slechte Gebit te zeggen.

'We kunnen toch niet allemaal doen, waar we zin in hebben?' riep de Slak met het Slechte Gebit. 'Lekker in de buitenlucht willen we allemaal wel zijn, maar dat gaat zo maar niet! Wat dacht jij dan? Nou, hè, zeg eens wat!'

'Ik kan niet zo goed denken,' zei Robbie. 'En dus weet ik ook niet, wat ik moet zeggen.' Maar dat was niet helemaal eerlijk, want hij dacht wel wat. Hij dacht: ik zou best altijd in de buitenlucht willen zijn en ik vind het helemaal niet leuk, dat ik nooit mag doen, waar ik zin in heb en ik snáp helemaal niet, waarom ik nooit mag doen waar ik zin in heb, want wat is daar nou tegen? Maar dat zei hij niet hardop, want hij was bang, dat de Slak met het Slechte Gebit hem dan een grote mond zou geven en dat zou hij niet zo plezierig vinden.

'O,' zei de Slak met het Slechte Gebit. 'Nu ja, niet *iedereen* kan goed denken en dat is maar goed ook, want waar moest het heen als iedereen goed kon denken? Dan zou er helemaal niets meer van terechtkomen, wat dacht jij dan?' Ze knikte zo opgewonden, dat haar huis bijna van haar rug gleed en ging verder met haar verhaal: 'Goed, daar zat ik dus in de buitenlucht en ik werd magerder en magerder. Maar op een dag pakte de wijnboer me van mijn takje en zette me bij een paar andere, *dikke* slakken in een mandje. Hij was van plan weer eens een van zijn eigen flessen open te trekken, zie je. Het knoflooksausje stond al op het vuur. Ik legde me bij dit einde van mijn leven neer, want er was weinig, dat ik tegen de wijnboer kon beginnen. Maar het liep weer eens heel anders dan ik had verwacht!'

Robbie dacht aan het nieuwe rekenboek, dat hij samen met meneer Vogelbad uit het leermiddelenkamertje had moeten halen, en zei, dat het váák anders liep dan je had verwacht.

'Precies,' zei de Slak met het Slechte Gebit. 'Zo ook in mijn geval: de wijnboer legde de verzamelde slakken op de keukentafel om ze eens wat beter te bekijken. En toen zag hij mij. "Bah, zo'n miezerd moet ik niet," zei hij en gooide me door het raam naar buiten. Ik zweefde door de lucht en ik dacht: o,

als ik nu maar niks breek! Maar ik kwam helemaal nergens terecht! Ik bléef zweven en zweven, het duurde een lange tijd en toen opeens lag ik op deze kale en troosteloze vlakte. Ik dacht, dat ik dood was.'

'Dat kan ik me voorstellen,' zei Robbie.

'Ja, maar dat denk ik nóg!' zei de Slak met het Slechte Gebit tevreden. 'En het bevalt me best! Na korte tijd heb ik me een nieuwe woning aangemeten en ik ben bang, dat ik dat binnenkort wéér zal moeten doen, want ik raak wat kleinbehuisd.' Ze keek beschaamd voor zich uit en zei: 'Eigenlijk zou ik niet zo gulzig moeten zijn en eens wat minder lekkere dingen moeten bedenken, maar eten is zo gezellig, als je altijd maar alleen bent, weet je!' Toen dacht ze opeens ergens aan en vroeg snel: 'Zeg, jongen, zou jij niet bij me willen blijven? Ik merk, dat ik heel aardig met je kan praten en eigenwijs ben je ook niet, dus we zouden het samen goed kunnen vinden!'

Maar Robbie had er helemaal geen zin in samen met de Slak met het Slechte Gebit in een groot rond slakkehuis te wonen en bedachte maaltijden te eten. Hij vond het sneu om dat te zeggen en vertelde vlug, dat hij met Kees de Knevelveer op weg was naar het Rookartikelengebergte om de pijp van zijn vader te zoeken.

'Kees denkt vast, dat ik niet meer kom!' zei hij geschrokken en keek over de kale vlakte om te zien, of hij de vreemde verenbal ergens kon ontdekken. En ja! heel in de verte zag hij een witte stip, die grote sprongen maakte, zodat er af en toe ook iets roods te zien was. 'Dat moet Kees zijn,' zei hij haastig. 'Ik dank u wel voor uw verhaal, juffrouw Slak, en ik hoop u nog eens te ontmoeten.'

'Dat hoop ik ook, jongen,' zei de Slak met het Slechte Gebit. 'Ik vind het jammer, dat je niet kunt blijven.' Toen klaarde haar gezicht op. 'Nu ja, dan pak ik nog maar een blaadje sla,' zei ze en sloot haar ogen.

Robbie rende over de steenvlakte en zag, dat Kees de Kne-

velveer was blijven staan. Dat vond hij prettig, want nu zou hij hem tenminste kunnen inhalen. Robbie vond het niet zo verstandig de Knevelveer op zijn eentje naar het Rookartikelengebergte te laten gaan, want het domme wezen zou daar vast en zeker in moeilijkheden raken en wie zou hem dan moeten helpen?

Onder het rennen dacht hij nog even aan de Slak met het Slechte Gebit: hij was blij voor haar, dat ze zo'n tevreden en rustig bestaan had en hij hoopte, dat er nog eens ooit iemand zou langskomen, die wél bij haar wilde blijven wonen. Misschien nóg een slak met een slecht gebit?

Hij kreeg geen kans er lang over na te denken, want toen hij nog een eind van Kees de Knevelveer af was, hoorde hij al een zenuwachtige stem, die riep: 'Robbie, Robbie, kom eens gauw! Kom eens gauw, Robbie!'

Robbie zuchtte over zoveel domheid, want iedereen kon zien, dat hij bezig was gauw te komen, dus hoefde Kees het niet nog eens te roepen. Maar hij probeerde toch een béétje vlugger te rennen en stond even later hijgend voor de Knevelveer, die er erg bang en geschrokken uitzag.

'Wat is er?' vroeg Robbie. 'Heb je de boze tovenaar gezien?'

'Nee.' De verenbal schudde heen en weer. 'O, o, was het maar waar! Had ik die boze tovenaar toch maar eventjes gezien! Héél eventjes maar! Maar daar zal nu wel nooit iets van komen!'

'Waarom niet?' vroeg Robbie verbaasd. Kees de Knevelveer ging een stapje opzij, zodat Robbie vooruit kon kijken. Zijn ogen werden groot van verbazing. Want wat zag hij daar? Een moeras! Een groot moeras, vol blubberig spul, waaruit af en toe een luchtbel opsteeg. En dat moeras lag tussen de steenvlakte en het Rookartikelengebergte in! Robbie móest aan de andere kant zien te komen, als hij de pijp van zijn vader wilde vinden!

'Wat een tegenvaller is dat nou,' zei hij verdrietig. 'Wat moeten we doen? Wat moeten we doen?'

Kees de Knevelveer keek verbaasd op. 'Hee,' zei hij. 'Dat wilde ik net aan jou vragen!'

Nu, als ze het allebei aan elkaar vroegen, dan schoten ze ook niet veel op en dus was het maar beter een antwoord op die vraag te bedenken. Robbie liep naar het randje van het moeras en zag een bord, dat tegen een paal was gespijkerd.

stond erop.

Hij begreep, dat de Papels hier de zoekgemaakte pakjes Pruimtabak omkeerden, maar hij had geen zin om door het moeras heen te lopen en tot zijn ellebogen in de pruimtabak te zakken.

'We moeten een Plan bedenken,' zei hij tegen Kees de Knevelveer en die was het helemaal met hem eens. Aan de rand van het Pruimtabakmoeras gingen ze naast elkaar op de grond zitten en begonnen aan het bedenken van een Plan.

Negende hoofdstuk

Terwijl Robbie en Kees de Knevelveer een Plan zaten te bedenken, keken ze verlangend naar het Rookartikelengebergte, dat zo dichtbij en tegelijk zó ver af was. Het gebergte zag er ongezellig en vervelend uit: het zat vol hoge en spitse toppen en uit iedere top kwam rook. Maar niet dezelfde rook: sommige toppen waren bedekt met sigaretten en daaruit kwam sigaretterook; andere lagen vol met sigaren en spuwden sigarerook en wéér andere bliezen dikke, donkere pijperook uit. Tussen de bergtoppen door liepen smalle, kronkelende paadjes langs diepe kloven en ravijnen. Robbie vroeg zich af, hoe hij daar zijn weg moest vinden. Toen bedacht hij, dat hij daarover nog niet hoefde te piekeren. Ze moesten eerst maar eens zien aan de andere kant van het Pruimtabakmoeras te komen!

'Heb jij al wat?' vroeg Kees de Knevelveer met een diepe zucht.

'Nee,' zei Robbie. 'En jij?'

'Ik ook niet.' Weer zuchtte de Knevelveer. 'Had ik maar zo'n glazen fluitje, dan wist ik wel wat ik deed! Dan zou ik gewoon blazen en de Geest vragen om me te helpen. Maar ik héb niet zo'n fluitje en dus kan ik er ook niet op blazen!'

'Maar Kees!' riep Robbie uit. 'IK kan er toch op blazen? Dat is heel goed bedacht van je, zeg! Héél goed!'

Kees de Knevelveer moest er even over nadenken en toen hij eindelijk begreep, wat Robbie bedoelde, lachte hij trots en zette een hoge borst op. Hij was erg tevreden over zich zelf.

Robbie haalde het glazen fluitje uit zijn zak en blies. Hij bleef keurig een hele poos wachten, maar er gebeurde niets en daarom blies hij nog maar een keer – en daarna nóg eens. En toen pas ontdekten ze aan de verre horizon een blauwgrijze wolk, die langzaam dichterbij kwam. Even later zagen ze Bertus, die met opgetrokken knieën en zijn handen onder zijn hoofd op zijn rug lag. Toen de wolk vlak boven Robbie en de Knevelveer hing, riep Bertus zonder overeind te komen: 'Is 't érg dringend?'

'Ja, nogal,' zei Robbie. 'We weten niet, hoe we aan de andere kant van het moeras moeten komen.'

Nu kwam Bertus overeind en klom van de wolk af. 'Voor zó'n kleinigheid laten jullie me helemaal komen? Ik denk, dat ik dat glazen fluitje maar meeneem, dan kunnen jullie me niet meer voor elk wissewasje roepen...!'

'Stil nu maar, Bertus,' suste Robbie. 'Het duurt vast niet lang en je kunt meteen er na weer gaan uitrusten. Weet je een maniertje om over het Pruimtabakmoeras te komen?'

'Hemeltje, ik weet wel *tien* manieren!' zei Bertus. 'Ik denk, dat manier nummero zeven in dit geval het beste is.' Hij blies drie keer in de lucht en... BAM!!! met een geweldige plons viel er een grote veerpont uit de lucht. De pont kwam net voor de voeten van het drietal terecht, zodat Bertus, Robbie en de Knevelveer vol draden pruimtabak zaten, maar dat gaf niets. Ze plukten zich schoon en Bertus zei: 'Nou, dat was het dan. Goeie reis!'

Hij begon op zijn wolk te klimmen, maar Robbie riep haastig: 'Hee, wacht eens even! Weet je zeker, dat deze pont door het moeras kan varen? Ik heb altijd gehoord, dat een pont geschikt is voor het oversteken van een rivier. En een Pruimtabakmoeras is géén rivier!'

'Dit is een PP,' zei Bertus en wipte op zijn wolk.

'Een... wát?' vroeg Robbie, die dacht dat hij de luie geest niet goed had verstaan.

Bertus zuchtte. 'Een PP,' zei hij. 'En een PP is een zogenaamde Pruim-Pont. Alleen een Pruim-Pont kan zich door een Pruimtabakmoeras heen pruimen. En nu moet je niets meer vragen, want ik ga weg.' In tijd van ja en nee zat hij met zijn wolk in de lucht, zodat Robbie en Kees de Knevelveer niet eens meer konden zwaaien. Maar ze keken hem wel na en zagen, hoe hij achter de toppen van het Rookartikelengebergte verdween.

'Weg!' zei Robbie eindelijk en keek naar de pont, die er uitzag als alle ponten, die hij ooit had gezien: met van voren een klep en van achteren een klep, zodat je er gemakkelijk op en af kon. Ze keken pal tegen een van de twee kleppen aan en Robbie besloot er eens op te kloppen. Met twee vuisten bonsde hij zo hard hij kon en even later zakte de klep met veel gepiep en geknars en gekraak naar beneden. Aan het grote wiel op het dek stond een oude Papel in een ketelpak.

'Hallo,' zei de oude Papel. 'Hebben jullie geklopt?'

'Ja,' zei Robbie. 'We willen naar de overkant. Kan dat?'

'Wel zeker,' zei de oude Papel. 'Kom er maar op. We zullen er een gezellig reisje van maken.'

Robbie en Kees de Knevelveer liepen over de klep de pont op en de oude Papel in het ketelpak begon aan het wiel te draaien. De klep ging omhoog. Toen drukte de Papel op een knop. De PP begon te trillen en te razen; het leek wel, of er duizend mensen met hun tanden zaten te klapperen.

'Wat een gek geluid is dat,' zei Robbie. 'Het lijkt wel, of er duizend mensen met hun tanden zitten te klapperen.'

'Daarover kan ik niet oordelen,' zei de oude Papel. 'Ik heb nog nooit duizend mensen gezien. Ik heb nog nooit ménsen gezien.' Hij keek Robbie slim aan. 'Ben jij een mens?' vroeg hij.

'Ja,' zei Robbie. 'Tenminste – ik geloof het wel. Ik ben zéker een jongetje.'

'O,' zei de oude Papel. 'Hoe heet je?'

'Ik heet Robbie,' zei Robbie. 'En hij heet Kees de Knevelveer. Hoe heet jij?'

'Ik heet Piet de Pruimpontpapel en ik moet op de Pruimpont passen,' zei de Papel trots.

'Dan kun je me zeker wel vertellen, hoe het komt, dat de Pruimpont een lawaai maakt, alsof er duizend mensen met hun tanden zitten te klapperen?' vroeg Robbie nieuwsgierig.

'Nee,' zei Piet de Pruimpontpapel, 'want zoals ik je net heb gezegd, heb ik nog nooit duizend mensen met hun tanden horen klapperen. Maar ik kan je wel laten zien, hoe de Pruimpont werkt.' Hij nam Robbie en de Knevelveer mee naar de rand van de pont en wees naar de voorkant. Daar zat iets, dat nog het meeste leek op een grote ijzeren bek en die ijzeren bek ging open en dicht. En iedere keer, wanneer de ijzeren bek open en dicht was gegaan, had de Pruimpont een grote hap uit het Pruimtabakmoeras gegeten. Op die manier kwam het vreemde vaartuig vooruit.

'Nou, nou, da's knap bedacht,' zei Robbie bewonderend, maar Kees de Knevelveer riep uit: 'Hoe kan dat nu? Waar blijft al die pruimtabak, die door de pont wordt opgegeten?'

'Dat is een Groot Geheim,' zei Piet de Pruimpontpapel en begon vlug over iets anders. Robbie mocht even in het stuurhuisje, waar niemand was om te sturen, omdat de Pruimpont tóch zelf uitmaakte langs welke weg hij zich door het moeras heen at. Maar Kees de Knevelveer bleef langs de kant staan en keek naar die ijzeren bek vol ijzeren tanden en rilde bij de gedachte, dat hij zelf ook daartussen zou verdwijnen – als hij pruimtabak was. Maar toen herinnerde hij zich, dat hij een Knevelveer en geen pruimtabak was en dat stemde hem wat vrolijker.

De bergen van het Rookartikelengebergte kwamen steeds dichterbij; ze zagen er onvriendelijk en somber uit, maar daarvan trokken Robbie en Kees de Knevelveer zich niet veel aan.

Bergen waren bergen en hadden niets in te brengen; als je je verstand gebruikte en geen waaghals was, kon er niets mis gaan. Piet de Pruimpontpapel dacht er anders over, maar dat zei hij niet, want misschien wilden zijn beide passagiers dan wel terug! En hij had helemaal geen zin om twee keer door het Pruimtabakmoeras te gaan, want na iedere tocht moest hij met een kolossale tandenborstel de tanden in de ijzeren bek poetsen en daar werd hij moe van.

Eindelijk stootte de Pruimpont tegen de rotsachtige oever van het Rookartikelengebergte. Piet de Pruimpontpapel drukte weer op de knop en het geluid, alsof duizend mensen met hun tanden zaten te klapperen, hield op.

'Zijn we er?' vroeg Robbie blij.

'Ja, we zijn er,' zei Piet de Pruimpontpapel somber. Hij vond Robbie een aardig jongetje en Kees een aardige Knevelveer – vandaar, dat hij zich niet zo vrolijk voelde. Aan déze kant van het moeras kwam hij niet graag en hij vond het vervelend Robbie en Kees hier te moeten achterlaten.

'Mag de klep naar beneden?' vroeg Robbie verlangend.

De Pruimpontpapel liep naar het grote wiel en begon te draaien. Langzaam maar zeker ging de klep naar beneden. Robbie en Kees de Knevelveer stonden al klaar om weg te rennen.

'Maak maar niet zo'n haast,' bromde Piet de Pruimpontpapel. 'De Frommels krijgen je tóch wel te pakken!'

'De Frommels?' vroeg Robbie verschrikt. 'Wie zijn dat?'

'Frommels zijn geniepige en onbetrouwbare wezens, die in het Rookartikelengebergte wonen,' zei Piet de Pruimpontpapel bedroefd. 'Ze werken voor de boze tovenaar Gloeiende Gerrit... ken je die?' Met een lange rimpel tussen zijn wenkbrauwen keek hij Robbie aan.

'Nee, maar ik heb wel van hem gehoord.' Robbie voelde zich bedrukt, want hij had helemaal niet op Frommels gerekend. 'Hoe zien die Frommels er uit?' vroeg hij.

'Dat weet ik niet,' zei Piet de Pruimpontpapel. 'Ach, misschien bestaan ze niet eens! Ik heb het ook maar van horen zeggen, zie je!'

'O.' Robbie voelde zich toch niet helemaal gerust. Hij staarde naar het Rookartikelengebergte en dacht aan zijn vaders pijp, die op de Top der Tachtigduizend Pijpen moest liggen. Het zou jammer zijn de pijp niet op te halen, want hij had er nu al zó veel moeite voor gedaan.

'Nou, ik ga toch maar,' zei hij. Hij keek Kees de Knevelveer aan en zei: 'Je hoeft echt niet mee te gaan, Kees. Het kan wel eens héél gevaarlijk worden – met die Frommels en zo.'

De Knevelveer tuurde benauwd naar de dreigende bergen, maar toch zei hij: 'Ik laat je niet in de steek, Robbie Ribbel! Kunnen mij die Frommels wat schelen! Poeh! Frommel rommel, zeg ik gewoon!' Hij zuchtte eens heel lang en diep. 'Dát zeg ik gewoon!' riep hij en toen rende hij met een vaartje over de klep de pont af. Zie zo, Kees de Knevelveer was tenminste in het Rookartikelengebergte van Gloeiende Gerrit! En nu moest hij verder maar afwachten, wat er ging gebeuren!

'Nou, ik ga ook maar,' zei Robbie tegen de Pruimpontpapel. 'Bedankt voor het overzetten.'

'Bedankt voor het aangename gezelschap,' zei Piet de Pruimpontpapel met een treurige stem. 'Ik kan niet zeggen "tot ziens", want ik zal jullie wel nooit meer zien.'

Dat was geen opmerking om vrolijk van te worden en daarom slofte Robbie met tegenzin over de klep en ging Kees de Knevelveer achterna. Móest hij die pijp echt halen? Of zou hij het hele plan laten schieten...? Hij dacht na en zuchtte. Nee, hij kon het plan *niet* laten schieten! Als mamma haar zondagse schoen terugkreeg, dan moest pappa ook zijn pijp hebben! Eerlijk was eerlijk!

Nu ja, dan moest hij zich verder ook maar geen zorgen maken; misschien merkten die Frommels niet eens, dat er twee reizigers in het Rookartikelengebergte waren! Deze laatste ge-

dachte stemde Robbie wat vrolijker en met nieuwe moed rende hij achter Kees de Knevelveer aan.

Er hingen vieze nevelslierten in de afgronden en de kloven langs het pad, waarover Robbie en Kees de Knevelveer liepen. Soms waaide de nevel helemaal om hen heen en dan konden ze nog geen meter ver zien, zodat ze voetje voor voetje vooruit schuifelden. Kees de Knevelveer kreeg er bijna spijt van, dat hij zo moedig was geweest en piepte telkens weer: 'O, wat eng! O, wat eng!' Robbie troostte hem en zei steeds, dat er vást niets mis zou gaan, maar zelf geloofde hij dat niet helemaal. Ze kwamen op de top van de sigarenberg en hier was de nevel verschrikkelijk ondoordringbaar, maar het rook er wel lekker: net zo lekker als thuis in de kamer, wanneer opa op bezoek was. Ze liepen aan de andere kant van de top de berg af en kwamen in een dal, waar alle vieze stinksigaren lagen opgestapeld en daar stónk het! daar stónk het! Kuchend en proestend renden Robbie en de Knevelveer dwars door de donkerbruine rookwolken en ze wilden juist 'hoera'! roepen, omdat ze er door waren, toen er vlak achter hen een knal weerklonk. Verstijfd van schrik bleven ze staan.

'G-g-g-gloeiende G-g-g-gerrit!' stotterde Robbie.

'F-f-f-frommels!' fluisterde Kees de Knevelveer.

Maar ze hadden allebei ongelijk! Het was geen Gloeiende Gerrit en het waren ook geen Frommels. Toen Robbie na een tijdje durfde kijken, zag hij naast een berg pikzwarte, extradikke sigaren een bord staan en op dat bord was een waarschuwing te lezen. Met duidelijke letters stond er:

Robbie begon te lachen. Kees en hij waren voor niets zo bang geweest! Hij stootte de Knevelveer aan en zei: 'Doe maar weer gewoon. Er dreigt geen gevaar.' En Kees de Knevelveer las ook wat er op het bord stond, maar hij kon er niet om lachen. Van binnen bibberde hij nog steeds en daarom trok hij Robbie vlug mee. Hij wilde wég van die gevaarlijke plek.

Ze liepen verder over het slingerende bergpad, dat nog steeds erg smal was. Aan hun rechterkant steeg de rotswand recht omhoog; aan hun linkerkant was een eindeloos-diepe afgrond. Robbie pakte een steen op en gooide die naar beneden. Hij moest verschrikkelijk lang wachten, voor hij de steen tegen de bodem van de afgrond te pletter hoorde slaan. Het pad liep om de berg heen en toen Robbie en Kees de Knevelveer de hoek om sloegen, zagen ze in de verte een brug over de afgrond. Toen ze dichterbij kwamen, konden ze zien, dat de brug van sigaren- en sigarettenkokers was gebouwd: mooie zilveren en gouden en ook leren kokers, die netjes tegen elkaar waren geplakt. De brugleuningen waren van stijf in elkaar gedraaide pijpeschoonmakers.

'We moeten over die brug,' zei Robbie, die er helemaal geen zin in had om vlak boven die ontzettend diepe afgrond te lopen. 'Er zit niks anders op, want hier kunnen we niet verder.' Hij keek naar de steile rotswand, waartegen het pad doodliep.

'Tja,' zei Kees de Knevelveer. Hij was niet zo bang als Robbie, want hij was nog nooit gevallen en daarom wist hij niet, hoe lelijk je terecht kon komen.

Achter de Knevelveer aan schuifelde Robbie over de brug van sigaren- en sigarettenkokers, die toch wel sterk moest zijn, want ze zakten er niet door. Met een zucht van verlichting stapte Robbie aan de overkant op de harde grond: hij hoopte, dat ze op weg naar de Top der Tachtigduizend Pijpen niet nóg eens over een brug moesten. Heel in de verte kon hij de Top der Tachtigduizend Pijpen zien. Het was een van de hoogste toppen en het zou nog wel een tijdje duren voor ze er waren.

Er was nu geen afgrond meer; het pad liep tussen de bergen door, zodat er links en rechts een muur van kale steen omhoog ging. Omdat er nogal weinig uitzicht was, vond Robbie het een saaie wandeling en hij begon aan andere dingen te denken. Daarom schrok hij verschrikkelijk, toen hij bijna tegen iemand opbotste. Ook Kees de Knevelveer schrok verschrikkelijk. Het iemand was een beest. Een prachtig beest. Het was niet groot en niet klein, niet dik en niet dun, niet lang en niet breed, niet lief en niet stout, niet zwart en niet wit, maar van alles een beetje. Wel was het erg nieuwsgierig. En het had allemaal spikkels op zijn lijf, prachtige spikkels in alle kleuren van de regenboog, grote spikkels en kleine spikkels, rode, groene, blauwe, gele, violette, oranje en indigo spikkels.

'Wie ben jij?' vroeg Robbie.

'Ik ben het Spikkelbeest,' zei het gespikkelde beest.

'Daar heb ik nooit van gehoord,' zei Robbie.

'Ik heb 't zelf bedacht,' zei het Spikkelbeest.

Robbie keek verbaasd. 'Bedoel je, dat je *je zelf* hebt bedacht?' vroeg hij.

'Ja!' zei het Spikkelbeest trots. 'Vind je het geen leuke gedachte?'

Dat vond Robbie en hij zei het ook. Toen groette hij het Spikkelbeest vriendelijk en liep verder. Kees de Knevelveer kwam achter hem aan. Na een tijdje keken ze om en zagen het Spikkelbeest in de verte. Het zag er heel vrolijk uit, met al zijn kleuren.

'Dat was een echt aardig beest, hè?' zei Kees de Knevelveer na een tijdje. 'Misschien heeft Piet de Pruimpontpapel zich vergist en wonen er helemaal geen Frommels in het Rookartikelengebergte. Misschien is het Spikkelbeest wel het enige beest, dat in het Rookartikelengebergte woont!'

'Ik hoop het maar,' zei Robbie.

Achter elkaar liepen ze over het smalle pad: Robbie voorop, Kees er achteraan. Het was een erg rómmelig pad: overal lagen

grote stenen met scherpe kanten; Robbie en de Knevelveer moesten er steeds overheen of omheen stappen, want anders kwamen ze niet verder. Maar intussen bleef Robbie toch aan één stuk door scherp uitkijken, of hij geen enge Frommels zag, want hij vond het helemaal niet leuk om plotseling overvallen te worden. En omdat hij alsmaar naar links en rechts tuurde, stootte hij met zijn voet tegen een scherpe steen. Dat deed erg pijn. Hij bleef staan en schreeuwde zo hard hij kon: 'GROTE GRIEBELS!'

Kees de Knevelveer begon ontzettend te trillen. Al zijn veren gingen overeind staan. Zijn rode snor wipte zenuwachtig op en neer. 'Griebels?' riep hij. 'Waar? Wáár?' Hij keek om zich heen. 'O, o, gróte Griebels nog wel!' jammerde hij. 'Als het nou kléine Griebels waren geweest...!'

'Waarover heb je 't?' vroeg Robbie verbaasd. 'Waar zie je die Griebels dan?'

'IK zie ze niet,' zei Kees de Knevelveer. 'JIJ ziet ze!'

'Ik zie niks,' zei Robbie.

'Wel waar,' zei Kees de Knevelveer. 'Je zei, dat je grote Griebels zag! Ik heb het zélf gehoord! Je zei: "*Grote griebels!*" ' Bibberend van angst keek de bange Knevelveer om zich heen.

'Dat zei ik alleen maar, omdat ik mijn voet tegen die steen daar stootte,' zei Robbie. 'Mijn vader zegt ook altijd "grote griebels", wanneer hij zich pijn doet!'

Dat was een opluchting! Kees de Knevelveer zag er direct een stuk vrolijker uit en hij gaf Robbie een duwtje, terwijl hij zei: 'O, zit het zó? Laten we dan maar vlug doorlopen, want ik wil nou wel eens die ontzettend boze tovenaar zien!'

Robbie kon niet begrijpen, waarom Kees de Knevelveer wél bang was voor grote griebels (die niet bestonden) en *niet* voor een ontzettend boze tovenaar (die wel bestond), maar hij had geen zin er langer over te praten, want hij wilde ook opschieten. En daarom zette hij de pas er weer in. Met Kees de Knevelveer vlak achter zich liep hij tussen de bergen door en

na een flinke wandeling kwamen ze wéér bij een afgrond.

'Hè, bah,' zei Robbie. 'Nou wordt het weer zo eng, met het pad vlak langs de diepte! Zie je dat, Kees?'

De Knevelveer gaf geen antwoord.

'Hee, Kees, weer zo'n eng pad!' riep Robbie.

De Knevelveer liet niets van zich horen.

'Nou, versta je me niet...' begon Robbie nijdig en keerde zich om, maar hij wist meteen niets meer te zeggen, want in plaats van de Knevelveer zag hij vier bijzonder ongewone wezens, die over de rand van de afgrond hingen en nieuwsgierig naar beneden gluurden. De wezens zagen eruit als enorme in elkaar gefrommelde ballen zilverpapier, met een klein balletje zilverpapier als hoofd, en één been, dat veel weg had van een sterke veer, met een voet er onder. En ze hadden aan alle kanten armen, veel te veel armen.

'O hemeltje,' zei Robbie. 'Als dát geen Frommels zijn...!'

De zilveren wezens hoorden zeker hun naam vallen, want ze keken allemaal tegelijk op en begonnen schel te lachen. 'Nog een, nog een, nog een, nog een,' riepen ze. 'En wat 'n móóie!' Met een vaartje kwamen ze op Robbie af, maar Robbie (ook niet mis) zette het op een lopen. Hij liep wat hij kon, maar de ongewone wezens maakten ongelooflijke sprongen op hun éne, verende been en haalden hem in een ommezien in. Met al hun handen pakten ze Robbie vast en droegen hem naar de rand van de afgrond.

'Dat loopt vast niet goed af!' dacht Robbie, maar er was weinig, dat hij kon beginnen en daarom maakte hij zich niet bezorgder dan nodig was.

'Zijn jullie Frommels?' vroeg hij aan de zilveren wezens, die blij knikten: ja, ze waren Frommels, alle vier. 'Dat dacht ik al,' zei Robbie en toen hing hij boven de afgrond en zag heel in de diepte een groot kasteel. De daken en muren van het kasteel waren grijs van de as, die aan een stuk door in de afgrond viel. Maar er viel heus niet alleen as in de afgrond, o nee, er viel nog

veel meer in de afgrond: Robbie zag, wat er allemaal viel. Papels en Gnoofen en allerlei beesten en zelfs een Knevelveer... hee, dat *was* toch een Knevelveer? Ja zeker, dat was een Knevelveer. Sterker nog: dat was KEES de Knevelveer!

'Kees!' riep Robbie geschrokken, maar de Knevelveer hoorde hem niet, want die zweefde op zijn gemak in de richting van het kasteel, waarvan alle ramen open stonden. 'Daar gaat Kees de Knevelveer!' riep Robbie en keek de vier Frommels bang aan.

Maar de zilveren wezens waren helemaal niet geschrokken. Ze wreven tevreden in hun grote hoeveelheid handen en zeiden: 'Ja zeker, ja zeker, zo hoort het ook! Maar jou laten we niet alleen gaan, want jij bent te mooi!' Ze grepen Robbie vast en sprongen met hem over de rand van de afgrond. Robbie gaf een gil, want hij wist veel van vallen af en hij dacht, dat hij wel eens lelijk terecht zou kunnen komen. Maar tot zijn verbazing viel hij niet echt. Een sterke wind pakte hem op en liet hem netjes naar beneden zweven; het was eerlijk gezegd wel een prettig gevoel. Omdat hij zwaarder was dan de Frommels, ging hij vlugger naar beneden en kwam veel eerder bij het kasteel aan. Hij merkte, dat hij recht naar een van de openstaande ramen werd gewaaid. Nu kon hij niets anders doen dan afwachten wat er in dat vreemde kasteel met hem zou gebeuren! Hij stak zijn benen vooruit, raakte met zijn voeten de vensterbank, gleed er overheen en – stond in een klein, kaal kamertje. Daar liet de wind hem los, zodat hij weer kon doen wat hij wilde. Hij rende meteen terug naar het raam, want misschien was het nog wel het verstandigste er zo gauw mogelijk uit te klimmen. Maar toen hij zijn hoofd naar buiten stak, voelde hij, dat de wind hem terugduwde. Er zat niets anders op dan verder het kasteel in te gaan.

Vlak achter de deur was een lange wenteltrap en boven de derde tree van boven hing een bord met de woorden:

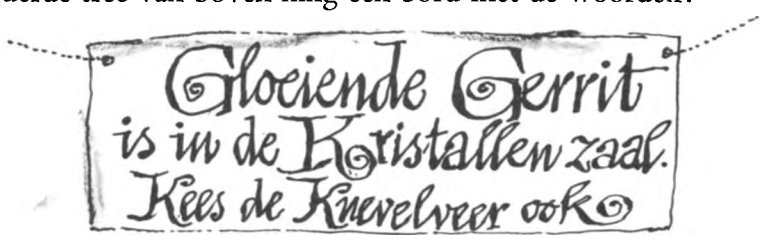

'O,' dacht Robbie. 'zitten ze daar! Nou, dan zal ik er ook wel heen moeten.' Hij liep de wenteltrap af en kwam in een lange marmeren gang met aan het einde een deur, waarop stond:

Zonder te kloppen ging Robbie de kristallen zaal binnen en daar stoven meteen de vier Frommels, die hem in de afgrond hadden geduwd, op hem af en grepen hem aan alle kanten vast. Robbie zag, dat ze Kees de Knevelveer ook bij zich hadden. De Frommels waren helemaal zenuwachtig van geluk en zeiden aan één stuk door: 'O, wat fijn voor Gloeiende Gerrit! Wat fijn, dat we zo'n mooie hebben!' En toen lieten ze een grote klok luiden en het werd heel stil in de kristallen zaal. 'Wij hebben iets bijzonders!' riepen de Frommels. 'Mogen wij u aanbieden: Knees de Kevelveer en Ribbie Robbel! Aangenaam!'

Tiende hoofdstuk

Aan het einde van de zaal stond een hoge troon van zwart marmer, versierd met de mooiste edelstenen, zoals dieprode robijnen, glanzend-groene saffieren, zilver-schitterende briljanten en daartussen ontelbare parels, die alle zachtjes ruisten, alsof ze het geluid van de grote oceaan met zich hadden meegebracht (wat ze natuurlijk ook hadden gedaan). Bewonderend keek Robbie naar de prachtige troon, maar hij kon er niet lang van genieten omdat de tovenaar die er op zat, met donderende stem riep: 'Wat is er zo bijzonder aan een Knees de Kevelveer en een Ribbie Robbel? Vertel me eens, wat daar zo bijzonder aan is?'

De Frommels konden geen antwoord op die vraag geven en keken eerst elkaar en daarna Robbie hulpeloos aan. Robbie kreeg medelijden met de teleurgestelde zilveren wezens en zei: 'Er is helemaal niks bijzonders aan voor wie er niks bijzonders aan *vindt*. Maar voor wie ons *wel* bijzonder vindt, zijn we verschrikkelijk bijzonder!'

De tovenaar op de troon kreeg een massa rimpels in zijn voorhoofd. Hij keek naar Robbie en zei: 'Wie ben jij, eigenwijs jongetje? Had ik je wat gevraagd?'

'Wat wilt u het eerst weten?' vroeg Robbie beleefd.

De tovenaar ging heel rechtop staan en opeens zag hij er ongelooflijk gevaarlijk uit. Maar dat was niet verbazingwekkend,

want hij had ook gevaarlijke kleren aan: een strakke, vuurrode bloes met wijde mouwen en daarover een wijde zwarte mantel met een hoge, opstaande kraag. Zijn benen waren in lange, zwarte laarzen gestoken en aan zijn handen had hij zwarte handschoenen met kappen. Zijn korte baard en zijn snor waren zwart en op zijn zwarte, krullende haren stond een rode punthoed, versierd met zwarte figuren. Om zijn hals hing een lange ketting van prachtig gekleurde schelpen en lichtgevende stenen en om zijn armen rinkelden gladde gouden ringen. Robbie was erg onder de indruk.

'Ik heb je niets gevraagd,' zei de tovenaar, 'dus op die vraag hoef je me geen antwoord te geven. Die was zo maar. Maar ik wil wél weten, wie je bent. Mijn Frommels zeggen, dat je een Ribbie Robbel bent en ik weet niet wat dat is, want ik heb nog nooit van Ribbie Robbels gehoord. Je ziet er uit als een jongetje, maar ik heb geleerd nooit op het uiterlijk van de dingen te vertrouwen. Meestal ziet iets er heel anders uit dan het in werkelijkheid is.'

'Ik weet niet, hoe ik in werkelijkheid ben,' zei Robbie, 'maar ik weet wel, dat ik een zogenaamd jongetje ben en ze noemen me Robbie Ribbel.'

'Aha!' riep de rood-zwarte tovenaar. 'Zie je wel, dat ik gelijk heb? Je bent geen Ribbie Robbel, maar een Robbie Ribbel! Dat is héél wat anders!' Hij knikte tevreden.

'En wie bent u?' vroeg Robbie, die wel kon vermoeden met wie hij te maken had, maar het toch zeker wilde weten.

'Ik ben de machtige Gloeiende Gerrit!' riep de rood-zwarte man met een donderende stem. 'De machtigste tovenaar, die er ooit zal bestaan! Heb je nooit van me gehoord?'

'Ja,' zei Robbie. 'Balbol de Oude en Wijze Papel heeft me over u verteld en...' Maar Gloeiende Gerrit viel hem in de rede.

'Balbol de Oude en Wijze Papel? O, o, ik wilde, dat ik die rollende bolleboos eens te pakken kreeg! Wat zou ik dán ge-

lukkig zijn!' Zijn gezicht klaarde op en hij zei opgewekt: 'Maar ik mag de moed niet laten zakken! Ik ben hard aan het werk om Balbol en vele anderen in mijn macht te krijgen!' Hij knikte voldaan en keek toen naar de bibberende Knevelveer, die zich achter Robbie probeerde te verschuilen. 'En wie is DAT?' bulderde hij.

'Dat is mijn vriend Kees de Knevelveer,' zei Robbie beleefd.

'Weet je het zeker?' vroeg Gloeiende Gerrit. 'Mijn Frommels zeiden, dat hij een Knees de Kevelveer is. Wie moet ik geloven?'

'Tegen mij heeft hij gezegd, dat hij een Kevelveer is en dat hij Kees heet,' zei Robbie. 'Nou, en hij zal het zelf toch wel het beste weten, denkt u niet?'

'Ik denk nooit, Robbie Ribbel. Ik *doe* alleen maar.' Gloeiende Gerrit grinnikte tevreden. 'Dat bevalt me een stuk beter, zie je. Vroeger dacht ik en dacht ik en dacht ik en daar werd ik toch zó vervelend van! Als ik wat afschuwelijks slechts had gedaan, dan begon ik daarover na te denken en dan kreeg ik vanzelf pijn in mijn buik. En ik houd niet van pijn in mijn buik. Dus stopte ik gewoon met denken en ging door met afschuwelijk slechte dingen doen. Heel prettig, hoor!'

'Het is niet zo aardig om afschuwelijk slechte dingen te doen,' zei Robbie verlegen. Gloeiende Gerrit begon er vreselijk woest uit te zin. Zijn ogen bliksemden, zijn zwarte baard wipte op en neer, hij bewoog zijn handen heel vlug, zodat de gouden armbanden rinkelden.

'Dat mág jij helemaal niet zeggen!' bulderde hij. 'Dat is zeer brutaal! Van zulke opmerkingen word ik vreselijk woest!' (Dat kon Robbie trouwens wel zien). 'O, ik voel het al: ik ben weer vreselijk woest! Wat moet ik doen? Wat moet ik doen?'

Alle Frommels renden tegelijk naar de troon en begonnen wild rond te springen en te roepen: 'In de hoek! In de hoek! In de hoek!'

'Ja!' tierde Gloeiende Gerrit. 'Dat is een uitstekend idee! Ga

in de hoek staan, zogenaamd jongetje! Met je handen op je rug!'

Robbie liep naar de verste hoek van de zaal en ging er in staan. Hij deed zijn handen op zijn rug en staarde bedrukt naar de muur. Vlak achter zich hoorde hij de stem van Kees de Knevelveer: 'Ik laat je niet in de steek, Robbie Ribbel! Geloof maar niet, dat ik je in de steek laat, nou het gevaarlijk wordt!'

'Dat is heel aardig van je, Kees,' fluisterde Robbie, maar bij zich zelf dacht hij, dat de Knevelveer bij hem in de buurt bleef omdat hij zo bang was als een haas.

Achter zich hoorde hij Gloeiende Gerrit met zijn grote stem zeggen: 'Zie zo, ik ga maar weer eens aan de slag! Frommels, brengen jullie nummertje één maar naar de Toverkamer!' Er ging een deur open en dicht en Robbie gluurde voorzichtig over zijn schouder. Gloeiende Gerrit was verdwenen! En de Frommels pakten een Papel vast en duwden hem door een deur aan de andere kant van de Kristallen zaal. Vlak naast zich zag Robbie een oude, gedeukte Papel staan, die hem nieuwsgierig aankeek.

'Hallo,' zei de gedeukte Papel. 'Dus jij kent Balbol de Oude en Wijze Papel?'

'Ja,' zei Robbie.

'Hoe komt dat zo?' vroeg de gedeukte Papel.

Robbie vertelde hem het hele verhaal: van het rekenboek en van het deurtje met het gouden knopje en van Boudewijn en Bastiaan en het glazen bos en Karel de Papel en vanzelf kwam hij aan het kleurige huisje aan de rand van het glazen bos.

'Ja, ja,' zei de gedeukte Papel. 'Daar woont onze goede, oude Balbol!' Hij zuchtte diep en schudde het hoofd, zodat hij op zijn dunne beentjes stond te waggelen. 'Ach, ach, kon ik Balbol nog maar eens één keertje zien!' zei hij verlangend. 'Wat zou dát me gelukkig maken!'

'Nou, dat kan toch wel?' zei Robbie. 'Zo gauw u hier uit dit kasteel weg bent, kunt u naar Balbol toe gaan!'

'Maar weet je dan niet, dat we nooit meer uit het kasteel van Gloeiende Gerrit weg komen?' vroeg de gedeukte Papel verbaasd. 'De Toverlong is veel sterker dan wij. Dáár kunnen we niet tegen op!'

'De Toverlong?' Van zoiets vreemds had Robbie nooit eerder gehoord. 'Wat is dat? En hoe kan die ons hier vasthouden?'

'Weet je niet eens, wat de Toverlong is?' De gedeukte Papel viel van de ene verbazing in de andere. 'En dat is nog wel Gloeiende Gerrits allergrootste toverkunst! Daarmee heeft hij ons allemaal in zijn macht gekregen! Met de Toverlong zuigt hij iedereen, die in de buurt van zijn kasteel komt, door de ramen naar binnen! Nu is dat niet zo héél erg, want het is wel eens aardig door een echte Toverlong naar een kasteel te worden gezogen. Maar... weet je, wat Gloeiende Gerrit met ons gaat doen?'

Nee, dat wist Robbie niet.

De gedeukte Papel leunde tegen de muur en zei somber: 'Hij gaat ons omtoveren in meubelen. Je moet weten, dat dit kasteel zo ontzettend groot is, dat Gloeiende Gerrit nog steeds geen meubels genoeg heeft om alle kamers aan te kleden. O, hij heeft het wel geprobéérd, hoor: hij heeft de hele Heuvel der Huishoudmeubelen afgebroken, maar toen had hij net genoeg bij elkaar om één kamer in te richten. En daarom laat hij nu iedereen naar zijn kasteel zuigen en tovert zijn gevangenen om in een of ander nuttig meubelstuk. Hij heeft een Toverboek waar alle Spreuken voor het Maken van Meubelen in staan!' De gedeukte Papel staarde even in gedachten voor zich uit. Er kwamen tranen in zijn ogen en treurig zei hij: 'Mijn vader en moeder en broertjes en zusjes zijn een Tuinameublement geworden en mijn opa en oma een Bed voor de logeerkamer, dus ik zal wel een Theekast worden. Nou ja... dan maar een Theekast!'

'En wat zou hij met mij doen?' vroeg Robbie, die zich heel weinig op zijn gemak voelde.

De gedeukte Papel bekeek hem eens, haalde zijn schouders op

en zei met een minachtend lachje: 'O, stel je er maar niet te veel van voor, baasje. Jij zult wel een Voetenbank worden. Of een Stoof.'

'Maar ik WIL geen stoof worden...' begon Robbie. Hij kreeg geen kans meer te zeggen, want op dat ogenblik kwamen de Frommels Kees de Knevelveer en de gedeukte Papel halen. Robbie keek Kees na en hoopte, dat zijn vriend bestemd was voor dezelfde kamer als waarin hij zelf terecht zou komen. Maar dat zou hij moeten afwachten.

Het was eigenaardig zo opeens zonder zijn vriend te zijn; Robbie voelde zich een beetje eenzaam. Hij keek om zich heen en zag in een andere hoek van de kristallen zaal een paar Gnoofen staan. Eén Gnoof was bijzonder dik en kwam hem nogal bekend voor. Waar had hij die toch eerder gezien? Waar...? Waar...? Opeens wist hij het! Hij vergat, dat hij voor straf in de hoek stond en rende naar de dikke Gnoof toe. 'Hee, zeg!' riep hij blij. 'Kent u me nog? Ik ben het Hartige Hapje! Hoe bent u hier terechtgekomen?'

De dikke kok van de Gnoofen keek hem bedroefd aan en zei: 'Die afschuwelijke Frommels zijn het paleis van Erik de Oppergnoof binnen gedrongen! Een heleboel Gnoofen konden ontsnappen, maar mij en nog een paar anderen hebben ze te pakken gekregen! Ik denk, dat ik nu wel een deegroller zal worden.'

'Ach... dát spijt me!' zei Robbie. Hij keek de kok beschaamd aan. 'Het was niet netjes van me om zo stiekem weg te lopen,' zei hij, 'maar het leek me zo vervelend om een Hartig Hapje te worden, ziet u. En u was zó in die kookboeken verdiept, dat ik heel gemakkelijk kon ontsnappen.'

'O, trek je daar niets van aan, jongen,' zei de kok vriendelijk. 'Ik snapte het wel.'

Opeens dacht Robbie aan Mathilda, die hij bij Erik de Oppergnoof had achtergelaten. Bang vroeg hij: 'Kunt u mij ook zeggen, wat er met de oranje mevrouw is gebeurd? Is ze met

de Oppergnoof meegegaan of hebben de Frommels haar te pakken gekregen?'

Zonder iets te zeggen wees de dikke Gnoof naar een prachtige piano, die aan de andere kant van de kristallen zaal stond.

'Is dat...?' Robbie durfde niet verder te vragen, maar de kok begreep hem wel en knikte bedroefd. Ja, dat was de oranje mevrouw! De Frommels hadden haar te pakken gekregen!

'O, wat erg!' zei Robbie. Hij vond het een heel vervelend einde van een operazangeres, maar hij kreeg niet veel tijd om er over na te denken, want de deur vloog open en meneer Albert Nooitgedacht stormde naar binnen.

Meneer Albert Nooitgedacht keek wild om zich heen en liet de zak met belastingcenten rinkelen en riep zo hard hij kon: 'WIJ MOETEN DE HANDEN INEEN SLAAN EN TE ZAMEN AAN HET WERK GAAN! WIJ MOETEN...' Toen kreeg hij Robbie in de gaten en zijn mond zakte open van verbazing. 'Hee, jongetje Ribbel,' zei hij met zijn gewone stem. 'Ik dacht, dat je dood was!'

'Niks ervan,' zei Robbie. 'Hoe komt u hier terecht, meneer Albert Nooitgedacht? Ik dacht, dat u met Lodewijk zat te praten?'

'Dat gesprek ging me vervelen,' zei meneer Albert Nooitgedacht. 'Koningen van honderd vijftig jaar geleden zijn niet zo modern als minister-presidenten van nu, zie je. Ze gaan niet met hun tijd mee!' Hij keek om zich heen. 'Trouwens, ik ben op zoek naar Mathilda, die lieve operazangeres. 'Weet jij waar ik haar kan vinden? Ik heb haar overal gezocht en onderweg hoorde ik, dat de Frommels haar te pakken hebben gekregen.'

'Dat is ook zo,' zei Robbie. 'Dat heb ik zelf net ook gehoord.'

'En wie zijn die Frommels dan wel?' vroeg meneer Albert Nooitgedacht.

Robbie wees naar de zilveren wezens, die bedrijvig heen en weer sprongen, Papels en Gnoofen en andere gevangenen naar het Toverkamertje brachten en met meubelen terugkwamen.

'Aha!' zei meneer Albert Nooitgedacht. 'Nu, dan zal ik die belachelijke Frommels eens vragen, waar ze de lieve Mathilda hebben gelaten.' En hij wilde er meteen op af gaan.

Maar Robbie hield hem tegen en zei haastig. 'Dat is niet nodig. Ik weet al, waar mevrouw Mathilda uithangt. Dáár staat ze!' Hij wees naar de prachtige piano.

Meneer Albert Nooitgedacht keek van Robbie naar de piano en van de piano naar Robbie. 'W-w-wat...?' stotterde hij. 'B-b-bedoel je, d-d-dat...?' Hij kon niet verder praten. Robbie knikte.

'Ja, dat is de lieve Mathilda,' zei hij bedrukt. 'Gloeiende Gerrit, die verschrikkelijke tovenaar, heeft een Piano van haar gemaakt! Nu, dat is in ieder geval beter dan een Voetenbank.' Hij zuchtte diep.

Meneer Albert Nooitgedacht boog zich naar hem toe en fluisterde: 'We moeten proberen in haar buurt te komen! We moeten proberen met haar te praten! Het is zeker een geluk, dat ze een Piano en geen Voetenbank is, want een Voetenbank geeft geen geluid en een Piano wél!' Hij gluurde om zich heen. 'Laten we een kans afwachten en dan naar haar toe gaan!'

'Maar ik moet eigenlijk in de hoek staan,' zei Robbie. 'Ik ben stout geweest. Brutaal.' Hij keek eens naar de Frommels, maar die schenen hem helemaal vergeten te hebben. Ze kwamen met een prachtige witte divan vrolijk uit het Toverkamertje. Robbie kreeg het gevoel, dat hij die divan meer had gezien... er zat iets bekends aan! Toen zag hij tegen de onderkant een paar vuurrode snorharen en opeens wist hij, wie die Divan was: Kees de Knevelveer!

'Ach hemeltje,' zei Robbie tegen meneer Albert Nooitgedacht, 'daar heb je een vriend van mij! Zouden we nu helemaal niets kunnen doen om hem te redden?'

Meneer Albert Nooitgedacht wist geen antwoord op die vraag en daarom vroeg Robbie het ook nog eens aan een prachtig beest, dat aan zijn andere kant stond. Het beest had gouden

ogen, die heel vriendelijk keken, en zachte, lange haren met een parelmoerglans. Een twee meter lange pluimstaart stak langs zijn glanzende rug tot boven zijn mooie kop.

'Kunnen we helemaal niets doen om mijn vriend te redden?' vroeg Robbie aan het schitterende, lieflijke beest.

'Ieder woord is onzin,' zei het beest.

'Dat weet ik,' zei Robbie. 'Maar toch zouden we eens over de mogelijkheden kunnen praten, vindt u niet?'

'Ieder woord is onzin,' zei het beest.

'Nu ja, ik wil u heus niet tot andere gedachten brengen,' zei Robbie en keerde zich weer naar meneer Albert Nooitgedacht. Maar die stond niet meer aan zijn ene kant. Die schuifelde langs de muren van de kristallen zaal in de richting van de Piano. Dáár moet ik bij zijn! dacht Robbie en keek naar de Frommels, die een Theekast vol deuken aan het versjouwen waren. De Frommels hadden het zo druk met al die meubelen, dat ze niet meer op Robbie konden letten en dus ook niet zagen, dat hij zo maar uit de hoek was gelopen. Robbie had al lang door, dat hij best een beetje kon ronddwalen en zo onverschillig mogelijk stapte hij achter meneer Albert Nooitgedacht aan. Even later stond hij naast de minister-president bij de Piano.

'Dag, lieve Mathilda,' zei meneer Albert Nooitgedacht met een verstikte stem. 'Wat heerlijk om je terug te zien!'

De Piano gaf geen antwoord. Robbie vroeg zich af, of Mathilda nu nooit meer een geluid zou voortbrengen. Hij opende de klep en sloeg de hoogste c aan. De Piano bléét stil!

'O, o,' jammerde meneer Albert Nooitgedacht. 'Nu zal die lieve Mathilda niet meer kunnen zingen! Wat verschrikkelijk *zielig* voor haar!'

'Maar ze had toch haar stem verloren,' zei Robbie. 'Misschien vindt ze het daarom niet zo héél vreselijk, dat ze geen geluid voortbrengt...' Een voor een drukte hij de toetsen van het toetsenbord in en... opeens kwam er klank in de Piano, zo on-

geveer bij de middelste c. Dolblij ging Robbie door met het indrukken van toetsen en ja hoor! de lage tonen deden het nog allemaal! Mathilda kon als Piano geen hóge tonen voortbrengen, maar dat was niet verbazingwekkend, want dat had ze als zangeres met een verloren stem ook niet gekund!

'O, Mathilda!' zei meneer Albert Nooitgedacht, terwijl hij aan de Piano ging zitten. 'Wat heerlijk! Nu kunnen we samen praten! Hoe bevalt het je in het kasteel van Gloeiende Gerrit? Zou je hier willen blijven?' Zijn linkerhand bewoog over de lage toetsen en de Piano antwoordde zacht met het wijsje van:

Op een klein stationnetje
's morgens in de vroegte
staan de blikken wagentjes
netjes in de rij
en het machinistje
draait eens aan een wieletje
tjoeketjoekepuf en WEG *zijn wij!*

En bij het woordje 'weg' klonk de toon opeens heel hard. Meneer Albert Nooitgedacht staarde verdrietig naar de standaard om muziek op te zetten en zei na een ogenblikje: 'Ach, arme Mathilda, dus je wilt het allerliefste weg! En met de trein nog wel! Ja, dat kan ik wel begrijpen! Maar... hier is geen trein en bovendien is die Gloeiende Gerrit een erg machtige tovenaar...' Hij keek naar Robbie en vroeg: 'Weet jij, hoe machtig Gloeiende Gerrit precies is?'

'Niet precies,' zei Robbie. 'Maar wel ongeveer. Hij heeft van mijn vriend Kees de Knevelveer een witte Divan met een beetje rood gemaakt. Die Divan zag er erg sjiek uit. Maar... van een gedeukte Papel heeft hij een gedeukte Theekast gemaakt. De *deuken* kon hij er zeker niet uit krijgen.'

'Hm. Hm.' Met een dikke rimpel tussen zijn wenkbrauwen staarde de minister-president een klein ogenblikje voor zich uit.

'Tja,' zei hij eindelijk, 'maar alles bij elkaar blijft het toch héél knap om van een Papel een Theekast te maken. En eerlijk gezegd, vind ik het nóg knapper om van een *gedeukte* Papel een *gedeukte* Theekast te maken.'

Robbie moest toegeven, dat dat zo was. Hij wist zeker, dat *hij* zoiets nooit zou kunnen. Wat moesten ze beginnen om uit de greep van de machtige tovenaar verlost te worden?

'Laten we Mathilda om raad vragen!' zei Robbie vlug. 'Zij is hier langer dan wij en heeft meer gezien. Misschien weet ze wat we kunnen doen!'

'Dat is geen onverstandig idee,' zei meneer Albert Nooitgedacht goedkeurend. Hij keek weer naar de Piano en vroeg: 'Lieve, lieve Mathilda, kun jij ons vertellen, hoe we ons zelf en jou moeten bevrijden? We vinden het helemaal niet leuk om omgetoverd te worden, zie je. Wat zal Robbie als Voetenbank moeten beginnen? En ik wéét nog niet eens, wat er van mij gaat worden!' Na deze droevige woorden legde hij zijn linkerhand weer op de lage toetsen en ja hoor! daar zong Mathilda een bekend wijsje! Robbie zei de woorden hardop, want hij wist niet zeker, of meneer Albert Nooitgedacht het wijsje kon thuisbrengen.

Mathilda zong:

'*Timpe tampe tovenaar,*
kom, vertoon je kunsten maar!
Timpe tampe tovenaar
WIJ ZIJN KLAAR!
Hatsieknatsiekielekielebom,
bim bom basie paardeblom!
MAAK VAN ONS WEER MENSENKINDEREN
BIM BAM BOM!!'

Meneer Albert Nooitgedacht luisterde heel aandachtig, maar hij begreep er niet veel van. WIJ ZIJN KLAAR en MAAK VAN

ONS WEER MENSENKINDEREN...? Wat zou Mathilda daarmee bedoelen? Hij kon het niet zeggen. Vragend keek hij naar Robbie, die piekerend naar de glanzende piano staarde. 'Weet jij, wat Mathilda bedoelt?' vroeg de minister-president, die het eigenlijk helemaal niet zo leuk vond om iets aan een kleine jongen te moeten vragen, terwijl *hij* toch bijna de baas van een heel land was. Maar hij kon niet anders, want soms weten kleine jongens nu eenmaal meer dan grote mannen. Dat komt, omdat ze nog een heleboel dingen weten, die de grote mensen in hun lange leven al hebben vergeten.

'Ik geloof... ik gelóóf... dat ik weet, wat Mathilda bedoelt!' zei Robbie langzaam. 'Ik ben er niet helemáál zeker van, maar het zóu wel eens zo kunnen zijn: WIJ ZIJN KLAAR – dat betekent, dat Mathilda al omgetoverd is. En wie zijn er nog niet omgetoverd? U, meneer Albert Nooitgedacht, en ik! En dan: MAAK VAN ONS WEER MENSENKINDEREN BIM BAM BOM!! dát betekent, dat wij Mathilda en alle anderen weer moeten terugtoveren!' Robbie knikte tevreden. Hij had het gesnapt!

Maar meneer Albert Nooitgedacht keek nog steeds even ongelukkig. Hij rammelde met de zak vol belastingcenten en zei verdrietig: 'Daar zit ik nou met al dat geld en wat kan ik er mee doen? Niks! Helemaal niks! Ik kan het niet eens gebruiken om een maniertje te pakken te krijgen om Mathilda terug te toveren! Want voor centen kun je geen toverspreuken kopen!'

Robbie werd opeens heel erg opgewonden. 'Nee, meneer Albert Nooitgedacht, aan centen hebt u niets!' riep hij. Maar ik weet wél waar we de toverspreuken, die we nodig hebben, kunnen vinden! En om die te pakken te krijgen, moeten we alleen maar erg dapper zijn en steeds aan de lieve mevrouw Mathilda denken, want dan worden we vanzelf niet bang!'

'Ik snap niets van wat je allemaal zegt, jongen,' zei meneer Albert Nooitgedacht ongeduldig. 'Je praat maar wat, geloof ik.'

'Niks, hoor!' riep Robbie. 'Het Toverboek! We moeten het Toverboek van Gloeiende Gerrit stelen! Eén van ons tweeën

moet dat doen – u of ik...' Hij had dat nét gezegd, toen de Frommels hem van achteren vastgrepen en mee naar het Toverkamertje trokken, waar Gloeiende Gerrit op een klein troontje (ook van marmer, maar niet met edelstenen versierd) zat te toveren.

'Hier is Ribbie Robbel, Gloeiende Gerrit!' riepen de Frommels blij. 'Maak eens wat moois van hem, want hij is zo'n mooie!'

'Het is Robbie Ribbel en zo mooi is hij helemaal niet,' zei Gloeiende Gerrit ontevreden. 'Klein en mager en niet erg sterk... wat kan ik dáár van maken?' Even staarde hij in gedachten voor zich uit en toen zei hij: 'Ik weet het al! Een Voetenbank! Daarvoor is hij net geschikt!' Hij bladerde vlug in zijn Toverboek en begon te lezen: 'Het omtoveren van kleine jongens in Voetenbanken gaat als volgt: men neme...' en toen mompelde hij een heleboel onverstaanbare woorden, zwaaide met zijn toverstaf en! Robbie Ribbel was verdwenen! In zijn plaats stond er een keurige Voetenbank voor de troon van Gloeiende Gerrit! Een van de Frommels nam de Voetenbank op, droeg hem naar de kristallen zaal en zette hem vlak voor de prachtigversierde grote troon. Toen wipte hij weer vlug naar het Toverkamertje om het volgende meubelstuk op te halen.

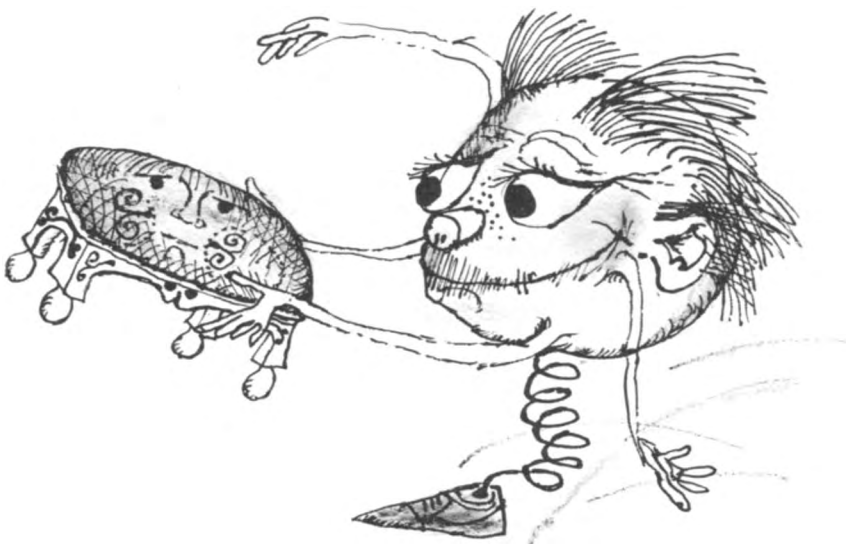

Robbie voelde zich helemaal niet fijn als Voetenbank. Alles aan hem was zo stijf: hij kon er geen beweging in krijgen. Bovendien was het een gek gevoel met handen én voeten op de grond te staan, ook al waren die handen en voeten dan ook knopjes onder vier korte, houten pootjes.

Ach, dacht Robbie verdrietig, ik wou, dat ik Gordijnen was. Dan kon ik me tenminste nog een *beetje* bewegen en af en toe open en dicht gaan. Oók kon ik dan soms naar buiten kijken!

Maar hij was nu eenmaal niet Gordijnen en dus moest hij zich wel bij zijn lot neerleggen. Hij hoopte maar, dat meneer Albert Nooitgedacht het Toverboek van Gloeiende Gerrit vlug zou stelen, want dan kon hij tenminste weer teruggetoverd worden en naar huis gaan. Dat zou heel prettig zijn.

Hij zag, dat meneer Albert Nooitgedacht in de richting van de Toverkamerdeur sloop en hoopte er het beste van. Maar precies op het ogenblik, dat meneer Albert Nooitgedacht vlák bij de deur van de Toverkamer was aangekomen, stormde Gloeiende Gerrit de kristallen zaal binnen. De ontzettend boze tovenaar zag er ongelooflijk gelukkig uit. Hij danste en sprong en riep aan één stuk door: 'Het is gelukt! Het is gelukt! Mijn Toverlong is de sterkste Toverlong van de wereld geworden!'

En alle Frommels dansten om hem heen en juichten met hem mee. Het was een vrolijk gezicht, maar Robbie begreep niet goed, wat het allemaal te betekenen had. Waarom was Gloeiende Gerrit zo blij met zijn sterkste Toverlong?

Nou, dat hoefde hij zich niet lang af te vragen, want opeens sprong de grote deur van de kristallen zaal open en daar kwam een grote stroom van nieuwe gevangenen binnen: Papels en Gnoofen en allerlei vreemde wezens, die Robbie nog niet eerder had gezien. En toen zag hij ook Balbol de Oude en Wijze Papel én Bastiaan en Boudewijn én Lodewijk de Zeventiende van het Broodpaleis én de koe én de vleermuis én de buldog (waarmee hij een spelletje had zitten dammen) én Fikkie, de zielige straathond, en zelfs Harrie de Harige Haai! Toen wist

hij, wat er was gebeurd: Gloeiende Gerrit was er in geslaagd zijn Toverlong zó sterk te maken, dat hij iedereen in Papelland naar zijn kasteel kon zuigen! Dat was verschrikkelijk! Dat was meer dan verschrikkelijk! Want wat moest er gebeuren, als er helemaal niemand meer overbleef om de anderen te redden? Robbie hoopte maar, dat meneer Albert Nooitgedacht van de gelegenheid gebruik had gemaakt om het Toverboek te stelen, want anders zou hij zijn hele leven lang een Voetenbank moeten blijven.

En dáár had hij weinig zin in!

Elfde hoofdstuk

Met omhoog gestoken armen stond Gloeiende Gerrit in het midden van de kristallen zaal. Uit zijn hoofd en uit de toppen van zijn vingers kwamen donkerrode en diepblauwe rookwolkjes. Zijn zwarte mantel golfde wijd om hem heen. Terwijl hij naar al zijn nieuwe gevangenen keek (nog steeds kwam er geen einde aan de lange stroom!), schoten er vurige stralen uit zijn gevaarlijke ogen. Met zijn donderende stem riep hij: 'Iedereen, *iedereen* in mijn macht – wát een gedachte! Slechter en machtiger dan Gloeiende Gerrit is niemand!'

Balbol de Oude en Wijze Papel, die een tijdje naar dit trotse geroep had staan luisteren, kreeg er genoeg van en zei nijdig: 'Wil je wel eens vlug zorgen, dat we hier weg komen, jij vervelende schreeuwlelijk!' En toen stapte hij per ongeluk op zijn baard en struikelde en duikelde omver.

Hij rolde tot vlak voor de glimmende laarzen van Gloeiende Gerrit, die gemeen lachte: 'Heuheuheuheu!' (Je kon goed horen, dat het lachen wel gemeen, maar niet gemeend was.) 'Heuheuheuheu! Daar is ie dan, onze rollende bolleboos! Hoe gaat het met je, Oude en Wijze Papel? Je had niet gedacht, dat ik je nog eens te slim af zou zijn, hè? Maar toch is dat gebeurd! Heuheuheuheu!'

Balbol rolde van de ene kant van de kristallen zaal naar de

andere en riep kwaad: 'Je moet niet denken, dat je zo aardig bent, Gloeiende Gerrit! Ik vind je allesbehalve aardig! Ik vind je zelfs bijzonder náár!'

'Dat is ook de bedoeling!' bulderde Gloeiende Gerrit. 'Hoe naarder hoe beter! Zal ik het nog veel erger maken?' Hij staarde even nadenkend voor zich uit. 'Ik heb 't al!' riep hij toen. 'Je rolt toch zo graag, Oude en Wijze Papel? Je bent toch onze rollende bolleboos? Nu, pas op, dan zal ik je eens flink laten rollen!' Balbol was net bezig overeind te krabbelen, maar Gloeiende Gerrit knipte met zijn vingers in de lucht en...! Balbol was verdwenen. In plaats van de Oude en Wijze Papel lag er een vrolijk gekleurde strandbal midden in de kristallen zaal. Het was een éxtra grote strandbal met éxtra mooie kleurtjes: rood en groen en blauw en geel. Een brutale Frommel gaf er een duwtje tegen en de strandbal rolde met een vaartje over de vloer. Gloeiende Gerrit knipte wéér met zijn vingers en nu veranderde de strandbal in tweeëntwintig prachtige glazen stuiters, die alle kanten op rolden en tegen de muren stuiterden en daarna vanzelf weer bij elkaar kwamen... precies op het ogenblik, dat de slechte tovenaar voor de *derde* keer met zijn vingers knipte. En kijk! de stuiters tikten tegen elkaar aan en maakten plaats voor een savooiekooltje dat er fris en smakelijk uitzag en holderdebolder over de vloer roetste! Gloeiende Gerrit stond midden in de kristallen zaal en bulderde van het lachen. Hij had eventjes al zijn gevangenen vergeten en vermaakte zich met zijn boze toverkunsten.

'Kijk hem eens rollen!' riep hij. 'Kijk onze rollende bolleboos eens rollen!' Hij had de grootste schik. Maar na een kort poosje begon het hem te vervelen, want hij kon niet zo goed tegen vrolijkheid. Eerlijk gezegd keek hij veel liever woest en met een verschrikkelijke stem afschuwelijke dingen roepen vond hij leuker dan lachen (waaróm wist hij zelf niet). En dus zei hij: 'Zie zo, nu is het wel genoeg geweest! Ik weet precies, wat er met de Oude en Wijze Papel moet gebeuren! Van hem maak ik

heerlijke warme bedsokken, want ik heb vaak last van koude voeten! Losjes gebreid in een aardig patroontje – dát zal een hele aanwinst zijn!'

Robbie, die nog steeds als Voetenbank voor de grote troon stond, hoorde het en dacht: 'O, hemeltje – die arme Balbol! Moet hij nu werkelijk Bedsokken worden? Dat mag niet gebeuren! Waar heb ik mijn glazen fluitje gelaten?' Natuurlijk dacht hij meteen aan het glazen fluitje, want het was de goede Balbol, die het hem had gegeven! Hij zocht even om zich heen en vond het in de paardeharen stoffering van de Voetenbank. 'Mooi, daar is het!' dacht hij. 'Bertus, de Geest van het Glazen Fluitje, zal die verschrikkelijke tovenaar wel eens wat anders leren!' Maar Bertus kón Gloeiende Gerrit niets anders leren, want Robbie kreeg geen kans de luie geest te waarschuwen. Een Voetenbank heeft nu eenmaal geen mond en zonder mond valt er met een fluitje weinig te beginnen. Ach, ach, dat was een teleurstelling! Niemand kon de arme Balbol helpen en er zat niets anders op dan toe te kijken, terwijl Gloeiende Gerrit zijn boze plan ten uitvoer bracht.

Het savooiekooltje rolde in de richting van de Frommels; Gerrit knipte éven met zijn vingers en... wég was het kooltje. In plaats ervan botste een kluwen zachtroze wol tegen de voet van een Frommel. Dat was zeker de bedoeling, want zo te zien was het een nogal saaie Frommel, waartegen Gloeiende Gerrit riep: 'JA! JIJ DAAR! Je kunt een paar bedsokken voor me breien!'

De Frommel knikte gehoorzaam en vroeg: 'Waar zijn de breinaalden?'

Gerrit pakte acht jonge Papels en maakte er vlug acht glimmende breinaalden van. De saaie Frommel nam vier breinaalden aan de ene en vier aan de andere kant en zette twee bedsokken tegelijk op. Dat kostte hem geen moeite, want hij had handen genoeg. Hij breide ongelooflijk snel en even later was er al een stukje van de boord af.

Robbie begreep dat dit het einde van Balbol de Oude en Wijze Papel moest zijn. Hij kon er zich niet bij neerleggen, want daarvoor waren zijn vier korte pootjes te stijf, maar hij probeerde zo goed en zo kwaad als het ging diep en verdrietig te zuchten. Ook dat lukte niet al te best, omdat Voetenbanken moeite hebben met in- en uitademen, maar het was meer dan niets.

Door al die tovergrapjes met de Oude en Wijze Papel had Gloeiende Gerrit echt zin in toveren gekregen. Hij keek om zich heen en zag al zijn juist-aangekomen gevangenen: Piet de Pruimpontpapel kwam mopperend de kristallen zaal binnen en vertelde aan iedereen, die het horen wilde, dat hij zijn trouwe pont in het Pruimtabakmoeras had moeten achterlaten; Dirk de Draak wrong zich met moeite door de deuropening en vroeg met een harde stem, wat dit allemaal te betekenen had; de Markies en zijn paarden kwamen achter de Draak aan en de allerlaatste was de Slak met het Slechte Gebit, die erg verbaasd opkeek, omdat ze zo'n groot kasteel niet in haar omgeving had verwacht.

Na de Slak met het Slechte Gebit deden twee Frommels de deur op slot. De boze tovenaar wreef zich vergenoegd in de handen en zei, dat hij erg tevreden was, érg tevreden!

Dirk de Draak spuwde vuur en vroeg: 'Vertel me eens even: hoe heb je dat klaargespeeld, Gerrit?'

'Ha, ha, dát zou je wel willen weten, hè?' riep Gloeiende Gerrit. 'Nu, het is het geheim van de smid.'

'Jij bent geen smid en dus kun je me het best vertellen,' zei Dirk de Draak ongeduldig. 'Ik houd niet van dit soort grapjes.'

'Maar het is geen grapje!' riep Gloeiende Gerrit. 'Dacht jij, dat het een grapje was, Dirk! Nou, die gedachte kun je dan wel meteen uit je lelijke drakekop zetten! Zo'n slechte tovenaar als ik máákt nooít grapjes!'

'Hm,' zei Dirk de Draak. 'Misschien heb je gelijk. Ik moet zeggen, dat ik er niet om kan lachen.'

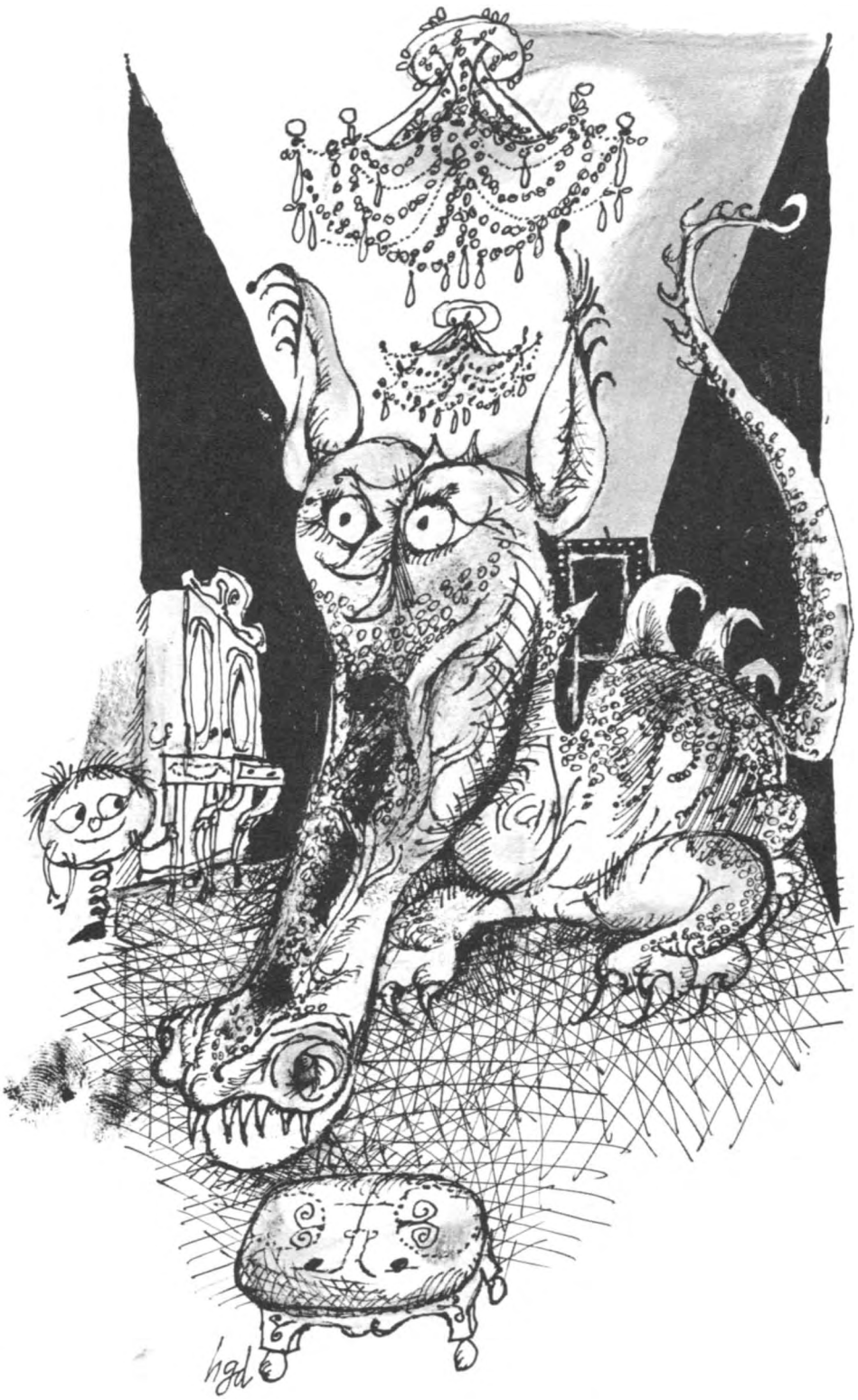
hgd

'Dat was ook de bedoeling niet!' Gloeiende Gerrit grinnikte vals. 'Ik zal je vertellen, wat er is gebeurd! Mijn Toverlong is opeens veel sterker geworden! Dat is er gebeurd! Mijn Toverlong zuigt iedereen naar mijn kasteel! Snap je? Begrijp je?'

'Ik snap het zeker,' zei Dirk de Draak kwaad. 'En ik begrijp het ook. Maar vriendelijk vind ik het niet. Ik wil, dat die Toverlong van jou meteen gaat uitzuchten, zodat we allemaal weer worden weggeblazen.'

Nu moest Gloeiende Gerrit toch weer hard lachen, ook al had hij daar nog zo'n hekel aan. Hij kon bijna niet uit zijn woorden komen. Toen hij wat kalmer was geworden, zei hij: 'Mijn Toverlong kán helemaal niet uitzuchten! Mijn Toverlong kan alleen maar inademen! En dus moeten jullie allemaal hier blijven!'

Dat was een lelijke tegenvaller! Dirk de Draak wist niet, wat hij nog meer moest zeggen en staarde verslagen voor zich uit. Maar lang duurde dat niet, want Gloeiende Gerrit had genoeg van hem gekregen en wilde hem kwijt. De slimme tovenaar dacht even na, knipte met zijn vingers en...! Dirk de Draak was verdwenen! In plaats van het griezelige beest lag er een pijpenrek op de vloer van de kristallen zaal. De Frommels renden er op af en hingen het vlug aan twee haakjes tegen de muur. Het was een mooi pijpenrek: vol gouden krullen en groot genoeg om zes pijpen te bewaren. Met sierlijke koperen letters stond er op: HET IS GEEN MAN, DIE NIET ROKEN KAN.

'Prima, prima,' zei Gloeiende Gerrit. 'Wie volgt?' Maar dat vroeg hij voor de grap, want hij had keus genoeg. Hij kreeg Lodewijk, koning van Frankrijk, in de gaten en riep: 'Aha! Kom jij eens hier, meneertje!'

Lodewijk keek verschrikt om zich heen en zei: 'Mij kan hij niet bedoelen, want ik ben geen meneer, maar een majesteit. En ook heeft niemand ooit "jij" tegen me gezegd!'

Gloeiende Gerrit was een heel klein beetje vriendelijk, omdat alles zo naar wens verliep, en daarom zei hij: 'Aha! Komt u eens hier, majesteit!'

Nu liep Lodewijk meteen op hem toe en vroeg beleefd; 'Wat is er van uw dienst?'

'Dat zal ik je zeggen,' zei Gloeiende Gerrit. 'Aangezien ik de allermachtigste tovenaar ben, moet ik een kroon hebben. Maar ik wil alleen een *koningskroon* – zo'n doodgewoon namaakkroontje bevalt me niet. En daarom ben ik zo blij met jou... eh... ú!' Voor Lodewijk kon vragen, wat hij precies bedoelde, had Gloeiende Gerrit al met zijn vingers geknipt en was de verdwenen koning van Frankrijk verdwenen. In plaats daarvan lag er een prachtige, met edelstenen versierde kroon op de vloer van de kristallen zaal. Het was een gouden kroon, vol hoge punten en bekleed met zacht wit bont. Gloeiende Gerrit bukte zich, pakte de kroon en zette hem op zijn hoofd. Het sieraad paste precies rond de rood-met-zwarte punthoed, die dus niet hoefde te worden afgezet. Trots keek Gloeiende Gerrit om zich heen. De Frommels klapten in hun handen en omdat ze er zo veel hadden, maakte dat 'n hevig lawaai, zodat horen en zien je verging.

Gloeiende Gerrit begon nu haast te maken en even later had hij een groot aantal van zijn gevangenen omgetoverd: een stuk of wat Papels waren bijzet-tafeltjes geworden; weer anderen verhuisden als geborduurde lakens naar de logeerkamers en Piet de Pruimpontpapel werd een trapstoeltje voor in de keuken.

'Waar is het Beest-dat-zegt-ieder-woord-is-onzin?' riep de boze tovenaar en de Frommels renden weg om het te zoeken. Even later stond het Beest-dat-zegt-ieder-woord-is-onzin voor Gloeiende Gerrit en keek met zijn mooie gouden ogen onverstoord recht voor zich uit.

'Van jou ga ik iets heel bijzonders maken,' zei de tovenaar tevreden. 'Van jou ga ik een theelichtje maken en dat laat ik alleen maar branden als het *bijna* donker is. Hoe vind je dat? Hee, zeg eens vlug, hoe je dat vindt?' Hij keek het Beest-dat-zegt-ieder-woord-is-onzin benieuwd aan.

'Ieder woord is onzin,' zei het beest en streelde met zijn zachte pluimstaart zijn eigen gezicht.

'Floep!' zei Gloeiende Gerrit en knipte met zijn vingers. Wég was het Beest-dat-zegt-ieder-woord-is-onzin en in zijn plaats stond er een lief theelichtje te wachten tot het op de gedeukte Theekast zou worden gezet.

Zó vlug ging dat toveren, dat Robbie het haast niet kon bijhouden. Nu is het voor een Voetenbank heel lastig om iets bij te houden en dus werd Robbie erg moe van het kijken naar al die veranderingen. Hij hoopte nog steeds, dat meneer Albert Nooitgedacht op het allerlaatste ogenblik met het toverboek zou komen aandraven, want wanneer dat niet gebeurde, zou iedereen verloren zijn. Maar er was geen spoor van meneer Albert Nooitgedacht te bekennen en Gloeiende Gerrit ging rustig door met toveren. Van het laatste restje Papels maakte hij deurmatjes en van Harrie de Harige Haai een aquarium met zeventien tropische visjes. Bastiaan veranderde hij in een zilveren knop voor de voordeur en dat deed Boudewijn veel verdriet, want die was al een gewone ijzeren knop voor de achterdeur en dus vreesde hij, dat hij zijn beste vriendje nooit meer zou zien.

Eindelijk waren alle Gnoofen aan de beurt. Ze stonden dicht om Erik de Oppergnoof heen en keken ongerust naar de boze tovenaar. Die krabde eens op zijn hoofd en staarde piekerend naar de wonderlijke wezens, die op niets leken. Ten slotte zuchtte hij diep en zei: 'Ik weet niet zo goed, wat ik met jullie moet beginnen, maar ik zal mijn best doen.' Hij knipte een heleboel keren achter elkaar met zijn vingers en...! wég waren de Gnoofen, omgetoverd in iets onbeschrijflijks!

Nu, dat was het dan. Gloeiende Gerrit wandelde voldaan naar zijn troon en ging zitten. Hij legde zijn voeten boven op Robbie en rekte zich eens lekker uit. De Frommels wisten niet goed, wat ze ervan moesten denken. Ze waren er niet aan gewend niets te doen te hebben en keken jaloers naar de saaie

Frommel, die nog steeds van de roze Wolbal bedsokken zat te breien. Maar opeens kregen ze de Slak met het Slechte Gebit in de gaten en stoven allemaal tegelijk op het diertje af.

'Hee, hee, een beetje rustig alsjeblieft!' riep de Slak met het Slechte Gebit verschrikt en probeerde een veilig heenkomen te zoeken. Maar natuurlijk moet een langzame slak het altijd verliezen van snelle Frommels, die op hun éne, verende been grote sprongen kunnen maken! Voor zij 'hola!' kon zeggen, zat de Slak met het Slechte Gebit al bij Gloeiende Gerrit op schoot.

'Wat krijgen we nu?' vroeg de boze tovenaar verbaasd. 'Heb ik er eentje vergeten? Dat is erg slordig van me!' En hij knipte vlug met zijn vingers, waardoor de Slak met het Slechte Gebit werd veranderd in een zandloper, die op het tafeltje naast de

troon kwam te staan. Het was een mooie zandloper: het glazen huisje zat in een fijn-bewerkte houten standaard en je hoefde er maar héél licht tegen te tikken om het om zijn kop te zetten. Gloeiende Gerrit was er blij mee, maar de Slak met het Slechte Gebit was nog veel blijer. Ze wist, dat ze achter liep, omdat slakken nu eenmaal niet zo snel vooruit komen.

'En dát is dát!' zei Gloeiende Gerrit, terwijl hij met zijn gouden armbanden begon te spelen. Hij voelde zich vreemd. Hij voelde zich als op zondagmiddag, wanneer hij niet kon toveren omdat het zondag was en hij niets beters wist te doen. Hij voelde zich... hij voelde zich... ja, nu wist hij het! Hij voelde zich, alsof hij zich verveelde! Nu vinden alle tovenaars het ellendig om zich te vervelen, maar voor Gloeiende Gerrit, de machtigste van allemaal, was het nog veel erger. Hij draaide op zijn stoel; legde zijn linkervoet over zijn rechter en daarna zijn rechtervoet over zijn linker (wat Robbie niet zo leuk vond, want dat gerommel op zijn rug maakte hem moe) en zuchtte zwaar. De Frommels holden naar de troon en vroegen, wat er aan mankeerde, maar de tovenaar maakte een ongeduldige beweging met zijn ene hand en legde zijn andere over zijn vurige ogen. Omdat hij zo zat te zuchten en te steunen, zag hij niet, dat de deur van het Toverkamertje langzaam openkierde. Somber bleef hij zitten denken en keek pas op, toen de Frommels zenuwachtig begonnen te roepen en naar de openkierende deur wezen. Gloeiende Gerrit sprong overeind en riep: 'WAT MOET DAT DAAR?'

De deur ging meteen dicht, maar nu was de boze tovenaar gewaarschuwd. Daar was iemand! Hij had niet *iedereen* omgetoverd! In zijn Toverkamertje zat nog een gevangene! Het vreemde gevoel verdween; hij was weer de oude! Pijlsnel rende hij door de kristallen zaal en gooide de deur van het Toverkamertje open. 'AHA!' zei hij dreigend, ging de kamer binnen en deed de deur achter zich dicht, zodat de laatste gevangene niet kon ontsnappen.

Met het toverboek in zijn hand stond meneer Albert Nooitgedacht achter de kleine troon. Hij voelde zich slecht op zijn gemak, maar was niet van plan dat te laten merken. Net zo dreigend als Gloeiende Gerrit zei hij: 'AHA!'

'Niks aha!' riep de tovenaar. '*Ik* ben hier de baas.'

'Maar *ik* heb het toverboek!' zei meneer Albert Nooitgedacht en lachte slim.

Gloeiende Gerrit blies minachtend en zei: 'Jij bent mijn gevangene en gevangenen hebben niets in te brengen.' Hij strekte zijn hand uit. 'Geef dat boek maar gauw hier, want anders gebeuren er nog ongelukken.'

Meneer Albert Nooitgedacht hield het toverboek vlug op zijn rug en zei: 'Ik ben geen gevangene. Ik ben een minister-president en die mogen zeggen, wat er moet gebeuren!' Hij richtte zich op en balde zijn vuist. 'LAAT IK DE HANDEN INÉÉN SLAAN EN AAN DE TOEKOMST DENKEN! LAAT IK SAMENWERKEN...' Hij stopte en keek om zich heen. 'Ik kan niet samenwerken,' zei hij. 'Er is niemand meer om mee samen te werken!' Woedend keek hij naar Gloeiende Gerrit en riep: 'Vooruit, tover meteen alle gevangenen weer om!'

'Nee hoor, dat doe ik niet,' zei de boze tovenaar.

'Ik geloof, dat je het niet doet omdat je niet weet, hoe het móét!' zei meneer Albert Nooitgedacht schamper. 'Wat ben jij een pruts-tovenaar! Je kunt niet eens heen en weer toveren!'

'Dat kan ik best!' riep Gloeiende Gerrit. 'En geef me nu mijn boek terug!'

'Nee, want ik moet eerst weten hoe je van een piano een zangeres maakt,' zei meneer Albert Nooitgedacht. 'Je hebt van mijn lieve Mathilda een Piano gemaakt, gemenerd!' Hij rende naar een hoek van het Toverkamertje en begon vlug in het boek te bladeren. 'Wedden, dat ik net zo goed kan toveren als jij?' riep hij nog, maar verder kwam hij niet, want Gloeiende Gerrit knipte met zijn vingers en...! met een klap viel het toverboek op de vloer. Er vlak naast lag een mooi geborduurd

stofkleedje voor over pianotoetsen. Meneer Albert Nooitgedacht was nergens te bekennen. Meneer Albert Nooitgedacht voelde zich erg slap en kon zich alleen maar troosten met de gedachte, dat hij vol lichtblauwe en zachtgele bloemetjes zat en aan allebei de uiteinden zachtgroene franje had.

'Dat lijkt er méér op!' zei Gloeiende Gerrit en pakte het Stofkleedje van de grond. Hij liep er mee naar de kristallen zaal, legde het op de toetsen van de Piano en sloot de klep met een klap.

'Ach, ach,' dacht meneer Albert Nooitgedacht. 'Nu ben ik zó dicht bij de lieve Mathilda en we kunnen nog geen woord wisselen!'

Gloeiende Gerrit herinnerde zich, dat hij zijn boek met toverspreuken niet had opgeraapt en ging terug naar het Toverkamertje. Hij pakte het boek en sloeg het open. Aandachtig las hij een paar bladzijden en merkte, dat hij het boek van buiten kende. Eigenlijk had hij het niet eens nodig! En zijn laatste gevangene noemde hem een pruts-tovenaar! Het was meer dan verschrikkelijk, want hij was helemaal geen pruts-tovenaar!

'Ik ben helemaal geen pruts-tovenaar!' zei hij zacht tegen zich zelf en daarna herhaalde hij het, een beetje luider: 'Ik ben helemaal geen pruts-tovenaar!' Van kwaadheid begon hij door het kleine kamertje te lopen en ten slotte ging hij op zijn troon zitten. 'Ik BEN geen pruts-tovenaar!' riep hij. 'Ik ben de machtigste!' Langzaam maar zeker werd hij woedend. 'De machtigste en de knapste!' Hij stond op en zwaaide met zijn armen. Zijn vurige ogen bliksemden. '*Ik ben de machtigste,*' riep hij en nooit tevoren was zijn woede zó verschrikkelijk geweest. '*Ik ben de slechtste! Ik ben de gevaarlijkste en de knapste en de geweldigste tovenaar van altijd! Een bozere tovenaar bestaat er niet eens. Zo slecht als ik is nog niemand geweest!*' Zijn stem werd luider en luider en hij begon er steeds woester uit te zien. Hij maakte wilde bewegingen, zodat zijn zwarte mantel wijd om hem heen waaide. '*De machtigste! De machtigste! De machtigste! Die ben*

ik!' riep hij en zijn woorden waren als het rollen van de donder. Hij keek om zich heen en zag de muren van zijn Toverkamertje. Plotseling stond hij doodstil. Zijn woede was weg. 'Wat doe ik nóu?' zei hij verbaasd. 'Wat ben ik nóu aan 't doen? Ik hoef *me zelf* niet te overtuigen! Natuurlijk ben ik de machtigste tovenaar! Natuurlijk ben ik bozer dan ieder ander. Dát weet ik wel. Dat hoef ik heus niet zo te schreeuwen! *Me zelf* hoef ik daarvan niet te overtuigen!' Meteen nadat hij dit had gezegd, weerklonk er een luide knal. Het Toverkamertje hing vol zwarte rook en toen die was opgetrokken, stond er alleen een lege troon.

De machtigste boze tovenaar Gloeiende Gerrit was voor eeuwig verdwenen.

Twaalfde hoofdstuk

En op datzelfde ogenblik verdween ook zijn tovermacht!

Robbie Ribbel stond op twee slapende voeten en wreef in twee slapende handen en keek om zich heen, of hij ergens een Voetenbank zag. Toen hij die nergens kon ontdekken, snapte hij plotseling, dat hij weer een jongen was – een échte jongen. Van plezier ging hij op zijn handen staan en met zijn hoofd vlak bij de vloer lachte hij zo hard hij kon.

'Waarom doe je dat?' vroeg Kees de Knevelveer en probeerde zich zo klein mogelijk te maken, omdat hij in Robbies gezicht wilde kijken. Kees zag er ook weer uit als een echte Knevelveer: al zijn witte veren zaten op hun plaats en zijn snor was roder dan ooit.

Robbie sprong overeind en riep: 'Omdat ik zo blij ben natuurlijk! Ben jij dan niet blij?'

'Och, ik weet niet,' zei de Knevelveer. 'Als divan hoefde ik me niet druk te maken.' Nieuwsgierig vroeg hij: 'Weet jij eigenlijk, wat er is gebeurd?'

'Nee,' zei Robbie. 'En het kan me niets schelen ook! Ik vind het meer dan genoeg, dat iedereen weer iedereen is!' Hij rende met een vaartje naar Mathilda en meneer Albert Nooitgedacht, die hand in hand met Lodewijk de Zeventiende, koning van Frankrijk, stonden te praten.

'Opeens stond ik in dat kleine kamertje daar,' vertelde Lodewijk en wees naar de deur van de Toverkamer. 'Het was er erg benauwd van de rook en bovendien bedacht ik, dat die verschrikkelijke tovenaar elk ogenblik terug kon komen. Daarom maakte ik gauw, dat ik weg kwam.'

'Dus Gloeiende Gerrit is verdwenen?' vroeg meneer Albert Nooitgedacht.

Lodewijk knikte. 'Helemaal weg!' zei hij. 'Boem! Pats! Knal! En wég was hij!'

'Wat een geluk!' zuchtte Mathilda.

Er kwamen een paar Gnoofen aan en Robbie ging haastig een eindje achteruit. Maar de Gnoofen waren niet meer gevaarlijk. Ze liepen naar meneer Albert Nooitgedacht en riepen: 'Onze held! Onze held! Onze held! Hij heeft de verschrikkelijke tovenaar Gloeiende Gerrit verslagen!'

'Nee hoor,' zei meneer Albert Nooitgedacht. 'Dat heb ik niet gedaan.' (Natuurlijk had hij dat wel een béétje gedaan door Gerrit een pruts-tovenaar te noemen, maar dát wist hij zelf niet!) 'Ik weet óók niet, wat er is gebeurd.'

Ze besloten er verder niet over te praten. Het was een hele drukte in de kristallen zaal en het werd steeds drukker, want uit alle delen van het uitgestrekte kasteel kwamen vroegere meubelstukken aanrennen. Papels en Gnoofen zagen oude vrienden terug en vroegen, hoe het was om zo lang stil te staan. Robbie kwam langs het Beest-dat-zegt-ieder-woord-is-onzin en zei: 'Vindt u het ook zo'n heerlijk ogenblik?'

'Ieder woord is onzin,' zei het beest en wandelde de kristallen zaal uit, de marmeren gang door – naar buiten!

Ja, ja, dat kon zo maar, want de Frommels wisten niet hoe ze het hadden. Zonder Gloeiende Gerrit waren ze niets waard. Bang keken ze om zich heen en durfden niet eens op hun ene been te springen, omdat Dirk de Draak hen aan één stuk door in de gaten hield.

'Het is jammer, dat ik net als de Gnoofen vriendschap met

iedereen heb gesloten,' zei Dirk de Draak, 'want anders had ik die vlugge Frommels best als spionnen in mijn Schoenenwoud kunnen gebruiken! Wat moeten ze zonder Gloeiende Gerrit beginnen?'

Teleurgesteld, omdat *zij* niet veranderd waren, keken de Frommels om zich heen. 'Hoe moet dat nou?' klaagden ze. 'Gebeurt er niks met *ons*?'

'Nee, Frommels blijven Frommels,' zei Robbie. 'Die tellen niet mee!'

Daar werden de zilveren wezens erg verdrietig van, maar er viel nu eenmaal niets aan te doen. Bedroefd stonden ze op de stoep van het kasteel en keken de vertrekkende gevangenen na.

'Treur maar niet,' troostte Robbie. 'Misschien komt er nog wel eens een andere boze tovenaar!'

'Maar zo boos als Gloeiende Gerrit is er niet één!' zeiden de Frommels en deden met een zucht de deur op de knip.

Het was heerlijk zo zonder angst en beven door het Rookartikelengebergte te kunnen lopen! Robbie wipte vlug even de Top der Tachtigduizend Pijpen op en pakte de pijp van zijn vader, die hij bij het rekenboek en de zondagse schoen stak. Toen rende hij de anderen achterna, over het smalle pad, over de brug van sigaren- en sigarettenkokers, langs de Knal- en Fopsigaren, recht naar het Pruimtabakmoeras, waar Piet de Pruimpontpapel zijn PP al klaar had liggen.

Aan de overkant van het Pruimtabakmoeras nam Robbie afscheid van de Slak met het Slechte Gebit, die blij was weer op haar bekende kale vlakte te zijn. Toch pinkte ze een traantje weg en zei: 'Als je ooit in Frankrijk mocht komen, doe dan mijn familie de groeten!'

'Dat zal ik zeker doen!' beloofde Robbie hartelijk en had er spijt van, dat hij was vergeten haar aan Lodewijk de Zeventiende voor te stellen. De ongeduldige Knevelveer trok hem mee, want die wilde naar de kast van Dirk de Draak om het speelgoed te vertellen wat er allemaal was gebeurd.

'Ja, ja, ik kom,' zei Robbie. 'Maar denk er aan: we moeten eerst even langs de Stemmenstruik.'

Ze vonden de Stemmenstruik links om de hoek van het Pantoffelbos en Mathilda keek meteen, of ze haar stem kon vinden. Het zoeken was geen gemakkelijk karwei, want er hingen vele stemmen aan de stemmenstruik, die lieflijke geluiden voortbracht. Eindelijk vond ze haar eigen, heerlijke sopraan, die aan een van de onderste takken hing.

'O, wat ben ik gelukkig!' riep Mathilda en plukte haar stem af. Zo gauw ze hem had ingeslikt, opende ze haar mond en begon te zingen. Het klonk prachtig! Ze zong:

''t Zonnetje schijnt zo heerlijk schoon,
't Vogeltje zingt op blijde toon,
In de weide dartelt het jolige vee,
Lustig klinkt ons lied – wie zingt met ons mee?'

'Dat is een canon!' riep Robbie en viel op het juiste ogenblik in. Allemaal zongen ze mee, behalve de Gnoofen, die hard weg renden, omdat ze het niet konden áánhoren. Zingend trokken ze door het Pantoffelbos (dat – het moet gezegd worden – nog steeds even saai was) en door het Schoenenwoud, waar de tram luid tingelend kwam aanrijden.

'Mijn Ting-ding!' riep Dirk de Draak blij. 'Mijn Ting-ding! Kom, Kees, *wij* hoeven niet langer te lopen!' Kees de Knevelveer nam afscheid van Robbie en ging in de wagon zitten. Dirk de Draak zwaaide tegen iedereen en wrong zich in het achterbalkon. Zijn drakekop zat tussen zijn poten gepakt, maar toch zag hij er heel tevreden uit.

'Dag, dag, dag!' riep Robbie, die het eigenlijk helemaal niet leuk vond om Kees de Knevelveer te zien vertrekken. Maar Mathilda en meneer Albert Nooitgedacht merkten wel, hoe de zaken ervoor stonden en kwamen vlug ieder aan een kant lopen om over koetjes en kalfjes te praten.

'Ik hoor, dat u het over mijn familie hebt,' zei de koe, die Robbie in Lodewijks Broodpaleis had ontmoet. 'Zoudt u hun mijn groeten willen overbrengen?' Ook haar beloofde Robbie hartelijk, dat hij dat zou doen, maar hij hoopte, dat hij zó veel boodschappen niet zou vergeten.

'En, jongen,' zei Lodewijk de Zeventiende, 'als je dan tóch naar Frankrijk gaat, probeer eens voor me uit te vinden, of de mensen nog over me praten. In dat geval kan ik maar beter terug gaan, zie je.'

Robbie wist Lodewijk ervan te overtuigen, dat het veel verstandiger was in het Broodpaleis te blijven, omdat hij dáár tenminste heel zeker koning kon zijn en in Frankrijk moest hij nog maar afwachten wat er ging gebeuren.

'Hoera, ik ben weer koning!' riep Lodewijk opgewonden. 'Ik ben koning van mijn Broodpaleis. Robbie Ribbel hier zegt het zelf! Van nu af aan zijn alle broodjes weer voor niets! Iedereen is welkom! KOMT ALLEN BIJ LOODJE VOOR EEN LEKKER BROODJE!'

Er werd gejuicht en gezongen en Robbie was blij, dat hij iedereen zo gelukkig had gemaakt.

Bij het donkere hol in het rotsgebergte bleven de Gnoofen staan en zeiden met hun lelijke stemmen allerlei aardige dingen. 'Kom gauw eens langs,' zeiden ze. 'Op zondag eten we bloemetjespap en door de week happen we een bordje frisse lucht. Kom gauw eens langs allemaal!'

Iedereen beloofde gauw eens langs te komen en de Gnoofen bleven zwaaien tot de stoet achter een rotsblok was verdwenen. Voor de ronde Papels was het niet moeilijk het steile pad naar het Broodpaleis af te gaan: ze lieten zich gewoon rollen en bleven vlak voor de glazen deur liggen. Maar Robbie en Mathilda en meneer Albert Nooitgedacht hadden er wat meer moeite mee en ook de dieren ging het niet gemakkelijk af, behalve de vleermuis natuurlijk, want die vloog. Toch kwamen ze allemaal veilig beneden aan en meneer Albert Nooitgedacht vroeg

aan Lodewijk: 'Verkoopt u nog steeds geen ijs en frieten?'

'Nee, zeker niet!' zei Lodewijk. 'IJs maken is me een te koud werkje en ik houd niet van aardappelen schillen.'

'Dan zal ik dat wel doen,' zei Mathilda met haar lieflijke stem. 'Albert houdt nu eenmaal zó van frieten...'

'En ik ben dol op ijs maken,' zei de minister-president. 'Ik heb mijn hele leven al groen ijs met nootjes willen maken, maar het is er nooit van gekomen, want ik moest altijd regeren.'

Mathilda en meneer Albert Nooitgedacht keken elkaar aan.

'Zullen we...?' vroeg Mathilda.

'Zullen we...?' vroeg meneer Albert Nooitgedacht.

'*Ik* vind het wel leuk,' zei Mathilda. 'Eerlijk gezegd vond ik het erg griezelig om beroemd te zijn.

'En *ik* vind het ook wel leuk,' zei meneer Albert Nooitgedacht. 'Groen ijs met nootjes maken is veel fijner dan regeren!' Hij keerde zich naar Lodewijk de Zeventiende en vroeg: 'Mogen Mathilda en ik bij u blijven wonen en ijs en frieten maken?'

'Ja zeker!' riep Lodewijk. 'Dat mag!' Hij dacht even na en riep toen: '*Het broodje van Loodje heeft lang gewacht – op friet van Mathilda en ijs van Nooitgedacht!*'

'Hoera!' riepen alle dieren en stoven naar binnen, waar ze aan de toonbank op ijs en een zakje patat wachtten. Maar zó vlug ging dat niet, want Mathilda zei: 'We moeten eerst Robbie even wegbrengen. Zijn moeder zal niet weten waar hij blijft!'

Daarin had ze natuurlijk gelijk en nagewuifd door Lodewijk de Zeventiende van Frankrijk zetten ze er de pas in. Harrie de Harige Haai dook onder in zijn Haarwatermeer, maar hij bleef tot aan de overkant aan de oppervlakte zwemmen, zodat hij af toe iets kon zeggen. 'Het was me heel aangenaam,' zei hij en: 'Wat een wilde avonturen, nietwaar?'

Robbie vond ook, dat het wilde avonturen waren geweest, maar dat zei hij niet, want misschien wilde de Harige Haai er dan wel lang over praten en zoveel tijd hadden ze niet. Dus knikte hij beleefd en sjokte door het geurige Haarwater, dat

er nog even helder uitzag als op de heenweg. Omdat meneer Albert Nooitgedacht nu tóch geen minister-president meer was, liep hij ook door het Haarwatermeer en Mathilda was er in gegaan, omdat ze bij hem wilde blijven. De Papels rolden met een vaartje van de ene kant naar de andere en stonden al op de oever te wachten, toen Robbie, Mathilda en meneer Albert Nooitgedacht pas op de helft waren. Maar ten slotte waren ze allen weer bij elkaar. In een grote groep liepen ze over het malse blauwe gras naar het vriendelijke huisje van Balbol de Oude en Wijze Papel. Robbie zag, dat de voordeur net zo roze was als de wol, waarvan Gloeiende Gerrit bedsokken had willen hebben. Hij vond dat heel toevallig, maar zei niets. Balbol duwde de voordeur open.

'Niemand mag binnen komen,' zei hij, 'want ik ga meteen naar bed.' Robbie liep naar hem toe en gaf hem het glazen fluitje terug.

'Welbedankt,' zei hij beleefd. 'En doet u Bertus mijn groeten.'

'Dat zal ik zeker doen, jongetje,' zei Balbol de Oude en Wijze Papel en ging zijn huisje binnen.

Nu namen ook de andere Papels afscheid van Robbie, want ze wilden allemaal wel eens naar huis. 'Zorg er voor, dat je geen Grote Sloddervos blijft,' zei Karel de Papel ernstig, 'want anders ben je steeds wat kwijt.'

Dat was een goede raad en daarom knoopte Robbie hem in zijn oren. Samen met Mathilda, meneer Albert Nooitgedacht, Bastiaan en Boudewijn liep hij door het bos van glazen bomen en zag de kristallen bloemen en de diamanten vlinders. Hij keek extra goed, want hij wist niet zeker, of hij dit alles ooit nog terug zou zien.

'Ik weet niet zeker, of ik dat alles ooit nog terug zal zien,' zei hij tegen Mathilda, 'en daarom kijk ik extra goed.'

'Och toch!' zei Mathilda. 'Daar heb ik helemaal niet bij stilgestaan!' Gelukkig was er nog net gelegenheid voor en daarom

stond Mathilda vlug stil en keek om zich heen. Opeens bukte ze zich en plukte voorzichtig een kristallen bloem af, die ze aan Robbie gaf. 'Alsjeblieft,' zei ze. 'Deze bloem kan niet verwelken en dus heb je iets om altijd aan ons te blijven denken!'

'Dat zou ik zonder een kristallen bloem heus ook wel doen,' zei Robbie, maar toch was hij heel dankbaar en lette goed op waar hij liep.

Aan het einde van het glazen bos begon de blauwe weide en aan het einde van de blauwe weide wachtte de slagboom. Bastiaan kroop meteen in zijn huisje; Mathilda gaf Robbie een zoen; meneer Albert Nooitgedacht schudde hem lang en ernstig de hand.

'Moet ik dát niet meenemen?' vroeg Robbie en wees op de zak met belastingcenten.

'Ach nee,' zei meneer Albert Nooitgedacht. 'Wie weet, wat ze er weer mee doen. Trouwens... misschien loop ik nog eens tegen een aardige brommer op!'

Boudewijn ging mee naar boven om het deurtje met het gouden knopje open te maken. Nu Robbie er niet vanaf kon vallen, leek de trap érg lang, maar toch kwam hij boven en tot zijn vreugde zag hij de kolenkelder van de school van meneer Vogelbad.

Voor Boudewijn het deurtje dicht deed, zei Robbie vlug: 'Zo gauw ik vakantie heb, kom ik terug! Ik wil graag bij Mathilda en meneer Nooitgedacht logeren, zie je!'

'Nee, nee, dat gaat niet!' zei Boudewijn verschikt. 'Deze ingang moeten we afbreken! Niemand mag weten, waar onze ingangen zijn. Helemaal niemand – ook jij niet!'

'Maar ik ben een *vriend*!' riep Robbie uit.

'Dat maakt geen enkel verschil,' zei Boudewijn. 'Iedereen kan een ingang maar één keer gebruiken! Iedereen moet steeds weer een ándere ingang zoeken! Behalve wij, Papels. Wij kunnen overal gaan en staan!' Met deze woorden trok het bolronde wezen het deurtje met het gouden knopje achter zich dicht en

zo kwam er dan een plotseling en onverwacht einde aan Robbies bezoek in Papelland. Een beetje verbaasd keek hij om zich heen. Hij zag het afgesloten stortluik en het restje kolen van de afgelopen winter. Vlug liep hij naar de deur van het kolenhok en duwde die open. Hij stond juist op de gang, toen meneer Vogelbad de zesde klas uit kwam.

'Hee, Robbie Ribbel!' zei meneer Vogelbad streng. 'Wat voer jij daar uit?'

'O... niets, meneer,' zei Robbie en liep haastig langs de gymnastiekzaal naar het hoofd der school toe. 'Ik dacht, dat ik mijn rekenboek kwijt was, maar ik heb het gelukkig weer gevonden!'

'Hm. Hm,' zei meneer Vogelbad. 'Ik weet niet, wat ik daarvan moet denken!' Hij keek Robbie een tijdje ernstig aan. 'Nu ja,' zei hij ten slotte, 'ga maar naar je klas, maar laat ik het niet weer merken!' Toen ging hij terug naar zijn eigen zesde en Robbie rende met twee treden tegelijk de trap op. De kristallen bloem, die hij zo lang in zijn schone bloes had gestopt, prikte een beetje en daarom borg hij die eerst in zijn jas voor hij de klas binnen ging.

'Zo, Robbie,' zei de meester. 'Dat heb je vlug gedaan! En – was meneer Vogelbad erg boos?'

'Nee, meneer,' zei Robbie. 'Meneer Vogelbad was helemaal niet boos, want ik heb mijn eigen rekenboek teruggevonden!' Hij haalde het rekenboek te voorschijn en liet het zien.

'Dan heb je geluk gehad,' zei de meester. 'Waar was het nou?'

'Het zat in mijn zak, meneer,' zei Robbie, die niet van jokken hield.

'O. Nu ja, dan zullen we maar meteen beginnen.' De meester sloeg *zijn* rekenboek (waarin alle uitkomsten achter de sommen stonden) open en zei: 'Paragraaf vier, som twee. Laten we nu eens flink aan de slag gaan, want die slordige Robbie Ribbel heeft ons allemaal laat gemaakt.'

En het was weer net als altijd: de kinderen konden gaan zit-

ten rekenen en de meester, die achter zijn lessenaar zat, hoefde niks te doen!

'Nee maar, Robbie,' zei mamma. 'Waar heb je *die* nou gevonden?' Ze hield haar zondagse schoen tussen beide handen en keek er blij naar.

'In de buurt van een boom,' zei Robbie, die het gek vond om te vertellen, dat hij de schoen van een tak had geplukt.

'En pappa's mooie pijp!' zei mamma. 'Het is me het dagje wel!' Gelukkig vroeg ze niet, waar Robbie de pijp vandaan had gehaald, want dan zou hij werkelijk niet hebben geweten, wát hij moest zeggen. Hij zat tegenover Pep aan de huiskamertafel en maakte zijn huiswerk: eerst aardrijkskunde en toen rekenen. Pep beet op zijn balpen en strooide zijn boeken en blaadjes overal om zich heen, maar Robbie maakte nette stapeltjes en zorgde ervoor, dat zijn aardrijkskundeboek en zijn rekenboek metéén na het huiswerk in zijn tas gingen.

'Zó mag ik het zien,' zei mamma tevreden. 'Pep, ruim je rommel eens op. Ik ga tafel dekken.'

Robbie pakte zijn kristallen bloem en liet hem aan mamma zien, die verbaasd vroeg: 'Waar heb je *die* vandaan?'

'Ik heb hem van een mevrouw gekregen,' zei Robbie.

'Robbie, ik heb je toch gezegd, dat je nooit iets van vreemden mag aannemen!' Mamma keek een beetje boos. 'Dat kan heel gevaarlijk zijn, weet je.'

'Dit was niet gevaarlijk, mamma,' zei Robbie. 'Het was een lieve mevrouw. Ze kon erg mooi zingen.' Hij vond het jammer, dat hij niet méér kon vertellen, want nu leek het net, of Mathilda net zo slecht was als Gloeiende Gerrit.

'Nu ja,' zei mamma. 'Het is goed afgelopen. Maar doe het niet weer, want dan krijg je straf! Heb je me gehoord?'

'Ja, mamma,' zei Robbie.

Na het eten, toen pappa zijn pijp had gekregen en de kristallen bloem had gezien, moest Robbie naar bed. Samen met Pep

ging hij naar boven; hij liep nog even mee naar Peps kamer om aan het flesje haarwater op de wastafel te ruiken, maar dat viel aardig tegen, na die heerlijke geuren van het Haarwatermeer.

'Ik geloof, dat ik dat vieze spul maar weggooi,' zei Pep.

Robbie antwoordde niet. Hij ging naar zijn eigen kamer, kleedde zich uit, waste zich en kroop in bed. Toen hij zijn lampje had uitgeknipt, was het heel donker in de kamer. Met zijn handen in zijn nek staarde Robbie voor zich uit en dacht aan Balbol de Oude en Wijze Papel en aan Harrie de Harige Haai en aan meneer Albert Nooitgedacht en aan Mathilda en aan Dirk de Draak en aan Gloeiende Gerrit en aan zijn vriend Kees de Knevelveer. Na een tijdje te hebben gedacht knipte hij zijn lampje weer aan en keek lang naar de kristallen bloem, die Mathilda voor hem had geplukt en die nu in een glaasje op de plank boven zijn bed stond. De kristallen bloem zag er zo mooi uit; het was, alsof er diamanten vlinders omheen dansten. In zijn hoofd hoorde Robbie Mathilda zeggen: 'Deze bloem kan niet verwelken en dus heb je iets om altijd aan ons te blijven denken!'

Toen keek hij naar de wastafel, waar zijn tandenborstel in de beker stond, vlak naast zijn kam en de tube tandpasta. En daarna staarde hij naar de gordijnen, waarop mamma bloemetjesband had genaaid. En naar zijn tafeltje. En naar de lamp boven zijn tafeltje. En naar de muur, waarop hij foto's van bekende voetballers had geprikt. En naar het zeil met de gekleurde stippeltjes. En naar zijn wekkertje, dat vlijtig tikte. En naar zijn schooltas, die tegen zijn stoel geleund stond en geduldig wachtte tot het ochtend was.

Mamma kwam de trap op en zei: 'Slaapt die jongen nu nóg niet? Robbie, doe *meteen* je licht uit!'

'Ja, mamma,' riep Robbie en knipte zijn lampje uit. Hij dacht aan Gloeiende Gerrit, die door met zijn vingers te knippen iedereen in van alles kon veranderen. Waar zou Gloeiende Gerrit nu zijn? Misschien wel helemaal nergens. Dat was tegelijk overal. Maar zijn kasteel stond nog in het midden van

het Rookartikelengebergte en de Frommels wachtten op een nieuwe boze tovenaar... De Gnoofen huisden in hun rotsen en de Papels waren al lang weer bezig met het meenemen van Zoekgeraakte Voorwerpen...

'Ik kan het niet geloven,' zei Robbie, die het niet geloven kon.

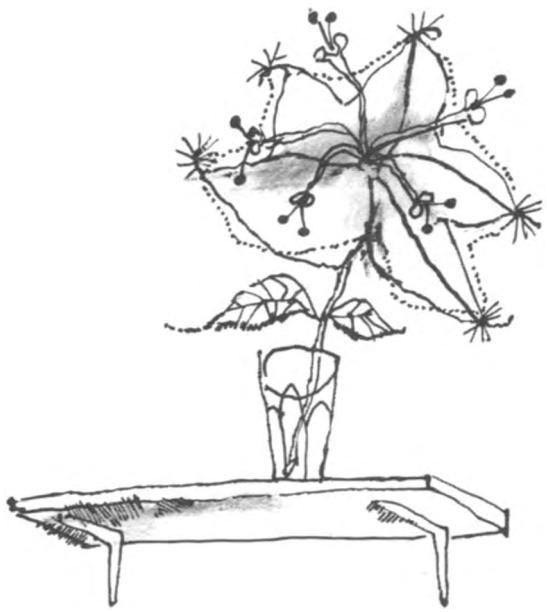

Noud: Aerdenhout 1951
Ronny: St. Geertruid (L) 1967

Copyright 1969 by N.V. De Arbeiderspers, Amsterdam.

201671_002

eere005kris01

De kristallen bloem